

B. V. D.

CA

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 17 AUG. 1970
Ag. no.

Aan de Hoogedelgestrengste Heer
Commissaris der Koningin
in de provincie Noord-Brabant
te

's-Hertogenbosch.

Bylage(n): 2 (ex.13)

T.a.v. de Heer Mr. Th.M. Houwen

Uw brief van:

Nr 1017467

GEHEIM

Onderwerp.
Staatsbezoek President SUHARTO
van 1 tot 4 september 1970

's-Gravenhage, 12 augustus 1970
President Kennedylaan 25

Hierbij doe ik U Hoogedelgestrengste te Uwer vertrouwelijke informatie, toekomen een overzicht van een aantal organisaties en groepingen, die mogelijk acties zouden kunnen ontwikkelen n.a.v. het Staatsbezoek van de President van Indonesië van 1 tot 4 september 1970, alsmede een bulletin No.1, behelzende berichten uit de pers en andere bronnen omtrent voorgenomen acties.

Volgende bulletins, die zullen worden samengesteld naar gelang er informatie beschikbaar komt, zullen U Hoogedelgestrengste met een eenvoudige aanbiedingsnota worden toegezonden.

Notabilia bijgevoegd

HET HOOFD VAN DE DIENST

A. Kuipers

Drs. A. Kuipers

GEHEIM

GEHEIM

No.: 1017467

ex. no.: 13

Dit rapport bestaat uit 6 blz.

Betr.: Beschouwing van groeperingen c.q. organisaties mogelijk betrokken bij anti RI/SUHARTO-acties tijdens het Staatsbezoek van president SUHARTO.

ALGEMEEN

Te verwachten is, dat tijdens het bezoek van SUHARTO activiteiten zullen worden ontplooid door de volgende groeperingen:

- A. Indonesiërs
- B. Ambonezen
- C. Papua's
- D. Andere groepen/organisaties.

In bovengenoemde groeperingen bevinden zich personen die in staat worden geacht om bij betogingen over te gaan tot provocatie en/of ordeverstoring.

GROEPERINGEN/
ORGANISATIESA. INDONESIËRS

1. Te verwachten is dat vanuit deze groepering GEEN anti-R.I./SUHARTO-acties zullen worden ondernomen. Uitgezonderd enkele gevestigde intellectuelen, die duidelijk blijk hebben gegeven van hun aversie tegen SUHARTO, kan gesteld worden, dat de in Nederland verblijvende Indonesiër loyaal is ten opzichte van de huidige Indonesische regering. De Indonesische studenten in Nederland zijn over het algemeen wel politiek geïnteresseerd, doch zijn gebaat bij een loyale houding omdat zij afhankelijk zijn van de Indonesische regering.
2. Van activiteiten in Nederland van de Indonesische communistische partij (P.K.I.) is de laatste jaren niets gebleken. Weliswaar zijn enkele als communist aan te merken figuren in Nederland opgedoken maar voor zover bekend, hebben zij zich niet met politiek ingelaten.

GEHEIM

De mogelijkheid moet onder ogen worden gezien dat EKI-agenten uit Oosteuropese landen naar Nederland komen om anti-SUHARTO activiteiten te ontplooiën. Uit oncontroleerbare bron is vernomen dat in Oost-Duitsland een organisatie zich zou bezighouden met het vervalsen van Indonesische paspoorten.

B. AMBONEZEN

Volgens de laatst verkregen gegevens (oktober 1968) verblijven in Nederland 30.000 Ambonezen (mannen, vrouwen en kinderen).

Zij zijn in twee groepen te verdelen: de anti- en pro-R.I.-Ambonezen.

De pro-R.I. Ambonezen zijn hoofdzakelijk geconcentreerd in Apeldoorn.

Hun leiders zijn: PATIPEILUHU en OLLONG.

Het is niet te verwachten dat deze groep bepaalde anti-activiteiten zal ondernemen.

De anti-Indonesië-groep is verdeeld in twee organisaties, t.w.:

- a. Een gematigde groep, de Badan Persatuan (B.P.)
- b. Een extreme groep, Angkatan Perang Republik Maluku Selatan (APRMS).

1. De leden van de gematigde groep zijn aanhangers van de leider MANUSAMA, die zich President der Zuid-Molukken noemt.

Het uitvoerend lichaam is de Badan Persatuan (eenheidslichaam) onder voorzitterschap van HETIARI.

Ter handhaving van rust en orde heeft de B.P. een ordedienst in het leven geroepen, de KPK (= Korps Pendjagaan Keamanan = Korps ter handhaving van rust en orde).

Dit korps wordt zonder voorbehoud geaccepteerd en gerespecteerd.

Aangenomen mag worden, dat eventuele demonstraties uitgaande en onder leiding van de B.P. een rustig en ordelijk verloop zullen hebben.

2. Van de APRMS kunnen "harde" acties verwacht worden. Deze organisatie heeft een extreem karakter en stelt, dat de verwezenlijking van het doel (sovereine staat Molukken) desnoods door geweld tot stand moet komen.

Deze gedachtengang gaat hoofdzakelijk uit van de leider van deze groep I.J. TAMAELE en zijn zoon J.M. TAMAELE en wordt volledig ondersteund door de naaste medewerkers, die tezamen het "bestuur" vormen.

Opmerkelijk is, dat dit bestuur zich aandient onder de naam "Komando Missie Militair".

De leden hiervan zijn:

E. KAKISINA	Lt.Kol.
J.J. MANUPUTTY	Lt.Kol.
B. LUMATALALE	1e Lt.
A. TAMAELE	1e Lt.

Deze militaire rangen werden hen verleend door de inmiddels in Indonesië geëxecuteerde verzetsleider SOUMOKIL, toen zij naar Nieuw-Guinea werden uitgezonden ter verkrijging van militaire steun van het Nederlands Gezag. In Nieuw-Guinea aangekomen werden zij geïnterneerd en later naar Nederland overgebracht.

De hierboven genoemde personen hebben jarenlang militair verzet gepleegd tegen de troepen van de R.I., onder directe leiding van SOUMOKIL.

Omdat SUHARTO de man is die het bevel gaf tot executie van SOUMOKIL hebben zij rancuneuze gevoelens ten opzichte van SUHARTO persoonlijk.

Hoewel I.J. TAMATELA inmiddels naar Amerika is geëmigreerd, wordt hij nog steeds als leider geaccepteerd en hij staat in regelmatig contact met het bestuur in Nederland.

C. PAPUA's

Deze gemeenschap is in twee groepen verdeeld: de groep KAISIEPO en de groep JOUWE.

Van beide groepen zijn gematigde anti-SUHARTO-activiteiten te verwachten.

Bij de groep JOUWE is één en ander afhankelijk van het feit of zij geheel zelfstandig haar activiteiten gaat ontplooiën of dat zij zich laat beïnvloeden door de APRMS, waarmee de groep JOUWE vriendschappelijke betrekkingen onderhoudt. In dit verband dient ook rekening gehouden te worden met de "Stichting door de Eeuwen Trouw", die de groep JOUWE ruggesteunt en mogelijk misbruikt voor haar doeleinden.

D. ANDERE GROEPINGEN

1. Stichting door de Eeuwen Trouw

Van deze stichting is aan te nemen, dat zij hetzij onder eigen vlag, hetzij onder de vlag van een Ambonese en/of Papua-organisatie activiteiten zal ontplooiën.

Het INDONESIË COMITÉ

Van dit links gerichte Comité (prof. WERTHEIM, PLUVIER) en de hieruit voortgekomen (studenten) Indonesië actiegroepen zijn ongetwijfeld scherpe- en zeer ongewenste anti-SUHARTO-activiteiten te verwachten.

Een voorproefje van hun activiteiten werd destijds verkregen tijdens het bezoek van de R.I. Minister Frans SEDA aan de Nijmeegse Universiteit.

Deze activiteiten leidden tot vrij ernstige ongeregelheden.

C.P.N.

De C.P.N. heeft achter de schermen het initiatief genomen tot de oprichting van het "op brede basis" samengestelde comité "SUHARTO ongewenst". Het comité heeft demonstraties aangekondigd voor Amsterdam (1 september) en Den Haag (14/15 augustus voor de Indonesische ambassade).

Verwacht mag worden dat de C.P.N. ook in andere steden, die door SUHARTO bezocht zullen worden, actie-comités in het leven zal roepen.

N.V.B.

De Nederlandse Vrouwen Beweging is een mantelorganisatie van de C.P.N. Zij heeft reeds een protestbrief gezonden aan enige ministers. Verwacht mag worden, dat de N.V.B. actieve support zal verlenen aan het Comité "SUHARTO ongewenst" en eventueel zelf een demonstratie op touw zal zetten. De N.V.B. telt in hele land nog geen 2000 leden.

A.N.J.V.

Het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond is eveneens een communistische mantelorganisatie. Het A.N.J.V. zal in elk geval support verlenen aan het comité; wellicht zijn ook zelfstandige activiteiten te verwachten. In februari 1969 drongen A.N.J.V.'ers het Indonesische consulaat in Amsterdam binnen om te protesteren tegen de in Djakarta gevoerde processen. Verwacht mag worden, dat het A.N.J.V. enkele honderden jongeren op de been zal kunnen brengen.

Verenigd Verzet
1940-1945

Van deze communistische verzetsbeweging wordt niet verwacht, dat zij meer zal doen dan het verschaffen van morele steun aan de doelstellingen van het comité "SUHARTO ongewenst".

K.E.N. (M.L.)

De "Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland (Marxistisch-Leninistisch)", die in de drie grote steden enkele tientallen activisten telt, is voornemens actie te gaan voeren, onder andere door het in omloop brengen van valse geruchten middels pamfletten. De pro-Chinese K.E.N. (M.L.) is door een artikel in haar tijdschrift "Rode Tribune", getiteld "Moordenaar op staatsiebezoek" reeds met de politie in contact geraakt.

"Rode Jeugd"

"Rode Jeugd" is een militante, eveneens pro-chinese, communistische organisatie, die hechte organisatieverbanden kent in Eindhoven, Amsterdam, ~~Velsen~~ en Den Haag. Hoewel slechts gering in aantal is deze groepering bereid tot het voeren van "harde actie" (in samenwerking met de onbetekenende "Bond van Nederlandse Marxisten-Leninisten"). Bij de "Rode Jeugd" bestaan plannen om een of andere Indonesische vestiging in Amsterdam "te pakken te nemen". Gewelddadige acties zijn de "Rode Jeugd" niet vreemd.

NSR

Nederlandse Studenten Raad. Is de landelijke, overkoepelende studentenorganisatie, die - sinds ze beheerst wordt door figuren uit de studentenvakbeweging - poogt de oppositionele studentenbeweging te coördineren, van indeeën te voorzien en richting te geven. Is in Leiden gevestigd, aan het Noordeinde 5. Belangrijkste man is Bert CREMERS (uit Tilburg).

ONDERWIJSFRONT

Op hetzelfde adres is het Landelijk Onderwijsfront gevestigd, dat gebruik maakt van het apparaat van de NSR. Het front is voortgekomen uit een initiatief van de studentenvakbeweging om allerlei groepen uit het niet-universitaire onderwijs, met name middelbare scholieren, kritische leraren en studenten van het hoger beroepsonderwijs bij elkaar te brengen. Eén van de belangrijkste figuren is Irene van DITSHUIZEN, die ook een functie heeft in de NSR en een rol speelt in Dolle Mina.

NESBIC

Aan hetzelfde adres in Leiden is ook het Netherlands' Bureau for International Cooperation gevestigd. De NESBIC werd enige jaren geleden opgericht op initiatief van de NSR. Een van de bestuursleden is Doortje KAL, van wie bekend is dat zij in maart 1970 contact zocht met de SJ om gezamenlijk te komen tot een actiecomité Indonesië om actie te voeren tegen de zgn. Donorlandenconferentie in Rotterdam en tegen het bezoek van SUHARTO. Zij behoort tot de Marxistisch-Leninistische Studentenbond (MLS). Zij speelde ook een rol bij de acties tegen het FAO-congres van juni j.l..

NKIJ

Nederlands Comité voor Internationaal Jeugdwerk. Werd in 1969 opgericht door de Nederlandse Jeugdgemeenschap (NJG), de Politieke Jongeren (verm. de Politieke Jongeren Contact Raad) en de NSR. De NKIJ trad op als "kritische begeleider" van het FAO-congres. Voorzitter daarvan is Boudijn UYTHOF, die het manifest ondertekende van het Comité "SUHARTO ongewenst", maar dan als voorzitter van de FJG. De NKIJ is gevestigd op het adres van de NJG in Amsterdam.

POLITEIA

Democratisch-Socialistische Studentenvereniging "Politeia". Is een links-socialistische studentenorganisatie; landelijk ontplooit de vereniging vrijwel geen activiteiten meer. Wel actief zijn de afdelingen in Delft en Nijmegen, die in december 1969 in de laatste gemeente een gezamenlijk weekend organiseerden. Daar werd besloten om een actieplan op te stellen voor het geval SUHARTO (met de toevoeging "moordenaar" West-Europa mocht gaan bezoeken. Om een internationale opzet van de acties voor te bereiden, wilde men belangrijke informatie over Indonesië (met name over de coup in 1965 en de gebeurtenissen daarna) samenvatten en in het Engels vertalen.

Opm.: Herinnerd wordt in dit verband aan de acties in Nijmegen in april 1969, georganiseerd door de Actiegroep Indonesië (op hetzelfde adres gevestigd als de Unie van de Studenten in Nijmegen (USN), tegen het

bezoek van minister SEDA. In een na afloop daarvan uitgegeven verklaring van de actiegroep wordt gezegd dat deze de "proefballon" voor de komst van generaal SUHARTO naar Nederland heeft doorgeprikt. "Wij kondigen in geval van een eventuele komst van generaal SUHARTO nog scherpere acties aan".

ASVA

Algemene Studentenvereniging Amsterdam. Oorspronkelijk opgericht als belangenbehartiging voor studenten aan de Universiteit van Amsterdam. Houdt zich sinds 1965 ook met politieke zaken bezig, hetgeen o.m. blijkt uit het uitgeven van het Vietnam Bulletin. De huidige voorzitter Wietske MIEDEMA ondertekende in die functie het manifest van het Comité "SUHARTO" ongewenst".

SJ

Socialistische Jeugd. Beschouwt zich als een politieke organisatie met als doel de jongeren door middel van "bewustzijnsverhogende" acties in hun woon- en werkmilieu te mobiliseren om zodoende een organisatorische en ideologische macht te creëren tegenover de macht van de huidige heersende klasse, met als verderliggend doel de omverwerping van die macht.

Door de roeyement van een aantal leden en het uittreden van sympathisanten van deze geroyeerd in het najaar van 1969 (zie onder "Révolte"), lijkt de SJ het meer activistische gedeelte van haar sanhang verloren te hebben, hoewel in verschillende plaatsen nog actieve kernen zijn overgebleven, zoals Amsterdam en Rotterdam.

RÉVOLTE

Federatie van Socialistische Jongeren Werkgroepen "Révolte". Deze groep is een afsplitsing van de SJ en ontstond nadat in het najaar van 1969 een aantal SJ'ers wegens fractievorming werd geroyeerd en als uitvloeisel daarvan ca 10 andere leden uit de organisatie traden. Een deel van deze "Révolte"-leden is trotskist of onderhoudt relaties met trotskisten. De belangrijkste ervan wonen in Amsterdam.

TROTSKISTEN

Een kleine, maar harde groep behorend tot de Pabloïstische tendens van de 4e Internationale, waarvan de leden voornamelijk in Amsterdam en Rotterdam woonachtig zijn.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

POSTADRES: BINNENHOF 19 - 'S-GRAVENHAGE

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 17 AUG. 1970
Ag. no.

AAN

de Commissaris der Koningin
in de provincie Noord-Brabant,
Waterstraat 16,
's-Hertogenbosch.

Bijlagen. div.

Uw brief van

Directie O.O.V.

Hoofdafd Pol.

Afd. O.O.

Nr. U 2189 Kab.

Onderwerp: Verslag bespreking
staatsbezoek President van
Indonesië en Mevrouw
Soeharto.

's-Gravenhage, 14 augustus 1970

GEHEIM

Gaarne moge ik U hierbij doen toekomen 2 exemplaren van het verslag van de op 12 augustus 1970 te 's-Gravenhage gehouden bespreking, met betrekking tot het staatsbezoek, dat de President van Indonesië en Mevrouw Soeharto in september a.s. aan Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden zullen brengen

DE DIRECTEUR-GENERAAL VOOR
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID,

H. C. C. C.

Overdocht p.m. ten

5 en 10

16.

GEHEIM

Verzendlijst, behorende bij brief U2189 Kab. dd. 14 aug. 1970.

Aan:

1. de Chef van het Militaire Huis
van Hare Majesteit de Koningin,
Paleis Noordeinde,
Noordeinde 68,
's-Gravenhage.
2. de Chef van de Directie Kabinet
en Protocol,
Ministerie van
Buitenlandse Zaken,
Plein 23,
's-Gravenhage.
3. de Directeur-Generaal,
Hoofd van de Directie Politie,
Ministerie van Justitie,
Raamweg 47,
's-Gravenhage.
4. het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst,
President Kennedylaan 25,
's-Gravenhage.
5. de Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie te
a. Amsterdam
b. 's-Gravenhage
c. 's-Hertogenbosch
6. de Commissaris der Koningin in
de provincie
a. Noord-Holland,
Dreef 3,
Haarlem.
b. Zuid-Holland,
Koningskade 1,
's-Gravenhage.
c. Noord-Brabant,
Waterstraat 16,
's-Hertogenbosch.
7. de Burgemeester van
a. Amsterdam
b. 's-Gravenhage
c. Rotterdam
d. Eindhoven
8. de Hoofdcommissaris van Politie te
a. Amsterdam
b. 's-Gravenhage
c. Rotterdam
d. Eindhoven

WK

Kort verslag van de op 12 augustus 1970 in het gebouw Paleis Noordeinde te 's-Gravenhage gehouden bespreking betreffende het staatsbezoek van de President van Indonesië en Mevrouw Soeharto.

Aanwezig:

de heren Schaper en Bischoff van Heemskerck (Huis van H.M. de Koningin),

De heren van Eijkern en Rodrigo (Justitie), van Vredenburg (Buitenlandse Zaken), Kijnlieff (voorzitter), Kuipers en Verhoek (Binnenlandse Zaken),

de heren Gelinck (Proc. Generaal Amsterdam), Besier (Proc. Generaal Den Haag) en v.d. Leij (namens Proc. Generaal Den Bosch),

van Kabinetten Commissarissen der Koningin de heren Dinger van Kruiningen en Smits van Oyen (Zuid-Holland), Ritsema (Noord-Holland) en Houwen (Noord-Brabant),

van kabinetten burgemeesters de heren Heybroek (Amsterdam), Briët (Den Haag) en v.d. Schans (Eindhoven),

van gemeentepolitie de heren Peijster en Planje (Den Haag), Molenkamp (Amsterdam), Kruit (Rotterdam) en Odekerken (Eindhoven).

Niet aanwezig was een vertegenwoordiger van (het kabinet van) de burgemeester van Rotterdam.

Ter vergadering wordt ieder een exemplaar uitgereikt van het "2e ontwerp tijdschema" dd. 10-8-1970 van het Koninklijk Staldepartement.

De voorzitter merkt op, dat de regeringsverantwoordelijkheid speciaal ook voor dit staatsbezoek mede aanleiding is geweest om deze coördinatie-vergadering op dit niveau te beleggen.

De bespreking vindt plaats aan de hand van het programma. De algemene indruk is dat, voor zover het de te treffen orden en veiligheidsmaatregelen aangaat, de uitvoering van het programma geen moeilijkheden behoeft op te leveren. De onderscheiden overheidsorganen zijn ieder voor zich op de hun toevallende taken berekend. Op onderdelen zal nader overleg op het vereiste niveau plaats vinden; besprekingen waren zo spoedig mogelijk af te ronden, omdat de tijd dringt.

Bij deze nadere besprekingen zullen de volgende aan de orde geweest zijnde, hierna vermelde punten van nut kunnen zijn.

1. Bij aankomst op het vliegveld Ypenburg zal een grote groep Indonesiërs aanwezig zijn. De Indonesische Ambassade verzorgt de uitnodigingskaarten en is hiervoor verantwoordelijk.
Een lijst met namen zal aan de betrokken autoriteiten worden verstrekt.

Geadviseerd wordt, de uitnodigingskaarten te doen nummeren om vervalsing zoveel mogelijk tegen te gaan.

2. Hoewel uit veiligheidsoverwegingen aanvankelijk de voorkeur wordt uitgesproken om de gehele rit van Ypenburg naar Paleis Huis ten Bosch in auto's te doen plaats vinden, wordt ingestemd met het voornemen om bij de gemeentegrens Den Haag over te stappen in rijtuigen, omdat dit bij staatsbezoeken gebruikelijk is en afwijking van deze gewoonte juist vragen zou oproepen.
3. De vergadering is van oordeel, dat het uit veiligheids-overwegingen gewenst is, dat de Dam (met name de "pannekoek") in Amsterdam gedurende de kranslegging geheel vrij is van publiek.
Dit punt is van centrale betekenis.

Uit een oogpunt van decorum blijkt hiertegen geen bezwaar te bestaan.

Het monument zal tijdig worden gereinigd en daarna onder bewaking staan.

In overleg tussen de plaatselijke overheid en de Garnizoenscommandant zal de plaats van de 40 ambassadeleden en de plm. 100 Indonesische kinderen worden geregeld. De Indonesische ambassade verstrekt de "passen".

4. Het vertrek op 2 september van Amsterdam zal plaats vinden vanaf "het oude Schiphol".
5. De heer Odekerken doet de suggestie om uit veiligheids-overwegingen het Evoluon, tijdens het bezoek van President Soeharto aan Philips, gesloten te houden voor het publiek. Dit dient plaatselijk te worden gezien en geregeld. President Soeharto zal in Eindhoven geen Indonesiërs ontmoeten.

6. De politie van den Haag zal bijzonder diligent zijn gedurende het regeringsdiner en regeringsreceptie, alsmede bij de "ontvangst door het parlement".

Er zal worden gewaakt tegen het "vollopen" van het Binnenhof. Aanbieders van petitie's zullen naar de Indonesische Ambassade worden verwezen.

7. Het Paleis Huis ten Bosch zal dag en nacht worden afgesloten.
Dit is een taak voor de Koninklijke Marechaussee.

Op 2 september zal de heliocopter in de tuin van Huis ten Bosch dienen te landen; dit wordt nog nader geregeld.

8. Er wordt op aangedrongen om de publicaties omtrent het programma niet te vroeg - en voor wat de routes betreft met de in deze nodige restricties - te doen plaats vinden.
9. Door ervaring wijs geworden zal rekening moeten worden gehouden met "uitloop" van relsituaties en eveneens met zgn. "na-rellen".
Demonstraties dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen c.q. ingedamd; in elk geval is het zaak te zorgen, dat die niet uit de hand lopen.
10. Eventueel nodig geachte bijstand dient tijdig en op de gebruikelijke manier worden aangevraagd c.q. op provinciaal niveau geregeld.
11. De aandacht wordt voorts gevestigd op:

- a. Persberichten en andere informatie over activiteiten van dië groeperingen, waarvan bekend is dat zij het huidige bewind in Indonesië niet welgezind zijn en welke tot het plegen van gewelddadigheden in staat kunnen worden geacht.

Er is namelijk onder meer een toenemende activiteit te signaleren bij gebouwen van de Indonesische diplomatieke vertegenwoordigingen in ons land.

Zo is b.v. reeds nu bekend, dat op 22 augustus a.s. in 8 steden demonstraties worden gehouden.

In Amsterdam zal op 1 september worden gedemonstreerd.

- b. Aanhangers van oud-president Soekarno, die in 1965 in Oost-Europa zijn achtergebleven en met gebruikmaking van valse paspoorten ons land zullen trachten binnen te komen.

De omvang van deze groep is niet te schatten.

De Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het Min. v. Justitie houdt de vinger aan de pols.

12. Als centraal berichtencentrum wordt aangewezen de Afdeling Openbare Orde van de Hoofdafdeling Politie (Directie O.O.V.), Binnenlandse Zaken.

Chef: de heer A. Verhoek,

Spui 47/49 te den Haag.

Telefoon: 070 - 624501, toestel 420;

Woning : 020 - 132444 (buiten kantooruren).

Indien nodig zal in een later stadium nogmaals een vergadering worden belegd, b.v. om de alsdan genomen maatregelen gezamenlijk te verifiëren.

DE DIRECTEUR-GENERAAL VOOR
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID,

GEHEIM

's-Gravenhage, 13 augustus 1970.

Kort verslag van de op 12 augustus 1970 in het gebouw Paleis Noordeinde te 's-Gravenhage gehouden bespreking betreffende het staatsbezoek van de President van Indonesië en Mevrouw Soeharto.

Aanwezig:

de heren Schaper en Bischoff van Heemskerck (Huis van H.M. de Koningin),

De heren van Eijkern en Rodrigo (Justitie), van Vredenburg (Buitenlandse Zaken), Mijnlieff (voorzitter), Kuipers en Verhoek (Binnenlandse Zaken),

de heren Gelinck (Proc. Generaal Amsterdam), Besier (Proc. Generaal Den Haag) en v.d. Leij (namens Proc. Generaal Den Bosch),

van Kabinetten Commissarissen der Koningin de heren Dinger van Kruiningen en Smits van Oyen (Zuid-Holland), Ritsema (Noord-Holland) en Houwen (Noord-Brabant),

van kabinetten burgemeesters de heren Heybroek (Amsterdam), Briët (Den Haag) en v.d. Schans (Eindhoven),

van gemeentepolitie de heren Peijster en Planje (Den Haag), Molenkamp (Amsterdam), Kruit (Rotterdam) en Odekerken (Eindhoven).

Niet aanwezig was een vertegenwoordiger van (het kabinet van) de burgemeester van Rotterdam.

Ter vergadering wordt ieder een exemplaar uitgereikt van het "2e ontwerp tijdschema" dd. 10-8-1970 van het Koninklijk Staldepartement.

De voorzitter merkt op, dat de regeringsverantwoordelijkheid speciaal ook voor dit staatsbezoek mede aanleiding is geweest om deze coördinatie-vergadering op dit niveau te beleggen.

De bespreking vindt plaats aan de hand van het programma. De algemene indruk is dat, voor zover het de te treffen orden en veiligheidsmaatregelen aangaat, de uitvoering van het programma geen moeilijkheden behoeft op te leveren. De onderscheiden overheidsorganen zijn ieder voor zich op de hun toevallende taken berekend. Op onderdelen zal nader overleg op het vereiste niveau plaats vinden; besprekingen waren zo spoedig mogelijk af te ronden, omdat de tijd dringt.

Bij deze nadere besprekingen zullen de volgende aan de orde geweest zijnde, hierna vermelde punten van nut kunnen zijn.

1. Bij aankomst op het vliegveld Ypenburg zal een grote groep Indonesiërs aanwezig zijn. De Indonesische Ambassade verzorgt de uitnodigingskaarten en is hiervoor verantwoordelijk.
Een lijst met namen zal aan de betrokken autoriteiten worden verstrekt.

Geadviseerd wordt, de uitnodigingskaarten te doen nummeren om vervalsing zoveel mogelijk tegen te gaan.

2. Hoewel uit veiligheidsoverwegingen aanvankelijk de voorkeur wordt uitgesproken om de gehele rit van Ypenburg naar Paleis Huis ten Bosch in auto's te doen plaats vinden, wordt ingestemd met het voornemen om bij de gemeentegrens Den Haag over te stappen in rijtuigen, omdat dit bij staatsbezoeken gebruikelijk is en afwijking van deze gewoonte juist vragen zou oproepen.
3. De vergadering is van oordeel, dat het uit veiligheids-overwegingen gewenst is, dat de Dam (met name de "pannekoek") in Amsterdam gedurende de kranslegging geheel vrij is van publiek.
Dit punt is van centrale betekenis.

Uit een oogpunt van decorum blijkt hiertegen geen bezwaar te bestaan.

Het monument zal tijdig worden gereinigd en daarna onder bewaking staan.

In overleg tussen de plaatselijke overheid en de Garnizoenscommandant zal de plaats van de 40 ambassadeleden en de plm. 100 Indonesische kinderen worden geregeld. De Indonesische ambassade verstrekt de "passen".

4. Het vertrek op 2 september van Amsterdam zal plaats vinden vanaf "het oude Schiphol".
5. De heer Odekerken doet de suggestie om uit veiligheids-overwegingen het Evoluon, tijdens het bezoek van President Soeharto aan Philips, gesloten te houden voor het publiek. Dit dient plaatselijk te worden gezien en geregeld. President Soeharto zal in Eindhoven geen Indonesiers ontmoeten.
6. De politie van den Haag zal bijzonder diligent zijn gedurende het regeringsdiner en regeringsreceptie, alsmede bij de "ontvangst door het parlement".

Er zal worden gewaakt tegen het "vollopen" van het Binnenhof. Aanbieders van petitie's zullen naar de Indonesische Ambassade worden verwezen.

7. Het Paleis Huis ten Bosch zal dag en nacht worden afgesloten.
Dit is een taak voor de Koninklijke Marechaussee.

Op 2 september zal de heliocopter in de tuin van Huis ten Bosch dienen te landen; dit wordt nog nader geregeld.

8. Er wordt op aangedrongen om de publicaties omtrent het programma niet te vroeg - en voor wat de routes betreft met de in deze nodige restricties - te doen plaats vinden.
9. Door ervaring wijs geworden zal rekening moeten worden gehouden met "uitloop" van relsituaties en eveneens met zgn. "na-rellen".
Demonstraties dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen c.q. ingedamd; in elk geval is het zaak te zorgen, dat die niet uit de hand lopen.
10. Eventueel nodig geachte bijstand dient tijdig en op de gebruikelijke manier worden aangevraagd c.q. op provinciaal niveau geregeld.
11. De aandacht wordt voorts gevestigd op:

- a. Persberichten en andere informatie over activiteiten van dië groeperingen, waarvan bekend is dat zij het huidige bewind in Indonesië niet welgezind zijn en welke tot het plegen van gewelddadigheden in staat kunnen worden geacht.

Er is namelijk onder meer een toenemende activiteit te signaleren bij gebouwen van de Indonesische diplomatieke vertegenwoordigingen in ons land.

Zo is b.v. reeds nu bekend, dat op 22 augustus a.s. in 8 steden demonstraties worden gehouden.

In Amsterdam zal op 1 september worden gedemonstreerd.

- b. Aanhangers van oud-president Soekarno, die in 1965 in Oost-Europa zijn achtergebleven en met gebruikmaking van valse paspoorten ons land zullen trachten binnen te komen.

De omvang van deze groep is niet te schatten.

De Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het Min. v. Justitie, houdt de vinger aan de pols.

12. Als centraal berichtencentrum wordt aangewezen de Afdeling Openbare Orde van de Hoofdafdeling Politie (Directie O.O.V.), Binnenlandse Zaken.

Chef: de heer A. Verhoek,

Spui 47/49 te den Haag.

Telefoon: 070 - 624501, toestel 420;

Woning : 020 - 132444 (buiten kantooruren).

Indien nodig zal in een later stadium nogmaals een vergadering worden belegd, b.v. om de alsdan genomen maatregelen gezamenlijk te verifiëren.

DE DIRECTEUR-GENERAAL VOOR
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID,

GEHEIM

's-Gravenhage, 13 augustus 1970.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B. V. D.

Aan de Hoogedelgestrengste Heer
Commissaris der Koningin in de
Provincie Noord-Brabant
te
's-Hertogenbosch.
T.a.v. de Heer Mr. Th.M. HOUWEN

Bijlage(n):

Uw brief van:

Nr 1017467

GEHEIM

Onderwerp:
Bezoek President SUHARTO

's-Gravenhage, 10 SEP 1970
President Kennedylaan 25

De UHoogedelgestrengste vóór en tijdens het bezoek van President SUHARTO aan Nederland toegezonden - in totaal 17 - BVD-bulletins No.1017467 bevatten een aantal uit kwetsbare bronnen verkregen berichten.

Hoewel in het verleden meerdere malen via bulletins berichten werden verspreid uit kwetsbare bronnen, dient in het onderhavige geval - nog meer dan reeds is voorgeschreven - uiterste zorg te worden besteed aan de bronbescherming. De vaak met spoed samengestelde berichten verkregen uit bepaalde milieu's, bevatten elementen die de bron indiceren kunnen. Door het soms zeer persoonlijke karakter van de berichtgeving zou voor bepaalde berichtgevers hieraan mogelijk consequenties verbonden kunnen zijn.

Het is deze overweging welke mij noopt UHoogedelgestrengste te verzoeken de U toegezonden zeventien bulletins - voor zover U deze niet meer nodig hebt - te doen terug zenden c.q. vernietigen en mij in het laatste geval een afschrift van het proces-verbaal van vernietiging toe te zenden.

HET HOOFD VAN DE DIENST

A. Kuipers
Drs. A. Kuipers.

GEHEIM

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B. V. D.

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 10 DEC. 1970
Ag. no. 7020

AAN: De Heer Commissaris der
Koningin in de Provincie
Noord-Brabant

te

's-HERTOGENBOSCH

Bijlage(n): 1 (één)

Uw brief van:

Nr. 1.030.749

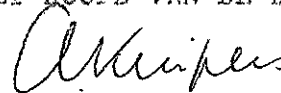
VERTROUWELIJK

Onderwerp: De Zuid-Molukkers.

's-Gravenhage, 7 december 1970
President Kennedylaan 25

Hierbij doe ik U Hoogedelgestreng een rapport toekomen
waarin enige hoofdstukken nader worden belicht, die moge-
lijk van belang kunnen zijn a.b.t. te verwachten activi-
teiten der Zuid-Molukkers.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Drs. A. Kuipers.

VERTROUWELIJK

Dit stuk bestaat uit 5 blz.

Bijlage van schrijven no. 1030749 dd. 7-12-1970.

DE ZUID-MOLUKKERS.

1. De Zuid-Molukse jongeren.

De Zuid-Molukse jongeren uit B.F. en A.P.R.M.S.-kringen hebben op verschillende bijeenkomsten gepleit voor eenheid onder de Zuid-Molukkers, omdat zij het bestaan van twee organisaties ongewenst achten. Daarbij is een groot aantal jongeren bereid zich in te zetten voor acties, al dan niet gepaard gaande met geweld.

Het zijn voornamelijk de jongeren uit A.P.R.M.S.-kringen, die de meeste activiteiten ontplooiën.

Na het manifest van 23 april 1970, ondertekend door drie jongeren uit A.P.R.M.S.-kringen, waarin werd opgeroepen tot provocatie en geweld, verscheen op 31 oktober 1970 een ander manifest.

Dit was ondertekend door drie jonge Zuid-Molukkers namens het "Bevrijdingsfront R.M.S.".

In het manifest is o.m. het volgende opgenomen:

DE VRIJHEID OF DOOD.

- a. Iedere vrijheidsstrijder/ster moet bereid zijn alles op te offeren, ongeacht de consequenties (gevangenis of zelfs de dood);
- b. Iedere ouder of gezin moet bereid zijn de zoon of ieder familielid in welk verband dan ook op te offeren aan onze strijd;
- c. Iedere jongere moet in staat zijn om zelfstandig te denken en te handelen, dat wil zeggen los van zijn of haar ouders, als het om onze vrijheidsstrijd gaat.

In het jongste nummer (no. 3) van het marxistisch-leninistische blad "Rode Jeugd", dat o.a. vóór en tijdens de demonstraties in Amsterdam op 28 november j.l. verspreid werd, is een bijlage gevoegd van/over Zuid-Molukkers.

Hierin staat een artikel "Revolutie in Nederland en Indonesië", dat wordt besloten met: "LANG LEVE DE STRIJD VAN HET RADIKALE BEVRIJDINGSFRONT VAN DE R.M.S.".

Een leidende figuur van dit zich thans noemende "RADIKALE Bevrijdingsfront R.M.S." is Anis SIAHAYA uit Moordrecht, wiens broer tot de "bezetters van Wassenaar" behoort en die de plannen heeft beraad om samen met de "Vrijheidsschool", waarin de bekende Ad VAN PRAAG de dominerende figuur is en die associaties heeft met het solidariteitscomité "The Black Panther" en "Cineclub" te demonstreren op 28 november 1970 en 14 december 1970, de dag van de aanvang van het proces tegen de "bezetters van Wassenaar".

Ook F.J. PENTURY, ex-student uit Groningen en momenteel als "bezetter van Wassenaar" gedetineerd in het Huis van Bewaring te Scheveningen, heeft vóór zijn arrestatie een manifest opgesteld, dat eerst kortgeleden is verspreid. Hierin stelt hij dat de Zuid-Molukse jongeren de gelegenheid en het vermogen hebben een radicale omwenteling teweeg te brengen in de "versteende hersenmassa's van de boodschappers van het kapitalistische systeem". Hij roept op geen vrees te koesteren voor het voeren van keiharde acties, wanneer deze noodzakelijk blijken te zijn. Voorts roept hij op zich solidair te verklaren met "alle volkeren en groeperingen die het slachtoffer zijn van het imperialisme". Ook PENTURY is geporteerd voor samenwerking met de "Vrijheidsschool".

Paul SITANALLA, bijgenaamd "Ranté" (= ketting), een belangrijke A.P.R.M.S.-figuur, thans verblijvende te Tiel, treedt de laatste tijd veel op de voorgrond. Hij heeft veel invloed onder de jongeren, vooral in Veessen, Teuge en Tiel.

Bolhalve in dez. kampen wordt veel activiteit ontplooid door de jongeren in Middelburg, Culemborg, Noordrecht, Capelle a/d IJssel, Assen en een aantal woonwijken in het noorden van het land, waar zich veel A.P.R.M.S.-aanhangers bevinden.

2. De ordediensten.

De ordedienst van de B.P., het Korps Pendjagaan Keamanan, is door ds. MLEIRY opgericht ter handhaving van de orde en veiligheid in de woonorden/wijken; tevens treedt zij op bij demonstraties en bijeenkomsten.

Het is gebleken dat de K.P.K. ook gebruikt wordt voor intimidatie van mogelijk afveilige aanhangers en bij het innen van contributie en geldinzamelingen. Voorts is gebleken dat zij ook als inlichtingen/veiligheidsapparaat wordt gebruikt en aan de loiding van de B.P. rapporten uithrent over de politieke houding/gedrag van eigen leden en leden van de Missie Militair-A.P.K.A.S.

M.E.A. POETIRAY, momenteel secretaris van de B.P., heeft in de eerste jaren van het bestaan van de K.P.K. de kernleden getraind.

In een door hem in 1966 opgemaakte instructie moest de "regering" van MANUSAMA als dekantol dienen en zich uitsluitend bezig houden met legale activiteiten, daarbij een politieke lijn volgend van verdraagzaamheid, geduld en edelmoedigheid, hierin bijgestaan door de K.P.K.

Uit de K.P.K. moest echter een kleine groep worden geselecteerd voor "harde" acties. De leden van de kleine groep dienden over "kracht, sluwheid, schutterstalenten, maar bovenal over fanatisme te beschikken".

Onder de 33 gedetineerden van het Wassenaar-incident bevindt zich een aantal K.P.K.-leden. Ook het hoofd van de K.P.K., Paul THENU, die zijn hoofdkwartier in het woonoord Capelle a/d IJssel had, werd kortgeleden gearresteerd i.v.m. zijn aandeel in de voorbereiding van de bezetting van de R.I.-residentie in Wassenaar.

Evenals de B.P. beschikt de Missie Militair-A.P.R.M.S. over een ordedienst, "de Angkatan Muda" (= Jongeren bewakingscorps), waarover weinig bekend is. Wel zijn er aanwijzingen dat de A.M. aan jongeren een militaire scholing geeft.

3. Militaire training

De laatste tijd zijn op verschillende plaatsen in Nederland, in kleine groepen van 10 à 12 man, Zuid-Molukse jongeren in gevechtsskleding en soms getooid met een rode ster bezig met militaire training.

In de omgeving van o.a. Breda, Woerden, Culemborg, Moordrecht, Vaassen en Vlissingen zijn dergelijke oefeningen waargenomen.

Ook zijn jongeren reeds geruime tijd bezig met training in de tactiek van ordeverstoringen. Zij oefenen zich hiertoe in kleine groepjes in o.a. karate, straatgevechten, provocaties en afleidingsmanoeuvres.

Het clandestiene wapenbezit blijft een groot probleem. Er zijn aanwijzingen dat de Zuid-Molukkers zich wapenen, gevechtsskleding en overige militaire uitrustingsstukken willen verschaffen door overvallen op of inbraak in de militaire wapen- en munitiedepôts en mobilisatiecomplexen in Nederland.

Voorts zijn er enkele onbevestigde berichten, dat wapens verkregen zouden worden door tussenkomst van Zuid-Molukse zeevarenden en beatbands die in de B.R.D. optreden.

4. Te verwachten activiteiten.

De aanstaande berechting van de "bezetters van Wassenaar" houdt de gemoederen in hoge mate bezig.

Ondanks de oproep van de leiders van zowel de B.P. als de

A.P.R.M.S. om zich tijdens het proces te onthouden van acties, welke oproep door de zich in het Huis van Bewaring te Scheveningen bevindende K.P.K.-leider THENU in een brief aan de leiding van de B.P. wordt ondersteund, dient op de openingsdag van - en tijdens - het proces tegen de "bezetters" ernstig rekening te worden gehouden met "harde" acties, waaraan de "Vrijheidsschool" zal deelnemen. Er is n.l. een kern van naar schatting 50 - over het land verspreid wonende - jongeren, die deze oproep van de leider naast zich heeft neergelegd. Deze kern, die relaties met de "Vrijheidsschool" onderhoudt, kan rekenen op een aanhang van circa 400 medestanders.

Zij overwegen een optreden in kleine groepjes (10 tot 15 personen) en lopen met de gedachte rond om vóór of tijdens het proces iets spectaculairs te ondernemen, b.v.:

- het ontvoeren van vooraanstaande personen om hen als gijzelaars te gebruiken. In dit kader zijn genoemd Minister-President DE JONG, de Minister van Buitenlandse Zaken LUNS en de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk mej. KLOMPÉ;
- "harde" acties tegen openbare- en regeringsgebouwen, bij Indonesische autoriteiten in gebruik zijnde gebouwen in Den Haag, Wassenaar en Amsterdam;
- het verstoren van het openbare vervoer en utiliteitsbedrijven.

Ook zijn ideeën geopperd om elders in den lande acties te ondernemen, waarbij reeds gesproken is over aanvallen op onderbezette politieposten ten plattelande.

Bij de demonstratie op 31 oktober j.l. in Amsterdam georganiseerd door de "Vrijheidsschool" en Zuid-Molukkers werd geconstateerd dat een groot aantal Zuid-Molukse jongeren gewapend was met "ploerten-doders", staven ijzer en een enkele zelfs met een pistool.

De demonstratie samen met de "Vrijheidsschool" op 28 november j.l. in Amsterdam, die overigens bedoeld was als generale repetitie van de op 14 december 1970 voorgenomen demonstratie in Den Haag, verliep wettelijk door het ongedisciplineerde optreden van de Zuid-Molukse jongeren: ruiten van vooral trams en bussen werden ingegooid, particuliere eigendommen werden beschadigd en voorbijgangers werden gemolesteerd.

VERTROUWELIJK

5. Data welke bijzondere aandacht verdienen.

12 december 1970: Overwogen wordt op deze dag te demonstreren in Den Haag om de aandacht van de Nederlandse bevolking extra te richten op het op handen zijnde proces tegen de "bezetters van Wassenaar";

- 14 december 1970:
- a. Aanvang van de terechtzitting te Den Haag.
Er dient tijdens het proces ernstig rekening te worden gehouden met (een) demonstratie(s) in Den Haag van Zuid-Molukkers in samenwerking met de "Vrijheidsschool";
 - b. De vergadering van donor-landen van de Republiek Indonesië in Rotterdam, waaraan zes Indonesische Ambassadeurs zullen deelnemen.

7-12-1970.

VERTROUWELIJK

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

6375

B. V. D.

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 31 mei 1971
Ag. no.

AAN: De Heer Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant

te

's-HERTOGENBOSCHt.a.v. Mr. Th. M. HOUWEN

Bijlage(n): 1

Uw brief van:

Nr. 1.043.455

VERTROUWELIJK.

Onderwerp: De Zuid-Molukkers.

's-Gravenhage, 29 maart 1971
President Kennedylaan 25

Hierbij doe ik U Hoogedelgestrenge een rapport
toekomen, dat mogelijk van belang is m.b.t. te
verwachten activiteiten der Zuid-Molukkers in de
maand april 1971.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Drs. A. KUIPERS

VERTROUWELIJK.

Bijlage van schrijven no. 1043455 dd. 29-3-1971.

DE ZUID-MOLUKKERS.

I. ALGEMEEN.

De afsluiting van het "proces Wassenaar" heeft veel van de spanningen weggenomen, die sinds de gebeurtenissen te Wassenaar op 31 augustus 1970 in de Zuidmolukse gemeenschap heersten.

Met uitzondering van de uitspraak tegen de hoofdverdachte H.J. HETHARIA (geb. 27-7-1936 te Bandoeng), waartegen hoger beroep werd aangetekend, zijn de vonnissen door de overgrote meerderheid der Zuid-Molukkers gunstig ontvangen. Vooral de overwegingen van de rechtbank worden als een winstpunt voor de Zuidmolukse zaak beschouwd.

Het onder punt III opgenomen programma voor de maand april 1971 geeft echter - gezien de bijzondere betekenis welke deze maand toch al heeft voor de Zuid-Molukkers - aanleiding tot een summiere beschouwing van de ontwikkelingen sedert december 1970.

II. DE HUIDIGE SITUATIE.

a. B.P.R.M.S.

Hoofdzakelijk twee thema's houden de aandacht bezig van de bij deze organisatie aangesloten aanhangers van ir. J.A. MANUSAMA, t.w. de regeling van de (sociale) "rechtspositie" - een reeds jaren slepende aangelegenheid - en de door ir. J.A. MANUSAMA als "verkiezingscampagne" opgezette actie "Geef-ons-de-vijf".

De activiteiten binnen dit kader hebben tot dusverre een legaal en vreedzaam karakter getoond.

b. TAMAEIA-GROEPERING (MISSIE MILITAIR).

Als organisatie doet deze groepering momenteel betrekkelijk weinig van zich spreken. Er heeft zich echter een nieuwe stroming ontwikkeld

waarbinnen veel aanhangers van TAMAEIA een actieve rol spelen. Het valt echter nog niet met zekerheid vast te stellen in hoeverre deze stroming uitgaat van de organisatie als zodanig.

De stroming presenteert zich onder de naam "Bevrijdingsfront R.M.S."

c. BEVRIJDINGSFRONT R.M.S.

Een zich links noemende, op ideeën van MAO en CASTRO georiënteerde, organisatie die door middel van paramilitaire oefeningen Zuidmolukse jongeren - hoofdzakelijk in de leeftijd van 15 tot 22 jaar - voorbereidt op acties in het kader van de bevrijding van de Zuid-Molukken.

Er is aanleiding te veronderstellen, dat er een binding bestaat met de Rode Jeugd. Het orgaan "Rode Jeugd" heeft inmiddels enkele malen als spreekbuis voor het Bevrijdingsfront gefungeerd.

Hoewel concrete aanwijzingen daartoe ontbreken mag worden aangenomen, dat de radicale Zuidmolukse elementen thans een onderdak hebben gevonden bij dit Bevrijdingsfront.

De opleiding is in handen van voormalige K.N.I.L.-militairen, veelal ex-commando's. Als "opperbevelhebber" wordt genoemd de in Hoogkerk bij Groningen wonende Zuid-Molukker E. TUBALAWONY (geb. 6-1-1928 te Waay), voormalig K.N.I.L.-militair.

Volgens een voorlopige, voorzichtige schatting bedraagt de huidige sterkte 4 à 500 man.

Tijdens de oefeningen zijn geen vuurwapenen waargenomen. Meestal wordt geoefend met stokken en houten messen. Naar alle waarschijnlijkheid wordt echter wel beschikt over wapens. Meerdere malen bereikten ons berichten dat gestreefd wordt naar het verkrijgen van wapenen via illegale handel, smokkel en diefstal uit o.a. militaire objecten.

Van meerdere zijden bereikte ons het bericht, dat het hoofdkwartier zich in Nijverdalen zou bevinden. Concentraties zouden zich o.a. bevinden in Hoogkerk, Nijverdalen, Wierden, de omgeving van Assen, Teuge, Vaassen en Winterswijk.

d. CRIMINALITEIT.

De aard van verschillende van de in de laatste maanden gepleegde delicten, alsmede de achtergrond van daarbij betrokken Zuidmolukse jongeren, doen het vermoeden rijzen dat er verband bestaat met het hierboven genoemde Bevrijdingsfront:

- Begin maart 1971 pleegde een aantal jonge Zuid-Molukkers een overval op een postkantoor te Wijlre (Zuid-Limburg). De Officier van Justitie te Maastricht sluit de mogelijkheid niet uit, dat de buit werd gestort in een soort "strijdkas".

Bij deze overval was betrokken J.Z. SIAHAYA (geb. 23-11-1947 te Tarakan) een Zuid-Molukker uit Moordrecht, die bindingen onderhield met de Vrijheidsschool en het Bevrijdingsfront R.M.S. Zijn broer werd veroordeeld voor zijn aandeel in de affaire Wassenaar (verdeling van de daarbij gebruikte wapens in zijn woning).

- De Officier van Justitie te Maastricht berichtte tevens, dat enige tijd vóór de overval te Wijlre de Zuid-Molukker J.D.M. KUMI (geb. 6-1-1954 te Westerbork) betrokken was bij een "kraak" van f 17.000,--. KUMI wordt verdacht van wapensmokkel vanuit België.
- In Tilburg werd een poging tot brandstichting d.m.v. een zgn. molotov-cocktail gesignaleerd. Ter plaatse werd een "begeleidend schrijven" aangetroffen, waarin het heette dat dit slechts een waarschuwing van "het Bevrijdingsfront" was.
- In Assen werd ingebroken in de Jan-Willem-Friso Kazerne, waarbij zendapparatuur werd buitgemaakt. Eén van de gearresteerde Zuidmolukse jongeren verklaarde te hebben gehandeld in opdracht van oudere Zuid-Molukkers. Een andere gearresteerde Zuid-Molukker verklaarde, dat het doel van de inbraak was geweest het bemachtigen van wapens t.b.v. een soortgelijke actie als in Wassenaar.
- Eind oktober/begin november 1970 trachtte een Zuid-Molukker in Duitsland wapens te kopen van een Amerikaans militair. De Zuid-Molukker legitimeerde zich - toonde althans een legitimatiebewijs ten name van de Zuid-Molukker S.D. WATTINURY (geb. 9-7-1953 te Muiden) uit Nijverdal.

e. CONCLUSIE.

De hierboven vermelde ontwikkelingen doen de vraag rijzen of er momenteel wellicht slechts sprake is van een "schijnsituatie" van rust.

Het verdient daarom aanbeveling er rekening mee te houden dat spanningen zich onverwacht op elk moment kunnen ontladen.

Mogelijkheden hiervoor zijn zeker aanwezig in de op handen zijnde gebeurtenissen in de maand april 1971.

III. APRIL 1971.

1 april

Gala-voorstelling (onder auspiciën van impressariaat DA SILVA-Den Haag) in het Congresgebouw te Den Haag van een dansgroep van het Hof van de Sultan van Jogjakarta, HAMENGKOE BOEWONO II. Naast de Sultan, die Minister van Economische Zaken van de Republiek Indonesië is, zullen ook andere prominente Indonesiërs deze gala-voorstelling bijwonen.

De dansgroep, waaraan twee dochters en twee broers van de Sultan zijn verbonden, zal tot in mei 1970 in verschillende plaatsen in Nederland voorstellingen geven.

Volgens een - overigens onbevestigd - bericht moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat radicale Zuid-Molukkers gewelddaden tegen de Sultan en/of zijn familie beramen.

4 april

Tijdens ongeregeligheden in 's-Hertogenbosch op 13/14 februari 1971 werden enkele Zuid-molukse jongeren gearresteerd. Eén van hen verklaarde van een celgenoot (Zuid-Molukker uit Nijverdal) vernomen te hebben dat er op "4 april iets in Den Haag" stond te gebeuren.

Dit bericht is op generlei wijze bevestigd, noch zijn er aanknopingspunten die een nader licht zouden kunnen werpen op deze datum of de aard van een eventuele actie.

Wel is bekend, dat de hierboven genoemde dansgroep op 4 april 1971 twee uitvoeringen in Den Haag geeft.

12 april

Herdenking van de executie van SOUMOKIL (12-4-1966). In het verleden verliep deze dag over het algemeen rustig. Het is thans echter de eerste herdenking van de executie na "Wassenaar".

12 tot
17 april.

Voorts op 12 april aankomst in Nederland van de Indonesische Chef van de Generale Staf, Generaal Umar WIRAHADI KOESOEMA. Hij komt op uitnodiging van de Chef van de Generale Staf naar Nederland voor een officieel bezoek tot 17 april 1971.

Aan dit bezoek zal zo weinig mogelijk publiciteit worden gegeven. Het programma vermeldt o.a. een bezoek aan Philips-Hilversum en Daf-Eindhoven.

25 april

21ste verjaardag van de onafhankelijkheidsverklaring van de R.M.S.

V.z.v. tot nu toe bekend zal de B.P.R.M.S. zich op deze dag beperken tot een (n.a.w. gebeds-) bijeenkomst in de Houtrusthallen in Den Haag.

Het streven schijnt erop gericht te zijn e.e.a. zo rustig en ordelijk mogelijk te laten verlopen.

De aanhangers van TAMAELE zullen elders een bijeenkomst organiseren. In Culemborg zou hiervoor reeds een zaal zijn gehuurd.

Hoewel geen berichten melding maken van voorgenomen activiteiten met een ordeverstoring of gewelddadig karakter geldt ook hier dat het de eerste herdenking van deze dag is na "Wassenaar".

28 april

Verkiezing van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De actie "Geef-ons-de-vijf" van ir. J.A. MANUSAMA is op deze verkiezing geënt.

Van de zijde van de erbij betrokken (B.P.R.M.S.) Zuid-Molukkers behoeft geen ordeverstoringende activiteit - welke immers deze nogal groots opgezette en kostbare actie schade zou kunnen berokkenen - te worden verwacht.

Dit stuk bestaat uit 5 blz.

VERTROUWELIJK

Bijlage van schrijven no. 1043455 dd. 29-3-1971.

DE ZUID-MOLUKKERS.

I. ALGEMEEN.

De afsluiting van het "proces Wassenaar" heeft veel van de spanningen weggenomen, die sinds de gebeurtenissen te Wassenaar op 31 augustus 1970 in de Zuid-molukse gemeenschap heersten.

Met uitzondering van de uitspraak tegen de hoofdverdachte H.J. HETHARIA (geb. 27-7-1936 te Bandung), waartegen hoger beroep werd aangetekend, zijn de vonnissen door de overgrote meerderheid der Zuid-Molukkers gunstig ontvangen. Vooral de overwegingen van de rechtbank worden als een winstpunt voor de Zuidmolukse zaak beschouwd.

Het onder punt III opgenomen programma voor de maand april 1971 geeft echter - gezien de bijzondere betekenis welke deze maand toch al heeft voor de Zuid-Molukkers - aanleiding tot een summier beschouwing van de ontwikkelingen sedert december 1970.

II. DE HUIDIGE SITUATIE.

a. B.P.R.M.S.

Hoofdzakelijk twee thema's houden de aandacht bezig van de bij deze organisatie aangesloten aanhangers van ir. J.A. MANUSAMA, t.w. de regeling van de (sociale) "rechtspositie" - een reeds jaren slepende aangelegenheid - en de door ir. J.A. MANUSAMA als "verkiezingscampagne" opgezette actie "Geef-ons-de-vijf".

De activiteiten binnen dit kader hebben tot dusverre een legaal en vreedzaam karakter getoond.

b. TANABELA-GROEPERING (MISSIE MILITAIRE).

Als organisatie doet deze groepering momenteel betrekkelijk weinig van zich spreken.

Er heeft zich echter een nieuwe stroming ontwikkeld

waarbinnen veel aanhangers van TAMALI een actieve rol spelen. Het valt echter nog niet met zekerheid vast te stellen in hoeverre deze stroming uitgaat van de organisatie als zodanig.

De stroming presenteert zich onder de naam "Bevrijdingsfront R.K.S."

c. BEVRIJDINGSFRONT R.K.S.

Den zich links noemende, op ideeën van KAO en CASTRO georiënteerde, organisatie die door middel van paramilitaire oefeningen Zuidmolukse jongeren - hoofdzakelijk in de leeftijd van 15 tot 22 jaar - voorbereidt op acties in het kader van de bevrijding van de Zuid-Molukken.

Er is aanleiding te veronderstellen, dat er een binding bestaat met de Rode Jeugd. Het orgaan "Rode Jeugd" heeft inmiddels enkele malen als mediale buis voor het Bevrijdingsfront gefungeerd.

Hoewel concrete aanwijzingen daartoe ontbreken nog worden aangenomen, dat de radicale Zuidmolukse elementen thans een onderdak hebben gevonden bij dit Bevrijdingsfront.

De opleiding is in handen van voormalige K.N.I.L.-militairen, vooral ex-commando's. Als "opperbevelhebber" wordt genoemd de in Hoogkork bij Groningen wonende Zuid-Molukker D. WUBALACHY (geb. 6-1-1926 te 'eay), voormalig K.N.I.L.-militair.

Volgens een voorlopige, voorzichtige schatting bedraagt de huidige sterkte 4 à 500 man.

Tijdens de oefeningen zijn geen vuurwapenen verschenen. Meestal wordt geoefend met stokken en houten messen. Maar alle waarschijnlijkheid voor echter wel beschikt over wapens. Meerdere malen bereikten ons berichten dat gestroefd wordt met het verkrijgen van wapens via illegale handel, smokkel en diefstal uit o.a. militaire objecten.

Van meerdere zijden bereikte ons het bericht, dat het hoofdkwartier zich in Nijverdalen zou bevinden. Concentraties zouden zich o.a. bevinden in Hoogkork, Nijverdalen, Wierden, de omgeving van Assen, Ter Apel, Vaassen en Winterswijk.

d. CRIMINALITEIT.

De aard van verschillende van de in de laatste maanden gepleegde delicten, alsmede de achtergrond van daarbij betrokken Zuidmolukse jongeren, doen het vermoeden rijzen dat er verband bestaat met het hiervoor genoemde Bevrijdingsfront:

- Begin maart 1971 pleegde een aantal jonge Zuid-Molukkers een overval op een postkantoor te Wijlre (Zuid-Linburg). De Officier van Justitie te Maas-tricht sluit de mogelijkheid niet uit, dat de buit werd gestort in een soort "strijdkas".

Bij deze overval was betrokken J.Z. SIAHAYA (geb. 23-11-1947 te Tarakan) een Zuid-Molukker uit Moordrecht, die bindingen onderhield met de Vrijheidsschool en het Bevrijdingsfront R.M.S. Zijn broer werd veroordeeld voor zijn aandeel in de affaire Wassenaar (verdeling van de daarbij gebruikte wapens in zijn woning).

- De Officier van Justitie te Maas-tricht berichtte tevens, dat enige tijd vóór de overval te Wijlre de Zuid-Molukker J.D.M. KUMI (geb. 6-1-1954 te Westerbork) betrokken was bij een "kraak" van f 17.000,--. KUMI wordt verdacht van wapensmokkel vanuit België.
- In Tilburg werd een poging tot brandstichting d.m.v. een zgn. molotov-cocktail signaleerd. Ter plaatse werd een "begeleidend schrijven" aangetroffen, waarin het heette dat dit slechts een waarschuwing van "het Bevrijdingsfront" was.
- In Assen werd ingebroken in de Jan-Willem-Liesje Kezerne, waarbij zendapparatuur werd buitgemaakt. Eén van de gearresteerde Zuidmolukse jongeren verklaarde te hebben gehandeld in opdracht van oudere Zuid-Molukkers. Een andere gearresteerde Zuid-Molukker verklaarde, dat het doel van de inbraak was geweest het bemachtigen van wapens t.b.v. een soortgelijke actie als in Wassenaar.
- Eind oktober/begin november 1970 trachtte een Zuid-Molukker in Duitsland wapens te kopen van een Amerikaans militair. De Zuid-Molukker legitimeerde zich - toonde althans een legitimatiebewijs ten naze van de Zuid-Molukker S.D. SAFENURY (geb. 9-7-1953 te Kuiden) uit Rijkardal.

e. CONCLUSIE.

De hierboven verrelde ontwikkelingen doen de vraag rijzen of er momenteel wellicht slechts sprake is van een "schijnsituatie" van rust.

Het verdient daarom aanbeveling er rekening mee te houden dat spanningen zich onverwacht op elk moment kunnen ontladen.

Mogelijkheden hiervoor zijn zeker aanwezig in de handen zijnde gebeurtenissen in de maand april 1971.

III. APRIL 1971.

1 april

Gala-voorstelling (onder auspiciën van Impressariaat DA SLBVA.-Den Haag) in het Congresgebouw te Den Haag van een dansgroep van het Hof van de Sultan van Jogjakarta, HAJ ENGGON BOEKONO II. Naast de Sultan, die Minister van Buitenlandse Zaken van de Republiek Indonesië is, zullen ook andere prominente Indonesiërs deze gala-voorstelling bijwonen.

De dansgroep, waaraan twee dochters en twee broers van de Sultan zijn verbonden, zal tot in mei 1970 in verschillende plaatsen in Nederland voorstellingen geven.

Volgens een - overigens onbevestigd - bericht moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat radicale Zuid-Molukkers gewelddadig tegen de Sultan en/of zijn familie heren.

4 april

Tijdens ongeregeligheden in 's-Hertogenbosch op 13/14 februari 1971 werden enkele Zuid-molukse jongeren gearresteerd. Een van hen verklaarde van een oelgenoot (Zuid-Molukker uit Hijverdal) vernomen te hebben dat er op "4 april iets in Den Haag" stond te gebeuren.

Dit bericht is op generlei wijze bevestigd, noch zijn er aanknopingspunten die een licht zouden kunnen werpen op deze datum of de aard van een eventuele actie.

Vol is bekend, dat de hierboven genoemde dansgroep op 4 april 1971 twee uitvoeringen in Den Haag geeft.

12 april

Herdenking van de executie van SOEMOER (12-4-1966). In het verleden verliep deze dag over het algemeen rustig. Het is thans echter de eerste herdenking van de executie na "Wassenaar".

12 tot
17 april

Voorts op 12 april aankomst in Nederland van de Indonesische Chef van de Generale Staf, Generaal-Umar WIRAHADI KONSOLAH. Hij komt op uitnodiging van de Chef van de Generale Staf naar Nederland voor een officieel bezoek tot 17 april 1971.

Aan dit bezoek zal zo weinig mogelijk publiciteit worden gegeven. Het programma vermeldt o.a. een bezoek aan Philips-Hilversum en Delft-Dordrecht.

25 april

21ste verjaardag van de onafhankelijkheidsverklaring van de R.M.S.

V.z.v. tot nu toe bekend zal de B.P.R.M.S. zich op deze dag beperken tot een (n.a.w. gebeds-) bijeenkomst in de Moutrusthallen in Den Haag.

Het streven schijnt erop gericht te zijn e.e.o. zo rustig en ordelijk mogelijk te laten verlopen.

De aanhangers van PAMAEIA zullen elders een bijeenkomst organiseren. In Culemborg zou hiervoor reeds een zaal zijn gehuurd.

Hoewel geen berichten melding maken van voorgenomen activiteiten met een ordeverstorend of gewelddadig karakter gelat ook hier dat het de eerste herdenking van deze dag is na "Wassenaar".

28 april

Verkiezing van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De actie "Geef-ons-de-vijf" van ir. J.A. KANUSMAN is op deze verkiezing geënt.

Van de zijde van de erbij betrokken (B.P.R.M.S.) Zuid-Molukkers behoeft geen ordeverstorende activiteit - welke anders deze nogal groots opgezette en kostbare actie schade zou kunnen berokkenen - te worden verwacht.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B. V. D.

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 14 MEI 1971
Ag. no.

Aan de Hoogedelgestrenge Heer
Commissaris der Koningin in de
Provincie Noord-Brabant
te
's-Hertogenbosch.
T.a.v. de Heer Mr. Th. M. HOUWEN

Bijlage(n):

Uw brief van:

Nr 1017467

GEHEIMOnderwerp: Bezoek President SUHARTO

13. MEI 1971

's-Gravenhage,
President Kennedylaan 25

Met verwijzing naar mijn Geheim schrijven van
10 september 1970 betreffende bovengenoemd onderwerp ver-
oorloof ik mij U Hoogedelgestrenge te verzoeken de U toege-
zonden zeventien bulletins te doen terugzenden, c.q. vernie-
tigen en mij in het laatste geval een afschrift van het proces-
verbaal van vernietiging toe te zenden.

HET HOOFD VAN DE DIENST
voor deze:

H.C. Neervoort.

GEHEIM

PROVINCIE NOORD-BRABANT

KABINET VAN DE
COMMISSARIS DER
KONINGIN

Ag Nr. -

Onderwerp: **bezoek president Soeharto**

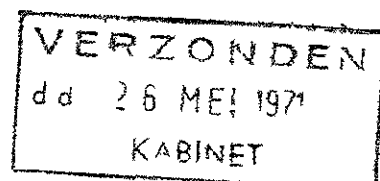
Afschrift aan

Antwoord op brief van: **13 mei 1971 nr. 1017467-geheim**

's-Hertogenbosch, **26 mei 1971**

Bijl

GEHEIM.

Met verwijzing naar uw bovenvermeld geheim schrijven bevestig ik u, dat de B.V.D.-bulletins inzake het bezoek van president Soehartoe van Indonesië:

- nr. 1, d.d. 11-8-70
- nr. 2, d.d. 13-8-70
- nr. 3, d.d. 14-8-70
- nr. 4, d.d. 17-8-70
- nr. 5, d.d. 18-8-70
- nr. 6, d.d. 19-8-70
- nr. 7, d.d. 20-8-70
- nr. 8, d.d. 21-8-70
- nr. 9, d.d. 24-8-70
- nr. 10, d.d. 25-8-70
- nr. 11, d.d. 26-8-70
- nr. 12, d.d. 27-8-70
- nr. 13, d.d. 28-8-70
- nr. 14, d.d. 31-8-70
- nr. 15, d.d. 1-9-70
- nr. 16, d.d. 2-9-70
- nr. 17, d.d. 3-9-70

allen onder nummer 1017467, exemplaar nr. 13, inmiddels zijn vernietigd.

MINUTE

De chef van het kabinet,

Aan
het Hoofd van de Dienst B.V.D.
van het ministerie van
binnenlandse zaken

Ontw *Hout* te
Type *VM* 's-Gravenhage.

9. Rondschrifven van de Procureur-Generaal, fgd.
Directeur van Politie, m.b.t. de beveiliging
van de "Koninklijke Javaanse Hofdansers van het
Sultanaat Jokjakarta"

De commissaris der Koningin in de provincie Limburg doet mededeling van dit rondschrifven waarbij hij zich afvraagt waarom, indien zulks nodig was, deze zaak niet door de B.V.D. aan de orde is gesteld. In de brief wordt gesteld dat de B.V.D. uit doorgaans betrouwbare bron zou hebben vernomen dat er plannen zouden bestaan de dochters van de Sultan te ontvoeren. Gevraagd wordt ter zake veiligheidsmaatregelen te nemen en daarvan kennis te geven aan de Procureur-Generaal.

Men vindt algemeen dit een overtrokken zaak en men ziet meer gevaar in het nemen van maatregelen dan in het achterwege laten daarvan.

Na informaties daarover ingewonnen te hebben deelt de minister mede dat bij de B.V.D. geen enkele aanwijzing omtrent onregelmatigheden aanwezig is. Men heeft daar alleen gezegd "houdt een oogje in 't zeil".

Minister Beernink zegt toe de brief nader in beschouwing te zullen nemen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

POSTADRES: BINNENHOF 19 - 'S-GRAVENHAGE

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 25 MEI 1971
Ag. no.

AAN

de Commissarissen der Koningin

Bijlagen: Een

Uw brief van:

Directie:

Hoofdafd.

Afd. Kabinet

Nr. 4750

Onderwerp: Beveiliging Hofdansers
Sultanaat Djokjakarta.

's-Gravenhage, 25 mei 1971

VERTROUWELIJK

Tijdens onze vergadering op 22 april j.l., zegde ik U toe het door de Procureur-Generaal, fungerend Directeur van Politie te 's-Hertogenbosch terzake uitgezonden rondschrijven nader in beschouwing te zullen nemen (Zie Verslag vergadering blz. 3 sub 9).

Mij is daarbij gebleken, dat vanwege de Binnenlandse Veiligheidsdienst bij brief nr. 1043455, d.d. 29 maart 1971 onder meer aan alle Commissarissen der Koningin een rapport is aangeboden over mogelijke activiteiten in de maand april 1971.

Op pagina 4 van dit rapport - waarvan fotokopie mede hierbij gaat - wordt onder meer melding gemaakt van het optreden in Nederland van de dansgroep van het Hof van de Sultan van Jogjakarta, waarbij werd opgemerkt dat:

"volgens een - overigens onbevestigd - bericht rekening moet

"worden gehouden met de mogelijkheid dat radicale Zuid-Molukkers

"gewelddaden tegen de Sultan en/of zijn familie beramen".

Blijkens afschrift van de brief van de Procureur-Generaal te 's-Hertogenbosch d.d. 8 april 1971, nr. 64/Kabinet over het onderwerp: "Beveiliging van de Koninklijke Javaanse Hofdansers van het Sultanaat Jokjakarta" heeft genoemde Procureur-Generaal verschillende politieautoriteiten in de provincies Noord-Brabant en Limburg evenwel als volgt bericht:

"Van de dansgroep maken onder andere deel uit twee dochters en

"twee broers van de Sultan. De Binnenlandse Veiligheidsdienst

"heeft uit doorgaans betrouwbare bron vernomen, dat er plannen

"zouden bestaan om de dochters van de Sultan te ontvoeren.

"Hoewel aangaande de juistheid van het bericht - gezien de on-

"standigheden en het nog ontbreken van soortgelijke berichten uit

- andere -

VERTROUWELIJK

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING DATUM, NUMMER EN ONDERWERP TE VERMELDEN

Geadresseerde:

Afd. Kabinet

Nr.

Blad nr. 4750

VERTROUWELIJK

"andere bron - een grote mate van twijfel wel gerechtvaardigd is,
"lijkt het mij raadzaam dat ten aanzien van de dansgroep extra
"veiligheidsmaatregelen worden getroffen".

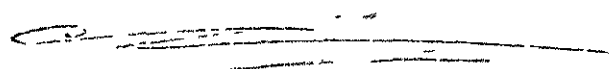
Deze redactie meen ik geheel voor rekening van de Procureurs-
Generaal te 's-Hertogenbosch te moeten laten.

Afgezien van het feit, dat een afdoende beveiliging van een
50-tal dansers, die vóór of ná een voorstelling in een gemeente naar
diverse richtingen kunnen uitzwermen, bijvoorbeeld om te winkelen, niet
mogelijk moet worden geacht, heeft de vaagheid van de berichten mij er
van weerhouden U te verzoeken om tijdens het optreden van deze groep in
de betreffende gemeenten speciale politie-maatregelen te doen treffen.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Voor deze,

DE SECRETARIS-GENERAAL,

VERTROUWELIJK

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B V D.

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingez. 11 102 1571
Ag. no.

AAN: De Heer Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant
te

's-HERTOGENBOSCH

t.a.v. Mr. Th.M. HOUWEN

Bylage(n) -1-

Nr 1.057.142

Uw brief van

VERFROUWELIJK

Onderwerp De Zuid-Molukkers.

's Gravenhage 9 augustus 1971
President Kennedylaan 20

Order verwijzing naar eerdere berichtgeving moge ik
U Hoogedelgesteenge hiernevens een rapport aanbieden dat
mogelijk van belang is m.b.t. te verwachten activiteiten
der Zuid-Molukkers in de maanden augustus en september 1971.

HET HOOFD VAN DE DIENST

A. Kuipers

Drs. A. Kuipers.

VERFROUWELIJK

DE ZUID-MOLUKKERSI. ALGEMEEN.

Na overleg met de Informatiecentrale Bijzondere Zaken van de Onderafdeling Opsporingsbijstand van het Ministerie van Justitie moge ik Uw aandacht vragen voor enkele data, die i.z. eventuele activiteiten van de zijde van de Zuid-Molukkers van belang kunnen zijn t.w.:

17 augustus 1971	- dag waarop de Republiek Indonesië zijn onafhankelijkheid viert.
31 augustus 1971	- een jaar geleden vond de bezetting van de Wassenaarse residentie van de Ambassadeur van de Republiek Indonesia plaats.
begin september 1971	- een deel der bezetters van Wassenaar wordt vrijgelaten.
23 augustus t/m 6 september '71	- reis van H.M. de Koningin naar Indonesië.

Hoewel noch bij de B.V.D. noch bij de Informatiecentrale concrete informaties bekend zijn die wijzen op voorgenomen georganiseerde ongeregeldeheden, verdienen bovengenoemde data de aandacht omdat bij herhaling is gebleken dat de sterk emotionele en licht ontvlambare aard van de Zuid-Molukkers bij de geringste aanleiding tot daden leidt die onvoorziene gevolgen kunnen hebben.

Daarbij dient tevens in aanmerking te worden genomen dat door de houding van de Zuidmolukse leiders een aantal jongere Zuid-Molukkers het idee hebben gekregen dat de publieke opinie in binnen- en buitenland door hun acties kan worden bespeeld.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

II. DE HUIDIGE SITUATIE.

a. - Badan Persatuan Rakjat Maluku Selatan en TAMAELA-groepering.

Er zijn geen aanwijzingen dat deze twee grootste organisaties als zodanig voorbereidingen treffen voor activiteiten met een mogelijk ordeverstoring of gewelddadig karakter of dat zij zich in voorkomende gevallen (openlijk) achter dergelijke acties zullen stellen.

b. - Ordedienst van de TAMAELA-groepering.

De naam van deze ordedienst is gewijzigd van ANGKATAN MUDA (Jongerenfront) in COMMANDO's.

Het is bekend dat de commando's een intensieve para-militaire opleiding krijgen.

Deze oefeningen in hun oorspronkelijke opzet (in militair aandoende kleding) worden de laatste tijd echter nog slechts zelden waargenomen.

Om optreden van de politie te voorkomen geschiedt de opleiding thans in de vorm van sport/conditie-oefeningen, waarvoor meestal een vergunning wordt aangevraagd.

Hier en daar nemen ook Zuidmolukse meisjes aan deze oefeningen deel.

Hoewel van de zijde van de "Regering" van TAMAELA wordt ontkend dat zulks in de bedoeling ligt, geloven de commando's zelf binnen afzienbare tijd te zullen worden ingezet als infiltratie- en/of invasie-eenheden op de Zuid-Molukken.

Het gevaar bestaat dat bij uitblijven van de verwezenlijking van deze verwachtingen spanningen en frustraties zullen optreden, die zich op andere wijze zouden kunnen ontladen.

c. - Ordedienst van B.P.R.M.S.

Er is reden om aan te nemen dat de op geweld gerichte opleiding van de COMMANDO's aanslaat bij vele jongeren van het Korps Pendjagaan Keamanan, de ordedienst van de B.P.R.M.S.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

d. - "R.M.S.-LINKS".

In april 1970 is een groepering zich noemende R.M.S.-LINKS opgericht.

In een door jongeren van de B.P.R.M.S. uitgegeven tijdschrift verscheen in april 1971 een artikel van één van de kernleden van R.M.S.-LINKS. Hierin was een niet mis te verstane oproep vervat tot het gebruik van geweld, t.w. "gewapend optreden tegen alle instanties, die ons streven naar een Vrije Zuidmolukken in de weg staan/negeren". Voorts werd gesteld dat "voor ons provoceren tegen Nederland en Indonesië het devies blijft".

Door middel van celvorming in de woonoorden en woonwijken wil deze actiegroep haar doelstellingen propageren, vooral onder de jongeren, aan wie o.a. wordt voorgehouden dat in de eerste plaats eenheid van optreden een vereiste is. Het schijnt dat jongeren van de ordediensten - vooral van de "commando's" - zich aangetrokken voelen tot deze stroming.

e. - Bevrijdingsfront R.M.S.

Hoewel rekening wordt gehouden met het bestaan van bindingen kan gesteld worden dat het Bevrijdingsfront R.M.S. niet, zoals in het verleden werd aangenomen, identiek is aan de "commando's".

De berichtgeving over het Bevrijdingsfront R.M.S. laat nauwelijks een bruikbare beschrijving toe van de omvang, de opzet en exacte doelstellingen; waarschijnlijk moet eronder worden verstaan een radicale stroming, zonder organisatorische samenhang, die een overblijfsel is van het samengaan, destijds, van Zuidmolukse jongeren met de Vrijheidsschool.

Welke invloed het "Bevrijdingsfront R.M.S." onder de Zuidmolukse jongeren momenteel heeft, kon niet vastgesteld worden.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

In een verklaring van het "Centrale Comité van het Molukse Bevrijdingsfront", die in maart 1971 verscheen in het orgaan van de RODE JEUGD, heette het dat "wij "vastbesloten zijn om op alle fronten met alle middelen "het fascistiese regiem van SOEHARTO te bestrijden".

f. - Diversen.

Tenslotte moet rekening worden gehouden met jongeren, die bij geen van de hiervoren genoemde bewegingen en organisaties zijn aangesloten en die iedere aanleiding - veelal gebracht onder de noemer "discriminatie" - aangrijpen om te ageren of te provoceren.

Hierbij moet o.a. gedacht worden aan de zogenaamde "barrellen" en schermutselingen met Nederlandse leeftijdgenoten of andersdenkende Zuidmolukse jongeren.

Dergelijke incidenten geven dikwijls aanleiding tot het organiseren van vergeldingsacties met een sneeuwbal-effect.

VERTROUWELIJK

Aan de Heer Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

Onderwerp
Rode Jeugd.

Nr 1.126.834

DOSSIER

Gravenhage, 2 februari 1973.
President Kennedylaan 25

Bijlage(n). 1.

GEHEM

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge
een rapport aan te bieden betreffende bovengenoemd
onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

KABINET
Commissaris der Koningin
Jagt. 5
Ag. no. 9056.

A. Kuipers

drs A. Kuipers.

Attentie aan

[]

B

GEHEM

Gewelddadige Activiteiten van de Rode Jeugd in 1972Samenvatting

De Rode Jeugd, waarvan met name de Eindhovense afdeling in de jaren 1968-1971 van zich heeft doen spreken door een reeks deels gewelddadige acties tegen de Eindhovense overheid (met name de politie) en tegen Philips (door deelname aan het Comité Eindhoven-Griekenland, later de Actiegroep Griekenland-Eindhoven), is begin 1972 geheel op de "terroristische" lijn overgegaan. De organisatie is daartoe gesplitst in een legaal en een illegaal deel, waarvan het laatste - bestaande uit enkele kleine cellen - onder verschillende benamingen de feitelijke terreuracties heeft bedreven en vervolgens daarvoor de verantwoordelijkheid heeft geclaimd.

Uit de logica van de ontwikkelingen en de samenhang van de beschikbare gegevens kan worden opgemaakt dat deze claims juist zijn.

Eén reeks incidenten die in 1972 zijn voorgevallen vormt een zevental bomaanslagen tegen Philipsvestigingen (mei tot juni), gevolgd door een poging tot een bomaanslag op de heer BAVINCK, commissaris van Philips, in oktober.

Volgens de Rode Jeugd zijn deze aanslagen gepleegd door een groepering waarvan leden afkomstig zijn uit het bovengenoemde comité Eindhoven-Griekenland, dat nu praktisch met de RJ geassocieerd zou zijn.

De anti-Philips campagne van dit comité, waarin destijds ook figuren uit de studentenvakbeweging zaten, naast RJ-ers, was geresulteerd in een soort afpersing van een miljoen gulden. De bom in de garage van de heer BAVINCK en gelijktijdige bedreiging van de Philips Raad van Bestuur zou bedoeld zijn om deze afpersing kracht bij te zetten.

Een tweede reeks incidenten betreft een tweetal brandstichtingen (mei, juni), een bomaanslag tegen Holiday Inn (Utrecht, oktober) een poging tot bomaanslag op de Bank of America (Rotterdam, oktober) en een poging tot bomaanslag tegen de Zwolse Algemene (Utrecht, oktober).

De verantwoordelijkheid voor deze affaires werd geclaimd door het "Revolutionair Volksverzet Nederland" (RVN) een algemene benaming voor enkele illegale cellen van de RJ.

Hoewel in elk van deze reeks incidenten een eigen samenhang onderscheiden kan worden, kan toch praktisch gesteld worden dat ze beide van "de Rode Jeugd" uitgaan. (De bom tegen de heer BAVINCK was van precies dezelfde constructie als die gebruikt door het RVN).

In de tweede week van december kwam het tot nieuwe subversieve activiteiten. Er waren indicaties dat er opnieuw sprake was van materiaal voor het vervaardigen van bommen, dat deze waarschijnlijk tegen objecten in of rond Eindhoven gebruikt zouden worden en dat met name Lucien van HOESEL daarbij betrokken was, op wie de aandacht geconcentreerd was sinds de eerdergenoemde bomaanslagen in Utrecht.

Toen dan ook de politie op 13 december een inval deed in de woningen van enkele RJ-leden te Eindhoven, waaronder de woning van de ouders van Van HOESEL, werden hier de bewuste explosieven gevonden en in beslag genomen en werd Van HOESEL gearresteerd.

Overigens is het inmiddels duidelijk, dat de RJ wil trachten munt te slaan uit de gevangenhouding van Van HOESEL. Er zal een soort "Rode Hulp" organisatie worden opgericht naar analogie van de Duitse "Rote Hilfe" en de Franse "Secours Rouge" met medewerking - hoopt men - van bekende Nederlanders van linkse signatuur.

GEWELDDADIGE ACTIVITEITEN VAN DE RODE JEUGD IN 1972

A. Theoretische achtergronden en de scheuring in de RJ

Volgens het in mei 1969 vastgestelde "beginsel- en actieprogramma" was het doel van de Rode Jeugd: "De verspreiding van de marxistisch-leninistische gedachte en de marxistisch-leninistische leer om te komen tot de omverwerping van de dictatuur van de bourgeoisie en de vestiging van de dictatuur van het proletariaat in een socialistisch Nederland".

Accepteerden de leden uiteraard deze doelstelling in het algemeen, aanzienlijk minder eens was men het over de vraag op welke wijze een en ander gerealiseerd zou dienen te worden. Met name de discussies over de opportuniteit van het gebruik van geweld gezien de huidige politieke situatie in Nederland leidden tot een diepgaand meningsverschil binnen de organisatie.

Hoewel er in de verschillende RJ-publicaties, vooral in de loop van 1970 en 1971, een duidelijke verbale radicalisering viel te onderkennen, bleek het merendeel van de leden (om opportuniteitsredenen, niet uit principiële overwegingen) er niet van overtuigd te zijn, dat het zin had deze verbale agressie reeds onmiddellijk in daden om te zetten. Langzamerhand ontstonden er zodoende twee groepen binnen de RJ.

Enerzijds werden de opvattingen over dit vraagstuk geformuleerd door een groep rond de landelijke voorzitter van de RJ, de Eindhovenenaar Henk WUBBEN^{*)} die meende dat het gebruik van geweld rechtstreeks te maken zou hebben met de economische ontwikkeling van de samenleving. Aangezien namelijk, volgens WUBBEN, in een kapitalistische maatschappij de massa onderdrukt wordt door de enkelen die beschikken over de produktiemiddelen en de bevrijding uit deze onderdrukking alleen maar kan slagen door vernietiging van de onderdrukkers als groep, moet men als goed marxist-leninist overtuigd zijn van het feit dat het gebruik van geweld niet slechts geoorloofd, maar zelfs noodzakelijk is. Dergelijk geweld is geen terreur, maar "anti-terreur", namelijk gericht tegen het geweld van de onderdrukkers.

Gewelddadige praktijken waren dan ook voor WUBBEN principieel volstrekt aanvaardbaar; het ging er volgens hem slechts om dit middel geweld op de juiste wijze toe te passen:

^{*)} zie bijlage

"De verhouding tussen doel en middel wordt met deze zienswijze dan ook een technische aangelegenheid. Wij zitten hier (in Nederland) in een destructieve fase en de situatie eist van ons dat wij alle middelen zonder voorbehoud gebruiken om ons doel, in deze fase de chaotisering van het kapitalisme, te bereiken. Bedrog, intimidatie, sabotage, vernietiging van levens, list enz. zijn hiervoor de noodzakelijke middelen. Wij moeten ons in deze fase losmaken van alle waarden en gedragsregels die de heersende klasse heeft opgesteld, omdat die waarden en die regels een rem vormen op ons handelen aangezien wij er van nature op gericht zijn de status quo te handhaven".

Hiertegenover werd een geheel ander standpunt ingenomen door de RJ-afdelingen Amsterdam en Kampen, die meenden dat het gebruik van geweld door een voorhoede, zonder dat deze op de steun van het proletariaat kon rekenen, slechts zou kunnen leiden tot de vernietiging van die voorhoede zelf:

"Communisten weten dat de monopolistisch-kapitalistische staatsmacht slechts met geweld vernietigd kan worden en dat de dictatuur van het proletariaat alleen steunend op een gewapende macht gehandhaafd kan worden. Maar het proletariaat zal, geleid door de Communistische Partij, het geweld pas dan gebruiken als het werkelijk tot de overwinning kan leiden (GEEN GEWELD NU). Kameraden, laten we uit de revolutionaire droomwereld ontwaken. Geen revolutionair ongeduld meer, we zullen eerst het kleine, moeilijke werk moeten gaan doen. Werkelijk marxist-leninist zijn in de huidige situatie in Nederland betekent: werken in bedrijven, vakbonden en buurtcomité's en wel onder leiding van de Rode Jeugd".

Deze tegenstellingen traden in de loop van 1971 steeds scherper en duidelijker aan het licht en leidden tenslotte tot een scheuring. De inleiding hiertoe vormde een door de afdeling Amsterdam buiten het landelijk bestuur*) om georganiseerd "Landelijk Congres van de Rode Jeugd (Marxistisch Leninistisch)", dat tot doel had tegenover

*) Hoewel het dubieus is of er feitelijk wel een landelijk bestuur bestond, was WUBEN officieel nog steeds landelijk voorzitter.

de "terroristische lijn" van de afdeling Eindhoven, de "massalijs" van de afdeling Amsterdam te stellen alsmede "de laatste ontrikelingen in de RJ vast te leggen en duidelijkheid te scheppen voor het Nederlandse volk"

Kort hierna scheidden de gematigden zich af onder de naam Rode Jeugd (marxistisch-leninistisch *). Tot de overblijvende terroristische vleugel behoorden enkele leden uit de voormalige afdelingen Den Haag, IJmuiden en Amsterdam en de gehele afdeling Eindhoven.

B. De situatie in Eindhoven

1. De RJ contra het gezag

Het is niet toevallig, dat de gehele afdeling Eindhoven tot deze terroristische vleugel behoorde. Al enkele jaren tevoren was er in die stad een ontwikkeling op gang gekomen, die mede bepalend was voor de gehele latere ontwikkeling van de Rode Jeugd.

Kort na de oprichting van deze afdeling in 1968 kwamen de leden ervan namelijk in conflict met de plaatselijke politie, welke sterk op de activiteiten van de RJ reageerde. Dit leidde aanvankelijk tot een snel escalerende verbale agressie van de zijde van de RJ, doch onder invloed van een steeds scherper wordende confrontatie met de plaatselijke overheid ging de RJ uiteindelijk over tot het gebruik van geweld, hetgeen onder meer leidde tot de volgende acties (vrijwel steeds gericht tegen de Eindhovense overheid):

- het gooien van stenen door ruiten (o.m. van het politiebureau),
- het gooien van brandbommen (o.m. naar het huis van de burgemeester en van een politie-agent),
- vernieling van zo'n 200 parkeermeters,
- brandstichting,
- het gooien van rookbommen (o.m. in het huis van een journalist en van een ondernemer),

*) Later is deze groepering, uitgezonderd de afdeling Kampen, gefuseerd met de Bond van Nederlandse Marxisten-Leninisten (BNML).

- het aanbrengen van een kneedbom onder de ruitenwissers van de auto van de burgemeester,
- vernieling van de auto van de Hoofdcommissaris van politie.

Overigens moge worden opgemerkt dat een deel van deze acties al had plaatsgevonden voordat de behoefte ontstond deze in een theoretisch raamwerk te plaatsen.

De confrontatie met de politie bereikte een hoogtepunt in 1971 met de affaire PAULUSSEN: een lid van de RJ, die door de politie was benaderd om informatie over deze organisatie te verschaffen, maar die zijn kameraden daarover inlichtte en een tijdlang dubbel spel speelde. Via de pers werd deze zaak tenslotte publiek gemaakt in een poging de politie te blameren. Immers, aldus het RJ-lid Theo ENGELLEN*):

"Alle andere politieke middelen hebben gefaald; wanneer we niet terugslaan, dan worden we vermorzeld door de fascistische Eindhovense politie".

2. De RJ contra Philips

Inmiddels had de RJ in Eindhoven nog een ander actie-object gevonden, namelijk het Philips-concern. In februari 1969 werd door de plaatselijke afdelingen van de RJ en de Studenten Vakbeweging (SVB) het Comité "Eindhoven-Griekenland" opgericht, dat op 22 februari middels een demonstratie wilde protesteren tegen de vestiging van een Philipsfabriek in Griekenland. De demonstratie zelf verliep rustig, doch direct na afloop ervan trok een groot aantal demonstranten onder leiding van Henk WUBBEN en Evert v.d.BERG (RJ) naar het standbeeld van Anton PHILIPS, waar zij een krans van prikkeldraad wilden neerleggen. Hier ontstond een fikse rel, die de gemoederen nog lange tijd aanzienlijk verhitte.

Uiteraard is een concern als Philips een "natuurlijke" vijand van een marxistische organisatie als de RJ, doch door de gang van zaken rond de genoemde demonstratie en vooral doordat de demonstranten - al dan niet terecht - van mening waren dat ook leden van de Philips Bewakingsdienst bij het standbeeld hadden ingegrepen, werd de aandacht van de RJ waarschijnlijk definitief op Philips gefixeerd.

Als gevolg hiervan wendde de Actiegroep "Griekenland-Eindhoven" (naar alle waarschijnlijkheid een voorzetting van het Comité "Eindhoven-Griekenland" met zo mogelijk een nog sterkere RJ-invloed) zich in mei 1970 met een open brief tot de Raad van Bestuur van Philips,

*) zie bijlage

waarin zij deze beschuldigde van collaboratie met de Griekse junta en eiste dat Philips als een soort genoegdoening f 1.000.000.- zou storten op gironummer 1858839 t.n.v. PAM (het door communisten beheerste Grieks Patriottisch Front). Mocht Philips deze eis niet inwilligen dan zou "tot een constante actie tegen de N.V.Philips worden overgegaan, te beginnen met een actie om de arbeiders duidelijk te maken welke misdaden tegen vrijheid en democratie worden begaan met de steun van de N.V.Philips".

Dit gebeurde aanvankelijk in de vorm van een aantal pamfletten-acties waarin de N.V.Philips als een imperialistisch monopoliebedrijf werd afgeschilderd. Langzamerhand verwaterden deze acties echter ontenslotte geheel te stoppen, waarna er van de actiegroep weinig of niets meer vernomen werd, totdat in de nacht van 23 op 24 februari 1972 een bom ontplofte bij het Evoluon te Eindhoven.

Enkele dagen na deze aanslag ontvingen de Raad van Bestuur van Philips en enkele kranten een te Utrecht geposte brief van de actiegroep "Philips-Griekenland", waarin onder meer viel te lezen dat de actiegroep had besloten:

"door middel van een beperkte sabotageactie nogmaals haar bezwaren tegen het monopoliebedrijf Philips kenbaar te maken". Tevens diende deze actie "om onze eisen, die wij al eerder aan de Philipsdirectie stelden, nogmaals, maar dan krachtiger te benadrukken".

Uit het vervolg van de brief bleek dat de actiegroep onder meer doelde op de bovengenoemde eis van f 1.000.000.- (welke uiteraard niet was ingewilligd). Tevens werd uit de brief duidelijk dat de Actiegroep "Philips-Griekenland" zich beschouwde als de opvolgster van de eerder genoemde groepen.

Dit laatste bleek overigens ook uit het in augustus 1972 verschenen RJ-Cahier nr. 1, waarin een vertegenwoordiger van de Actiegroep "Philips-Griekenland" in een interview sprak over de "kiem van de huidige actiegroep", die in 1969 zou zijn gelegd tijdens de demonstratie van RJ en SVB tegen Philips. Verderop in het interview werd over deze zaak nog gezegd:

"Toen onze eisen (aan Philips) naar buiten gebracht werden maakte een gedeelte van onze tegenwoordige groep reeds deel uit van deze oude actie-comité's. De eisen waar het nu om gaat zijn mede door ons opgesteld en ze zijn door onze sterren als actiepunt aangenomen. Het grootste deel van de toenmalige actie-comité's zagen deze eisen slechts als een min of meer ludiek element zonder feitelijke betekenis. Bij voorkeur sprak men van symbolische eisen".

Inderdaad stond er in het pamflet van mei 1970: "Daarom eist de groep een symbolisch bedrag van f 1.000.000.--,.....". De leden van de Actiegroep "Philips-Griekenland" bleken deze eis bepaald niet ludiek en symbolisch te zien, want, zo vervolgde de geïnterviewde:

"Onze bedoeling is steeds geweest om Philips met geweld een gedeelte van zijn onrechtvaardig verkregen winsten te ontnemen".

Tenslotte bleken de bezwaren tegen Philips in het interview veel meer in een algemeen anti-kapitalistisch kader te zijn geplaatst dan in 1969/1970 het geval was. Vermoedelijk was dit een gevolg van het feit dat het Comité "Eindhoven-Griekenland" slechts gedeeltelijk en de Actiegroep "Philips-Griekenland" geheel door de RJ gecontroleerd werd.

C. De RJ als illegale organisatie

Dat een marxistisch-leninistische organisatie als de RJ haar organisatiestructuur volgens leninistische principes zou opbouwen ligt voor de hand. Toch heeft zij nooit veel moeite gedaan zo'n structuur formeel van de grond te krijgen; de voornaamste reden hiervan was waarschijnlijk dat de geringe omvang van de organisatie dit weinig opportuun maakte. Na de scheuring was dit natuurlijk nog minder het geval, doch de actiepraktijk van de afdeling Eindhoven had aangetoond dat ook in zeer kleine groeperingen de noodzaak van een stringente, zowel interne als externe beveiliging aanwezig was.

Nu de RJ als landelijke organisatie gewelddadige acties zou gaan ondernemen moest derhalve de organisatiestructuur aan de beveiligings-eisen worden aangepast. Derhalve besloot het landelijk bestuur op 9 april 1972 de RJ te splitsen in een aantal cellen.

Later werd duidelijk, dat de RJ in feite was gesplitst in twee geheel gescheiden delen, te weten een legaal en een illegaal deel. Het legale deel zou zijn onderverdeeld in min of meer autonome afdelingen, die zich bezighouden met scholing, colportage, kalkacties en dergelijke. Er zou wel een hoofdbestuur zijn, doch dat zou zich voornamelijk bezighouden met externe publiciteit.

Het illegale zou uitsluitend tot taak hebben gewelddadige en andere illegale activiteiten (zoals paspoortsmokkel) voor te bereiden en uit te voeren. Daartoe is deze tak van de RJ geheel gedecentraliseerd, hoewel bijvoorbeeld de aanschaf van materiaal voor bomaanslagen wel min of meer centraal schijnt te zijn geregeld, terwijl ook de te volgen strategie wel in onderling overleg zal worden uitgestippeld.

Voor de uitwerking en de feitelijke uitvoering van de acties is deze tak echter volgens het bekende cellensysteem opgesplitst, waarbij vooral een strenge onderlinge compartimentering opvalt. Overigens staat de gehele beveiliging op een hoog niveau, hetgeen voor een groot deel te danken is aan de activiteiten op dit gebied van Henk LUSSEN en Joost van STEENIS*).

Vermeldenswaard is, dat zo nu en dan geconstateerd wordt dat leden van een illegale cel als scholingsleider etc. optreden tijdens bijeenkomsten van legale afdelingen of zelfs op openbare bijeenkomsten. Zij weten tegenover buitenstaanders hun legale en hun illegale activiteiten echter consequent gescheiden te houden en hebben voorzover bekend daarbij nimmer iets losgelaten over hun illegale werk, met uitzondering van de soms wat loslippige Willem OSKAM **).

De illegale cellen treden niet onder de naam RJ op, doch claimen hun aanslagen (dat moet wel, anders is het politieke effect vrijwel nihil) onder een andere naam. De voorhanden zijnde gegevens wijzen erop, dat bijvoorbeeld de Actiegroep "Philips-Griekenland", waarvan hierboven al gezegd is dat zij geheel door de RJ gecontroleerd wordt, in feite niet meer is dan zo'n illegale RJ-cel. Hiermee is tevens verklaard waarom deze actiegroep nooit anderszins de aandacht heeft getrokken.

Een andere cel van deze RJ-tak is het "Revolutionair Volksverzet Nederland" (RVN), een organisatie welke volgens het al eerder genoemde RJ-Cahier nr. 1 is opgericht met het doel illegale actie te voeren en zich voor te bereiden op gewapend verzet tegen het kapitalisme/imperialisme. Als aanvalsobject van deze organisatie geldt:

"Eder individu, elk bedrijf, elke institutie welke de handen vuil maakt aan imperialistische of kapitalistische praktijken".

In dit artikel wordt de indruk gewekt, dat het hier om een nie of meer zelfstandige organisatie gaat, een soort zusterorganisatie van de RJ. Willem OSKAM heeft echter bij herhaling - in bedekte termen - verklaard, dat ook het RVN niets meer is dan een illegale RJ-cel. Uit het vervolg van dit rapport zal blijken dat dit klopt.

*) Hij wordt beschouwd als de leider van de gehele illegale tak. Zie ook bijlage.

**) Een der oprichters van de RJ. Zie bijlage.

D. Gewelddadige acties van de RJ

De gewelddadige activiteiten van de RJ kunnen in de drie volgende reeksen - waartussen een zeker verband bestaat - worden ingedeeld:

- 1) De acties in Eindhoven tussen 1968 en 1971
- 2) De acties tegen Philips begin 1972
- 3) De acties tegen Amerikaanse bedrijven in de tweede helft van 1972.

Ad.1:

De acties in Eindhoven zijn reeds ter sprake gekomen en behoeven hier geen verdere bespreking.

Ad.2:

Deze reeks omvat de bomaanslagen tegen:

- 24 februari 1972 : Evoluon te Eindhoven
- 24 april 1972 : Philips Hilversum (PTI)
- 24 april 1972 : Philips Baarn (PFI)
- 24 april 1972 : Philips Rotterdam (TD)
- 28 mei 1972 : Philips Arnhem (TD)
- 28 mei 1972 : Philips Amsterdam (Duphar)
- 8 juni 1972 : Philips Eindhoven (Techn.Bedr. - Cederlaan)
- 17 oktober 1972 : Drs. G.J.BAVINCK, Commissaris N.V.Philips.

De aanslagen op Philips Duphar en het kantoor aan de Cederlaan te Eindhoven mislukten door een technisch mankement aan de bom; die tegen Drs BAVINCK werd tijdig ontdekt; alle andere aanslagen richtten materiële schade aan.

Uit een onderzoek van het Gerechtelijk Laboratorium is gebleken dat er (de aanslag op de heer BAVINCK alleen buiten beschouwing gelaten) tussen de aanslagen in technisch opzicht een duidelijk verband bestaat. In alle gevallen ging het om bommen waarvan de springstof bestond uit kaliumchloraat en zwavel, verpakt in een metalen beddekruik. De ontsteking was electrisch en bestond uit een wekker, een batterij en een flitslampje (voorzover te achterhalen). Het geheel werd, steeds verstopt in een nylonkous of panty, gedurende de nachtelijke uren tegen de gevel van de verschillende objecten geplaatst.

Na de eerste aanslag (Evoluon) werd bij de Raad van Bestuur van Philips en enkele kranten de hierboven meermalen genoemde brief van de Actiegroep "Philips-Griekenland" ontvangen. Vermeldenswaard is nog het volgende citaat uit deze brief:

"Wij willen de Philipsdirectie nog één maand bedenktijd geven waarin zij te kennen kan geven aan onze eisen tegemoet te willen komen. Vindt men dit niet nodig dan zullen wij overgaan tot het afwerken van ons sabotageprogram. De akties zullen in eerste instantie niet gericht zijn op de produktieafdelingen van het bedrijf. Want wij bestrijden de Philipsdirectie en niet de Philipsarbeiders die in deze strijd onze bondgenoten zijn. Als blijkt dat de Philipsdirectie ook nog na het afwerken van ons sabotageprogram halsstarrig blijft, dan zullen de leden van de raad van bestuur persoonlijk verantwoordelijk worden gesteld en zullen onze acties zich in deze zin wijzigen".

Gezien de technische overeenkomsten tussen de aanslagen, het ontbreken van verdere claims en - uiteraard - het uitblijven van enige reactie van de Philipsdirectie, kan worden aangenomen dat de aanslagen van 24 april, 28 mei en 8 juni gezien moeten worden als de uitvoering van het sabotage-program.

Ook het tweede deel van de bedreiging (acties tegen leden van de Raad van Bestuur persoonlijk) werd gedeeltelijk uitgevoerd met de aanslag op drs G.J. BAVINCK, ex-directeur Sociale Zaken en thans Commissaris van de N.V.Philips, die een bom onder zijn auto vond, welke gelukkig niet ontplofte. Enkele dagen later ontvingen alle leden van de Raad van Bestuur van Philips een niet ondertekende brief, waarin onder meer het volgende te lezen stond:

"Ondanks enige aanmaningen heeft de Raad van Bestuur het niet nodig gevonden om op ons verzoek in te gaan. Daarom heeft een tribunaal besloten om de volgende fase van het actieprogram in te laten gaan. Eén waarschuwing, de laatste, is reeds gegeven. Van nu af aan zal tot directe persoonlijke actie worden overgegaan. Het tribunaal heeft U persoonlijk aangeslagen op f 48.000.-. Betaalt U niet, dan zijn de gevolgen voor U en zal de actiegroep de laatste fase op U of Uw omgeving van toepassing laten zijn".

Deze brief was geschreven met behulp van zogenaamde "sjabloonletters", een techniek die ook werd toegepast bij enkele claims van aanslagen van het Revolutionair Volksverzet Nederland (zie hieronder ad 3). Ook in technisch opzicht was er een opvallende overeenkomst met de aanslagen van het RVN, want ook de bom bij drs BAVINCK behoorde tot het zogenaamde "buisbom"-type. Zo leverde deze aanslag een duidelijke aanwijzing voor de samenhang tussen de aanslagen van de Actiegroep "Philips-Griekenland" en het RVN: enerzijds paste ze wat motivering en doel betrof en blijkens de tekst van de claim in de geschiedenis van de actiegroep, anderzijds paste ze echter, gezien het tijdstip waarop ze plaatsvond en gezien de techniek die was toegepast, in de reeks aanslagen van het RVN.

Ad. 3:

De akties van deze reeks begonnen nog voor het einde van de aanslagen tegen Philips; er behoorden toe:

- 6 mei 1972 : poging tot brandstichting in het kantoor van Turkish Airlines, Leidsestraat 6 te Amsterdam
- 18 juni 1972 : brandstichting in de Amerikaanse Bibliotheek te Amsterdam
- 4 oktober 1972: bomaanslag op Hotel Holiday Inn te Utrecht
- 16 oktober '72: bomaanslag op de Bank of America te Rotterdam
- 18 oktober '72: bomaanslag op de "Zwolsche Algemeene" te Utrecht *)
- (N.B. 17 okt. : aanslag op drs. BAVINCK)

De aanslagen van 16 en 18 oktober mislukten, alle andere richtten - soms aanzienlijke - schade aan.

In technisch opzicht vertoonden deze aanslagen grote verschillen met de aanslagen op Philips. In het geval van de Turkish Airlines was een zogenaamde "rookkaars" gebruikt (in de krijgsmacht en op zee gebruikt als markeringsmiddel) en bij de Amerikaanse Bibliotheek konden geen resten worden achterhaald. De andere aanslagen waren - met de aanslag op drs. BAVINCK - onderling identiek. Ook nu weer bestond de springstof uit kaliumchloraat en zwavel, doch het geheel was nu verpakt in stalen buizen, welke aan de uiteinden met stalen plaatjes waren afgedekt. De ontsteking was waarschijnlijk in alle gevallen afkomstig van ICI te Glasgow. De bommen bezaten echter aanzienlijk meer kracht en maakten een duidelijk professioneler indruk, dan de bommen uit de vorige reeks aanslagen.

Overigens doet het gebruik van dergelijke buisbommer sterk denken aan enkele door de Rote Armee Fraktion (RAF = Baader-Meinhof-Gruppe), onder andere te Frankfurt gepleegde aanslagen, waar bommen van eenzelfde type gebruikt werden.

Dit is met name interessant, omdat enkele prominente RJ-leden bij herhaling hebben beweerd over contacten te beschikken met de RAF, doch vooral ook omdat Lucien van HOESEL**) na een op 20 september 1972 geconstateerde inreis vanuit Duitsland vertelde dat hij in Frankfurt was geweest, waar hij contact zou hebben gehad met leden van de RAF en/of de Rote Hilfe, een met de RAF verwante organisatie.

*) Dit is een onderdeel van het ITT-concern.

**) Zie bijlage.

Twee weken na zijn reis ontplofte de eerste buisbom in Nederland en wel in Utrecht, de woonplaats van Van HONSEL.

Alle aanslagen uit deze reeks werden geclaimd door het "Revolutionair Volksverzet Nederland" middels brieven aan het ANP. Zo werd het ANP na de aanslag op Turkish Airlines opgebeld met de mededeling, dat men "maar eens in de brievenbus moest kijken". Hierin werd een getypte brief gevonden met de claim van het RVN. Na de aanslag op de Amerikaanse Bibliotheek werd eenzelfde methode toegepast; nu lag de brief echter onder een boom bij het ANP-kantoor.

Deze brief, afkomstig van "Kommandogroep III" van het RVN, was weliswaar op een andere machine getypt, maar vertoonde qua inhoud en stijl duidelijke overeenkomsten met de voorgaande.

Ook de claim na de aanslag op Hotel Holiday Inn vertoonde naar de inhoud weer een opvallende overeenkomst met eerdere claims. Deze keer was zij echter niet getypt, doch geschreven met zogenaamde "sjabloonletters" (zie de aanslag op drs. BAVINCK). Voor zover bekend was de brief normaal per post verzonden. Afzender: RVN, groep 9.

De groepen 7, 9 en 11 van het RVN claimden tenslotte in een gezamenlijke brief (sjabloonletters) de aanslagen op Hotel Holiday Inn de Bank of America en de Zwolsche Algemene. Tevens ontvingen enkele kranten nu rechtstreeks een afschrift.*)

Enkele dagen later ontving de Volkskrant een brief van het RVN, waarin dit zich van de aanslagen distancieerde, doch deze week zowel wat betreft inhoud, als taalgebruik en vormgeving dusdanig af van de vorige brieven, dat het hier waarschijnlijk om een vervalsing ging.

E. Willer: CSKAM en de acties van het RVN

Ook Willem CSKAM vertelde op een bepaald moment dat de aanslag op Turkish Airlines door het RVN was gepleegd, daaraan toevoegend dat de politie hem in verband met die aanslag had gezocht en dit "in feite ook niet helemaal ten onrechte". Inderdaad werd CSKAM door de politie gezocht: een nachtwaker had hem namelijk in eerste instantie van een foto herkend als één van de twee mannen die hij na de aanslag op het kantoor van Turkish Airlines had zien weggrennen. Toen hem later een recentere foto van CSKAM werd getoond zei dezelfde getuige echter dat dit persé niet de man was die hij gezien had.

*) De vorige claim was namelijk niet in de pers gepubliceerd.

Later deed OSKAM enkele uitlatingen die het sterke vermoeden deden rijzen, dat hij eveneens op de hoogte was van bijzonderheden betreffende de aanslag op de Amerikaanse Bibliotheek en van komende aanslagen op Amerikaanse bedrijven.

F. Lucien v. HCESSEL en de acties van het RVN

Uit verschillende gegevens valt af te leiden, dat Lucien van HCESSEL waarschijnlijk op de een of andere wijze betrokken is geweest bij de aanslag op Hotel Holiday Inn te Utrecht, dan wel over enige wetenschap beschikte met betrekking daartoe.

In elk geval is er het interessante gegeven dat bij deze aanslag voor de eerste keer gebruik is gemaakt van een buisbom kort nadat hij in Frankfurt, naar eigen zeggen, contact had gehad met figuren uit de sfeer van de Baader-Meinhofgroep. Maar ook zijn indicaties daarvoor te vinden in enkele onvoorzichtige uitlatingen die hij gedaan heeft.

Het staat voorts vast, dat hij vooraf op de hoogte was van het feit dat een bom zou worden geplaatst bij de Bank of America te Rotterdam.

Er zijn, tenslotte sterke aanwijzingen, dat de bom die bij de "Zwolse Algemeene" te Utrecht gevonden is, door hem werd geplaatst.

G. Gebeurtenissen in oktober-december 1972

In de weken die volgden op de bomaanslagen van oktober keerde de RJ terug tot meer "normale" activiteiten, waarbij vooral veel energie werd besteed aan het samenstellen van een aantal nieuwe RJ-uitgaven (RJ-Cahier nr. 2, "special" over de RAF (Rote Armee Fraktion) en de nog op te richten organisatie "Rode Hulp"). Tevens werd een tentoonstelling voorbereid met foto's van de activiteiten van de RAF, welke tentoonstelling in de Raadskelder te Utrecht en Het Paard van Troje te Den Haag werd gehouden. In Amsterdam kwam een nieuwe serie scholingsbijeenkomsten op gang, aanvankelijk geleid door Willem OSKAM, later door Joost van STEENIS.

In de tweede week van december kwam het echter tot nieuwe subversieve activiteiten. Er waren indicaties dat er opnieuw sprake was van materiaal voor het vervaardigen van bommen, dat deze waarschijnlijk tegen objecten in of rond Eindhoven gebruikt zouden worden en Lucien van HCESSEL daarbij wederom betrokken was.

In de ochtend van 13 december deed de politie derhalve een inval in de woningen van enkele RJ-leden te Eindhoven, waaronder de woning van de ouders van Lucien van HOESEL. Hier werden de bewuste explosieven gevonden en inbeslaggenomen; Van HOESEL werd gearresteerd.

Deze actie van de politie kwam voor de RJ-leiders kennelijk zeer onverwacht en veroorzaakte aanzienlijke verwarring. Toen echter eerst Yvonne de JONG (de concubine van Henk WUBBEN) en enige dagen later Theo ENGLISH, die beiden bij de politie-inval waren gearresteerd, werden vrijgelaten en Lucien van HOESEL alleen wegens overtreding van de vuurwapenwet werd vastgehouden, kreeg men weer wat moed en was men snel over de schok heen.

E. Oprichting van de "Rode Hulp"

Overigens is de mogelijkheid niet uitgesloten dat de RJ wil trachten politieke munt te slaan uit de gevangenhouding van Van HOESEL. Reeds enige tijd nadien is het bekend, dat de RJ het plan heeft om in Nederland te komen tot de oprichting van een "Rode Hulp", naar analogie van soortgelijke organisaties in het buitenland (Duitsland "Rote Hilfe", Frankrijk "Secours Rouge"). De bedoeling is dat de Rode Jeugd bij deze nieuwe organisatie een belangrijke vinger in de pap zal houden, maar voor het oog van de buitenwereld wel zoveel mogelijk op de achtergrond zal blijven.

Thans is gebleken, dat Henk WUBBEN onlangs de laatste hand heeft gelegd aan een brochure, over deze "Rode Hulp" organisatie, welke binnenkort op een persconferentie zal worden gepresenteerd.

Tevens wil men proberen een "Comité van Aanbeveling" op te richten, waarin een 10-tal bekende (linkse) Nederlanders zitting zullen nemen en van wie er ook enkelen op de bewuste persconferentie aanwezig zouden moeten zijn. In dit verband werd gedacht c.q. zou er contact worden opgenomen met: Eline v.d. BERGH, Henja SCHNEIDER, mr BAKKER SCHUT (de advocaat van Lucien van HOESEL), Jan WOLKERS, dr Ton de BCCY en anderen.

De brochure - waarin onder andere aandacht zou worden besteed aan de arrestatie van Lucien van HOESEL - zal niet alleen in enkele boekhandels te koop zijn, maar in hoofdzaak aan mogelijk geïnteresseerde personen worden toegezonden, hetgeen de RJ voor hoge kosten stelt.

I. Conclusie

Uit het bovenstaande moge blijken, dat leden van de illegale tak van de RJ verantwoordelijk zijn voor de gepleegde aanslagen. Een voorname doel hierbij is waarschijnlijk het zaaien van onrust en het "verunsicheren" van het overheidsapparaat, vanuit de idee dat het kapitalistische systeem dat uiteindelijk gedoemd is te verdwijnen, nu reeds effectief ondermijnd kan worden.

Zij zijn er daarbij niet direkt op uit slachtoffers te maken, hoewel zij het reële risico dat dit toch zou gebeuren zonder meer aanvaarden.

De keuze van de objecten past helemaal in de RJ-strategie: Amerikaanse bedrijven of instellingen en grote internationale concerns waarvan Philips beschouwd kan worden als een "historische tegenstander" van de RJ. Alleen de aanslag op Turkish Airlines past niet in dit schema, doch deze moet misschien gezien worden als een betuiging van solidariteit met een "zusterorganisatie", aangezien er kort voor deze aanslag in Turkije enkele leden van een linkse terroristische beweging waren terechtgesteld. De betreffende claim lijkt deze conclusie te bevestigen.

Het is niet waarschijnlijk, dat de RJ betrokken is bij de vele honderden valse bommeldingen en de loze "bommen" die in Nederland direct na de aanslagen in oktober nogal wat onrust veroorzaakt hebben. Wel is de RJ natuurlijk verantwoordelijk voor het creëren van een klimaat, waarin dit soort zaken een heuse beleven.

De arrestatie van Van HOUTSEL heeft een aanzienlijke schok te wege gebracht in de RJ-gelederen, waarvan men zich echter snel hersteld heeft. Er valt dan ook weer een opleving te constateren van het aantal conspiratieve ontmoetingen, die na de politieactie enige tijd achterwege waren gebleven. Waartoe dit alles zal leiden is niet bekend, doch gevreesd moet worden, dat de RJ in de toekomst weer op gewelddadige wijze van zich zal laten horen. Mogelijk zal men wachten tot na de uitspraak (eventueel in hoger beroep) in het komende proces tegen Van HOUTSEL, aangezien men zal vrezen dat een aanslag kort voor of tijdens het proces het vonnis van de rechter zal beïnvloeden.

Rondom dit proces zijn wel propagandistische activiteiten van de nieuwe "Rode Hulp" organisatie te verwachten, die van deze zaak waarschijnlijk een politieke test-case zal trachten te maken.

30 januari 1973.

BIJLAGE

1. Hendricus Jacobus Johannes WUBBEN, geboren 6-1-1942 te Eindhoven, wonende 2e Kruizemuntstraat 17 te Eindhoven, t.h.v. zijn vriendin Yvonne Maria Corrie de JONG (24-6-1941).

Hij is afkomstig uit een arbeidersmilieu, heeft weinig onderwijs genoten, maar is politiek goed geschoold, vermoedelijk door zelfstudie en tijdens een bezoek aan China.

In het verleden heeft hij zich herhaaldelijk schuldig gemaakt aan gewelddadige activiteiten. Zijns inziens is dit de enige manier om het huidige politieke systeem te vernietigen. Thans houdt hij zich ook intensief bezig met buurt- en bedrijfswerk met als doel de arbeiders te activeren.

Hij wordt beschouwd als één der belangrijkste RJ-leiders.

2. Joost van STEENIS, geboren 30-5-1938 te Leiden.

Hij is leraar wiskunde en heeft op verschillende scholen als zodanig les gegeven, laatstelijk te Schiedam, waar hij echter in juli 1972 ontslag heeft genomen. Na dit ontslag is hij met vakantie naar Frankrijk vertrokken, doch mogelijk doorgereisd naar het Midden-Oosten, waar hij contact zou hebben gehad met de Palestijnen. Na zijn terugkeer in Nederland (medio augustus 1972) nam hij de leiding op zich van de illegale tak van de RJ. Thans is hij doende weer een baan en een vaste woning te zoeken.

Hij is politiek van goed niveau; is eveneens in China geweest.

3. Peter Lucius Wilhelmus Maria (Lucien) van HOESEL, geboren 25-9-1950 te Eindhoven, wonende te Utrecht, Moreelsepark 12.

Hij werkt onregelmatig. Zijn politieke kennis is niet groot, hij is daarentegen zeer activistisch ingesteld en heeft aan vele gewelddadige acties van de RJ deelgenomen. Zijn technische kennis is echter ook gering. Waarschijnlijk beschikt hij over contacten met de organisatie Rode Hulp in Duitsland.

4. Wilhelmus OSKAM, geboren 25-5-1943 te Amsterdam, wonende Ruysdaelstraat 56-III te Amsterdam. Hij werkt (meestal 's avonds of 's nachts) voor een uitzendbureau. Zijn politieke scholingsniveau is redelijk. Ook hij is in China geweest. Hoewel hij zich verbaal zeer gewelddadig kan uiten, schijnt hij het daadwerkelijk uitvoeren van illegale acties

liever aan anderen over te laten; hij wordt door sommigen een lafaard genoemd.

5. Jan MÖLLING, geboren 10-3-1944 te Borger, wonende Dijkstraat 31 te Amsterdam.

Hij is edelsmid van beroep. Zowel hij als zijn vrouw Anna Johanna Mathea van BERGEN (21-4-1946) zijn actief voor de RJ. In het verleden bezochten zij wel eens scholingsbijeenkomsten, doch sedert de scheuring in de RJ is dat niet meer geconstateerd. Er zijn echter aanwijzingen, dat zij betrokken zijn bij de vervaardiging of het transport van bommateriaal.

6. Aaldert van WIJK, geboren 6-4-1950 te Abbekerk, wonende 2e Schuytstraat 37 te Den Haag.

Hij is typograaf en werkt bij een drukkerij. Zijn politieke niveau is goed; hij verzorgt waarschijnlijk de buitenlandse correspondentie van de RJ. Tevens onderhoudt hij contact met een legale afdeling in Leeuwarden. Is eveneens in China geweest. Het is niet bekend of hij betrokken is geweest bij de uitvoering van de recente aanslagen; vermoedelijk wel bij de voorbereiding.

7. Theodoor Gerardus ENGELLEN, geboren 7-7-1949 te Eindhoven, wonende te Eindhoven, Gloriantstraat 82, samen met zijn vriendin Margaretha Johanna JANNEMAN (25-3-1950).

Hij werkt voor zover bekend niet en wordt waarschijnlijk onderhouden door zijn vriendin, die bij Philips werkzaam is. Hij speelt in de RJ geen leidende rol, doch behoort wel tot de illegale kern hiervan en is goed bevriend met H.J.J. WUBBEN. In het verleden was hij herhaaldelijk betrokken bij RJ-activiteiten.

15. Voorlichting HBVD

In de middagvergadering van 22 maart heeft HBVD een uiteenzetting gegeven over een aantal actuele problemen. De wens wordt uitgesproken dat deze voorlichting periodiek b.v. 1 maal per jaar (en zo nodig vaker) wordt gegeven. Voorts achten de commissarissen der Koningin het wenselijk dat soortgelijke voorlichting vanwege de BVD aan hun kabinetsscheffs wordt verstrekt.

HBVD verklaart zich hiertoe bereid.

DIENSTGEHEIM

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B V. D.

Aan de Chef Kabinet
van de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noordbrabant
te
's-Hertogenbosch.

Bijlage(n): 1

Uw brief van:

Onderwerp:
Informatie politiek
terrorisme

Nr 1.133.226

's-Gravenhage, 29 maart 1973.
President Kennedylaan 25

VERTROUWELIJK

Ingevolge een verzoek vanuit de vergadering van de
Commissarissen der Koningin op 22 maart j.l. doe ik U hierbij de
tekst toekomen van de op deze vergadering gegeven uiteenzetting
over het politiek terrorisme.

HET HOOFD VAN DE DIENST

A. Kuipers

Drs. A. Kuipers

VERTROUWELIJK

Politiek Terrorisme

Politieke terreur is een taktiek, die uiteraard met verdorliggende politieke doeleinden, beoogt dragers en representanten van een regime of systeem min of meer systematisch te intimideren, schrik aan te jagen. Dat hoeft niet noodzakelijk met fysieke gewelddaden gepaard te gaan. Moreel geweld, dreiging met geweld is óók geweld en kan hetzelfde effect hebben, al vraagt het misschien tenslotte toch om bekrachtiging metterdaad. Dreigementen die niet gehonoreerd worden, worden immers na enige tijd zinloos. En aan de andere kant zal frustratie van de dreigers er soms toe kunnen leiden dat ze inderdaad tot uitvoering van hun dreigementen overgaan.

In zo'n situatie bevinden we ons nu kennelijk.

We hebben een periode van demonstratief protest gehad, van geweldloos verzet, burgerlijke ongehoorzaamheid, happenings, teach-ins, marsen en optochten. Niemand kan ontkennen dat daar wat uit is voortgekomen in termen van bewustwording van wat er in de wereld aan de hand is en in pogingen daar wat aan te verbeteren. Maar de grote issues zijn blijven bestaan: de Derde Wereld, het negerprobleem, de ontwikkeling van de rijke landen ten opzichte van de arme, de werking van de productie-consumptie economie van de Westerse landen, kapitalisme, imperialisme, de dictaturen.

Verschillende bewegingen in de Europese landen en de Verenigde Staten die in de zestiger jaren gepoogd hebben de massa op min of meer vreedzame wijze te mobiliseren en regeringen te pressen, tot vrede, integratie, democratie, een ander economisch beheer, ontwikkeling van de Derde Wereld, zijn verlopen. Maar in de kernen van die bewegingen en de groeperingen die eruit zijn voortgekomen zijn de standpunten verhard, is er doorgedacht in steeds radicalere termen.

In zijn extreme vormen heeft dit geleid tot een anti-kapitalisme, een verwerping van onze maatschappij in zijn wezenlijke structuur en in zijn effecten op de rest van de wereld, in zijn minder extreme vormen in elk geval tot een zeer kritische houding tegenover deze maatschappij.

In deze ontwikkeling kunnen we twee duidelijke lijnen zien lopen; ten eerste die van de sympathiebeweging met de Derde Wereld, uitlopend in een mood van anti-imperialisme en vandaar uiteraard in anti-kapitalisme (want dat is hetzelfde onder ander opzicht) en ten tweede die van de radikale jongeren- en studentenbeweging die met een stuk van de bestaande linkse beweging op ditzelfde eindpunt is aangekomen.

De richting is daarmee bepaald. Marcuse, zouden we een beetje simpel kunnen zeggen, heeft het verloren van Marx. Het mobilijke germanoeuvreur in en tegen de repressief-tolerante maatschappij heeft plaats gemaakt voor regelrechte strijd tegen de repressieve maatschappij.

In deze ontwikkeling zijn, begrijpelijk, velerlei anarchistische, maoistische en trotskistische groeperingen geïnteresseerd geraakt of zelf tot activisme gekomen, nieuwe aanwas recruterend uit de intellectuele, studenten- en jongerengroepen.

Het onderscheid tussen oud-links en New Left^{is} daarbij met verloop van tijd goeddeels irrelevant geworden. Wat er over is van de New Left is veelal teruggevallen op de ideeën van oud-links en dat hele beweeg van groeperingen met oud-nieuw-linkse, maoistische, trotskistische, anarchistische ideeën zouden we misschien nog maar het beste fragmentarisch links kunnen noemen.

In dit fragmentarisch links liggen broedplaatsen van politiek terrorisme. Sommigen van al degenen die vinden dat het demonstratief protest en het activisme van de laatste jaren te weinig heeft uitgehaald, zijn - na zich sterk te hebben gemaakt door het bezigen van krachtige en dreigende taal - metterdaad tot terreuracties overgegaan.

En hun gewelddaden hebben sympathie of tenminste begrip gevonden bij velen die toch meestal zelf op een andere manier deze maatschappij willen omkeren en waarvan er een aantal het duidelijkst samenkomen in zulke groeperingen als de Rote Hilfe, de Secours Rouge, de Rode Hulp, Bonden voor Vrijheidsrechten en Wetsovertreders.

Tegelijk met deze ontwikkeling heeft een escalatie van verzet en protest zich voorgedaan in de grote concentraties van gemigreerde arbeiders en studenten uit minder ontwikkelde landen of landen met een straf of dictatoriaal regime. Gastarbeidende Perzen, Turken, Grieken, Portugezen, Spanjaarden, maar ook Italianen en Joegoslaven hebben zich politiek georganiseerd, waarbij tientallen extremistische groepen zich óf in ideologisch opzicht bij de nieuwe linksen hebben aangesloten óf met de sympathie en steun daarvan - het gaat immers tegen kapitalisme en dictatuur - op een activistische of terroristische lijn zijn overgegaan. Dat kunt U in Duitsland goed zien waar twee miljoen buitenlandse arbeiders en 25.000 buitenlandse studenten deels georganiseerd zijn in rond 1000 verenigingen, waarvan er meer dan 100 een politiek-extreme inslag hebben, waarvan de helft als gewelddadig of terroristisch moet worden beschouwd. Een zaak die ons aangaat omdat men zich uiteraard niet aan grenzen stoort, zoals blijkt uit de gemeenschappelijke affaires die we gehad hebben - zoals het ons ook aangaat wat er in de andere ons omringende landen gebeurt.

De Palestijnse terroristen en hun handlangers hebben hun vliegtuigkaping vanaf Schiphol in September 1970 voorbereid in Frankrijk evenals de aanslag op Gulf Oil een paar maanden daarna en hun aanslagen op de Gas Unie in Frankrijk en België.

Elders hebben evenwel al eerder extremisten naar het wapen van de terreur gegrepen. En ook daar hebben we voor een stuk mee te maken, in zoverre namelijk hun motieven en tactieken ook hier ingang hebben gevonden en in zoverre er sprake is van directe beïnvloeding en contacten.

Zo is na de dood van Che Guevara en het échec van de Jungle-guerilla in Latijns Amerika omstreeks 1967 door revolutionairen in Guatemala, Brazilië en Uruguay de idee van de stadsguerrilla ontwikkeld. Het is een leider van de Gewapende Revolutionaire Voorhoede in Brazilië geweest, Mariguella, die deze vorm van terrorisme gesystematiseerd heeft in zijn "Minihandboek voor de Stadsguerrilla", dat - zoals bekend

een enorme populariteit heeft gekregen onder tot geweld neigende groeperingen in het hele Westen, van Zwarte Panters en Weathermen in de Verenigde Staten tot Rode Jeugd, Molukse Jongeren en Baader-Meinhof-aanhangers toe. Het geschrift is bedoeld als handleiding voor de theoretische en technische vorming van de professionele guerrillastrijder en behandelt achtereenvolgens ook de verschillende soorten terreurdaden waarvan er enkele in de Latijns-Amerikaanse landen hun oorsprong hebben en langs de verspreidingswegen van deze handleiding tot ons gekomen zijn bankovervallen voor de revolutie, vliegtuigkapingen en ontvoeringen met afpersing.

We citeren het dus niet om het verhaal interessanter te maken: het hoort bij dit verhaal, zoals de hele terreurliteratuur bij dit verhaal hoort: guerrilla-handboeken, underground manuals, explosievenbijbels, waarvan het befaamde anarchistisch kookboek wel de mooiste is.

En nog is daarmee het hele patroon van gegevens die in verband met het verschijnsel van het politieke terrorisme van belang zijn, niet compleet. In verschillende landen kent men het probleem van verongelijekte minderheden, zoals bij ons de Molukkers, in Italië de Zuid-Tirolers, in Spanje de Basken, in Frankrijk de Bretons, in Joegoslevië de Kroaten, en de Ieren niet te vergeten en de Quebec-beweging in Canada - groeperingen die vanouds terroristisch zijn ingesteld of ook de laatste jaren het betogen en demonstreren moe zijn geworden en de mode van de terreur hebben overgenomen. De Molukkers zijn uiteraard onze eerste zorg, maar ook met activiteiten van de anderen kunnen we soms te maken krijgen.

Merkwaardig is het intussen, wanneer we dit alles bij elkaar tellen, dat zoveel verschillende groeperingen in een periode van enkele jaren, dus min of meer tegelijkertijd, tot geweld zijn overgegaan, waarbij soms vreemde relaties zijn op te merken (tussen maoïsten en Turken, trotskisten en Ieren, Sympathisanten van Zwarte Panters en Molukkers en Palestijnen) maar in het algemeen toch die groeperingen op zichzelf opereren. Wat de vraag oproept wat er dan gemeenschappelijk is in hun situatie en in hun ideeën daarover. Het antwoord ^{geven} ~~dat~~ ze zelf ~~geven~~ ^{hebben} ~~ik heb geciteerd~~, n.l. dat de maatschappij ten opzichte van henzelf gewelddadig is, terreur uitoefent, hen onderdrukt, monddood maakt, zodat hun reactie gerechtvaardigd is als contra-geweld, contraterreur. Groe-

peringen die in hun voorgeschiedenis en hun ideologie weinig gemeenschappelijk hebben, zijn in de loop der jaren door een systematische communicatie van ideeën, waarin de New-Left geen geringe rol heeft gespeeld, door gelijksoortige ervaringen maar ook wel door toevallige omstandigheden tot deze zelfde overtuiging gekomen, een overtuiging die min of meer bestanddeel is van het oppositionele, alternatieve denken in de Westerse samenlevingen. De meeste actiegroepen, de meeste extremistische of terroristische groeperingen die in het beeld zijn, zien dan ook hun eigen strijd voor hun eigen doel tegelijk als onderdeel van de strijd tegen het gewelddadige kapitalisme en imperialisme. Vandaar een wijdverbreide acceptatie van het politieke geweld, een gemakkelijke solidarisering tussen de groepen onderling en voor ons het sombere vooruitzicht dat we er nog lang niet van af zullen zijn.

Een aantal van de organisaties die tot terrorisme zijn overgegaan, terreurdaden openlijk hebben geclaimd en verdere acties niet zullen schuwen, wil ik wat nader voor U profileren.

Van de oudere groepen moet ik dan in de eerste plaats de 1 Mei-groep noemen, een internationale terreurorganisatie die zich zo genoemd heeft naar de ontvoering van een Monseigneur in Rome op 1 Mei 1966 en die van Spaanse en Italiaanse anarchistische signatuur is. Het is de eerste groep waarmee we in ons land te maken hebben gehad, met niet zeer indrukwekkende aanslagen op de Spaanse ambassade in november 1967, op de Spaanse, Griekse en Portugese ambassades in maart 1968 en op een IBERIA-toestel op Schiphol in mei 1970 - aanslagen die begeleid werden door soortgelijke aanslagen op dezelfde tijdstippen in het buitenland.

Deze 1 Mei-groep, waarvan de leidende figuren in België zitten, heeft vanaf 1967 zo'n zestig aanslagen op zijn naam gebracht in verschillende Westeuropese landen, voornamelijk op Griekse, Spaanse, Portugese en Italiaanse ambassades, consulaten, luchtvaartkantoren, banken, tentoonstellingen enz.

De laatste tijd is van deze anarchistische groep niet veel meer vernomen, maar mogelijk is een aantal incidenten opgegaan in het grote aantal terreurdaden in Duitsland en Italië. In 1971 heeft de groep nog getekend voor aanslagen op drie Engelse handelskantoren in Parijs, samen met de Engelse Angry Brigade, uit protest tegen de onderhandelingen

over toetreding van Engeland tot de EEG. Vorig jaar juni heeft ze tenslotte nog een aanslag gepleegd op het Spaanse consulaat in München.

De Angry Brigade die in Engeland een tijdlang een ware terreurpaniek heeft veroorzaakt en waarvan vier leidende figuren onlangs ieder tot 10 jaar gevangenisstraf zijn veroordeeld, is een typische representant van de categorie nationale terreurorganisaties, waartoe in Italië b.v. de Rode Brigade en in Zwitserland de Groupe Rouge behoren, die het vooral gemunt hebben op grote bedrijven, overheidsobjecten en overheidspersonen en min of meer anarchistisch georiënteerd zijn.

De Angry Brigade heeft aanslagen gepleegd op de woningen van de Britse Minister voor Werkgelegenheid, van de Minister voor Handel en Industrie, van het hoofd van de Londense politie, van een directeur van Ford, de Post Tower en andere objecten.

Ze zal na de enorme afstraffing die ze gekregen heeft wel niet in dezelfde richting doorgaan. Ze heeft echter in een communiqué gezegd dat "de arbeidersklasse zwaardere wapens heeft dan bommen", wat mogelijk slaat op bedrijfsacties, maar ook in verband wordt gebracht met uitspraken van een Angry Brigade man over "een nieuw politiek bewustzijn dat groeiend (zou zijn) onder gevangenen, een bewustzijn van bestaand maatschappelijk onrecht van waaruit bankovervallen en berovingen gemotiveerd worden". Dat zou dan in de lijn liggen van de oude Baader-Meinhof idee "dat het misdadiger is een bank op te richten dan een bank te beroven", de idee van de alternatief gelegitimeerde criminaliteit waarop in neo-anarchistische publicaties sinds kort méér gezinspeeld wordt.

Ernstige gevallen van politiek-crimineel banditisme hebben zich ook voorgedaan in Italië bijvoorbeeld, en ik durf toch wel te voorspellen dat we in de komende jaren te maken gaan krijgen met een uitbreiding van de sfeer op de grens tussen het puur criminele en het politiek criminele vanwege contacten, verwante motiveringen, overneming van methoden enzovoort.

In vrijwel alle Europese landen bestaan soortgelijke "nationale" organisaties als de Angry Brigade ook van trotskistische en maoistische strekking, naast groeperingen met een minder duidelijk ideologisch stempel.

Bij ons had het Revolutionair Sabotagefront Rotterdam dit karakter (een kleine groep, in '71 verantwoordelijk voor o.a. het in brand steken van twee politie-auto's en een brandbom bij het Duitse consulaat in Rotterdam, volgens eigen verklaring om de dood te wreken van een lid van de Baader-Meinhof groep), maar is natuurlijk de Rode Jeugd het beste voorbeeld.

De Rode Jeugd, oorspronkelijk een jongerenafplitsing van een pro-Chinees partijtje, de BNML, is van het begin af aan een rumoerige club geweest, geobsedeerd door verschillende meer gewelddadige revolutionaire theorieën, waaruit ze een niet erg gave en eensluidende ideologie gedestilleerd heeft. De componenten van die ideologie zijn: Maoïsme van een niet geheel orthodoxe variant, Zuidamerikaanse stads-guerrilla en anarchisme. Met name de Eindhovense leider WUBBEN en de Amsterdammer OSKAM hebben de Rode Jeugd in een gewelddadige richting gestuurd waarbij vooral lokale conflicten in Eindhoven met Philips en de politie in de jaren '69 en '70 nogal wat agressiviteit hebben opgeladen.

De actie tegen Philips liep via het comité Eindhoven-Griekenland, dat ageerde tegen de vestiging van een Philipsfabriek in Griekenland en later van zich deed horen als de Actiegroep Griekenland-Eindhoven die van Philips als genoegdoening voor de collaboratie met het Griekse bewind een miljoen gulden eiste voor het Griekse verzet. Nog weer later werd daarop doorspeeld door de Actiegroep Philips-Griekenland, in feite dezelfde groep, maar die met de naamswijzigingen sterker onder Rode Jeugd controle was gekomen en tenslotte praktisch geannexeerd was.

Voordat we de eerste keer van die Actiegroep Philips-Griekenland hoorden - met de aanslag tegen het Evoluon om de eis van een miljoen kracht bij te zetten - was er in de Rode Jeugd iets beslissends gebeurd. Een conflict over de opportuniteit van gewelddadige acties had tot een breuk geleid met de meer orthodox-maoïstische afdeling Amsterdam. De rest van de Rode Jeugd (Eindhoven, Den Haag, Utrecht, IJmuiden, een paar Amsterdammers en nog wat eenlingen) had zich daarna zonder voorbehoud voor terrorisme uitgesproken. De organisatie werd gesplitst in een legaal deel voor propaganda en scholing, en een illegaal deel, bestaande uit cellen, voor de gewelddadige acties.

De nieuwe lijn kwam tot uiting in twee reeksen gewelddadige incidenten.

De eerste reeks begon in februari vorig jaar met de aanslag op het Evoluon en werd voortgezet met aanslagen tegen zes Philipsvestigingen (van april tot juni) en een bom onder de auto van de heer BAVINCK, commissaris van Philips (in oktober).

Vijf van die acht bommen ontploften. Behalve de laatste bom, die van een nieuw type was, bestonden ze uit een metalen beddekruik, gevuld met een explosief mengsel van kaliumchloraat en zwavel, met een lichte elektrische ontsteking.

De tweede serie aanslagen bestond uit een poging tot brandstichting in het kantoor van Turkish Airlines en brandstichting in de Amerikaanse Bibliotheek te Amsterdam in resp. mei en juni, een bomaanslag op Holiday Inn in Utrecht, een mislukte aanslag op de Bank of America in Rotterdam en een mislukte aanslag op de Zwolse Algemene in Utrecht alle in oktober.

Nu was zwaarder materiaal gebruikt: buisbommen die kennelijk van Baader-Meinhof inspiratie waren.

De samenhang in elk van de series en tussen de twee series onderling was niet moeilijk vast te stellen op grond van uitlatingen van RJ-leden, openlijke claims en technische overeenkomsten. De bom die tegen de heer BAVINCK gebruikt werd behoorde bijvoorbeeld logisch tot de eerste serie, maar technisch tot de tweede. De claims kwamen van de Philips-Griekenland groep, waarschijnlijk een cel van de Rode Jeugd, en van de groepen 3, 7, 9 en 11 van het Revolutionair Volksverzet Nederland, cellen van de Rode jeugd.

De totale hoeveelheid informatie over de groep bood intussen voldoende grond voor een grote gecoördineerde ^{tegen}actie toen informatie verkregen werd over de aanwezigheid van twee nieuwe bommen - in december - een actie die jammer genoeg door omstandigheden verhaast moest worden en slechts leidde tot de vondst van het bommenmateriaal en de arrestatie van Luciën van HOESEL in Eindhoven. *Verdacht tot 3 Jan 1973 bij aanpak*

Behalve aan deze Nederlandse groepen moet in deze sfeer echter ook gedacht worden aan lokale buitenlanders, wanneer we ons de brandbomaanslagen herinneren tegen het Italiaanse consulaat, het BEA-kantoor en de Lloyd's Bank in Amsterdam in 1971 en de Italiaanse en Amerikaanse consullaten vorig jaar.

We zijn nog wel gespaard voor het optreden van meer gangsterachtige groeperingen zoals die elders zijn ontstaan: de Weathermen in de Verenigde Staten b.v. en de Baader-Meinhof-groep in West-Duitsland, beide uit frustratie over het verval van de radikale studentenbeweging tot stadsguerrilla overgegaan en aldus verzeild geraakt in een spiraal van heilloos geweld. Ontwikkelingen in de Rode Jeugd doen soms wel aan deze beide groepen denken en er is waarschijnlijk ook sprake van contact met lieden uit de Baader-Meinhof sfeer. Ook de Weathermen vinden dat de kapitalistische wereld van binnenuit moet worden aangevallen om de strijd van de Derde Wereld tegen het imperialisme te steunen. De Weathermen en de Baader-Meinhof-groep hebben als aanhangers van de stadsguerrilla zowel de politie als grote bedrijven tot target gehad. Een hele geschiedenis van aanslagen op politiebureaus, bomaanslagen op banken, bankovervallen, brandstichtingen en vechtpartijen met de politie waarbij ettelijke doden zijn gevallen.

Maar over naar een volgend chapter: de Palestijnen. Palestijnse verzetsorganisaties zijn er vele - de meeste verenigd, ondanks eindeloos Arabisch geharrewar, in de PLO (de Palestijnse Bevrijdings Organisatie), gestructureerd met een soort parlement (de Palestijnse Nationale Raad), een Executief Comité waar de belangrijkste organisaties in vertegenwoordigd zijn, een Nationaal Fonds, een persagentschap en vertegenwoordigers in vele landen.

De belangrijkste verzetsorganisaties zijn AL FATAH van Yassir ARAFAT, dat met 15.000 aanhangers voor een groot deel met de PLO samenvalt; het PFLP, het Volksfront van HABASH, marxistisch georiënteerd, dat maar met één been in de PLO staat omdat het dit te veel gebonden acht aan de Arabische staten; een afsplitsing hiervan, het PFLP-General Command van JIBRIL, berucht vanwege zijn hoge technische specialisatie (barometrische bommen voor vliegtuigen en de eerste bombrieven) en uiteraard de Zwarte September, die niet los van de andere organisaties bestaat, maar daaruit voor zijn aanslagen recruteert.

De bomaanslag op de Israëlische ambassade in Den Haag door een Palestijns knaapje in 1969 en de kaping van vier vliegtuigen tegelijk o.a. vanaf Schiphol op 6 september 1970 waren het werk van het Volksfront van HABASH.

Pas na februari 1971 begon ook FATAH aan zulke acties buiten Israël deel te nemen, waarvan bleek bij de aanslag op GULF OIL, een maand later.

In opzet en uitwerking vertoont deze aanslag op GULF OIL hetzelfde patroon als de aanslag door de Black September op de Gas Unie in februari vorig jaar, en wel als volgt:

Na een aantal verkenningen brachten de FATAH/PLO vertegenwoordiger in Parijs, HAMSHRI (zelf intussen bij een bomaanslag omgekomen) en een andere "coördinator" een groepje Algerijnen en Fransen met elkaar in contact en gaven deze instructies voor de aanslag. Gedeeltelijk per trein, gedeeltelijk per auto reisden ze eerst naar Amsterdam, waar het station ontmoetingsplaats was. Tot de groep behoorden Eveline BARGE die een paar maanden tevoren op Schiphol twee kapers op het vliegtuig had gezet en later bij inreis in Israël werd gearresteerd en Kadri Abdel MALEK die later in Zweden zou trouwen met een Zweeds medeplichtig meisje dat begin '71 in Amsterdam in een bar werkte en tijdelijk bij de bekende Eline van de BERGH in huis woonde (daar werden ook de explosieven verborgen). Op de dag van de aanslag reisden de deelnemers gescheiden naar Rotterdam, ontmoetingsplaats station, van waaruit de operatie uitgevoerd werd.

Voor de aanslag op de Gas Unie werden twee groepen bijelkaar gebracht door een verbindingsman in Parijs en een verbindingsman in Brussel. De laatste fungeerde als coördinator en bracht een Algerijn uit Parijs en een Franse chauffeuse, twee Palestijnen die uit Duitsland inreisden en een Belgische chauffeur met elkaar in contact. De ontmoetingen vonden wederom plaats op Brusselse stations. Van het team Ravenstein werden later in Frankrijk de Algerijn BOUHADICHE en de chauffeuse LEFEBVRE gearresteerd en is er één spoorloos. Van het team OMMEN, dat hun aanslag van de zenuwen deed mislukken, zijn de verblijfplaats van de Algerijn CHABANNE en de chauffeur van den BREMT bekend en is er één spoorloos.

Hetzelfde patroon van coördinatoren, gescheiden reizen en ontmoetingen op stations bleek ook gevolgd bij een recente poging tot een overval op het doorgangscentrum SCHÖNAU voor Joodse emigranten uit de Sovjet Unie, in verband waarmee in Oostenrijk twee groepen van drie Arabieren werden gearresteerd.

Sinds ongeveer begin '72 zijn de meeste aanslagen gepleegd door de Zwarte September. Behalve de aanslagen in Ommen en Ravenstein ook die in Hamburg en Brühl, de mislukte kaping van het Sabena-toestel naar het vliegveld. LOD (de daarop volgende schietpartij door Japanse commando's was echter voor verantwoording van het Volksfront), het drama in München,

de honderden bombrieven, waarvan een heel pakket op Schiphol onderschept werd bij aanhouding van HALLOUM, de gijzelingen in Bangkok en Khartoem.

Het ziet er naar uit, dat het eind van deze ellende nog lang niet in zicht is en zelfs, dat we met een verdere escalatie rekening moeten houden blijkens de afloop van de affaire in Khartoem, met een kans op nieuwe gebeurtenissen ook in ons land - waarbij de vraag nog steeds openstaat naar eventuele medeplichtigen, contactpersonen enz. in de pro-Palestijnse sfeer hier.

Twee andere chapters hebben we nog te behandelen waarvan het eerste zou kunnen heten "vreemdelingen uit landen met dictatoriale of anderszins straffe regimes" en het tweede gaat over de categorie van de nationalistische minderheden.

In verband met de vreemdelingen kan de situatie in West Duitsland worden toegelicht, enerzijds omdat die zorgwekkende aspecten heeft, anderzijds omdat ze gemakkelijk kan overvloeien naar ons land.

Zoals gezegd bevinden zich in Duitsland 2 miljoen buitenlandse arbeiders en 25.000 buitenlandse studenten: 400.000 Joegoslaven, 400.000 Italianen, 350.000 Turken, 250.000 Grieken, 200.000 Spanjaarden en Portugezen, enzovoort, waarvan er velen lid zijn van of relaties hebben met politiek extreme organisaties, waaronder een vijftigtal tot terreur neigende groepen.

Per jaar worden er zo'n 150 terreurdaden gepleegd door verschillende van deze groepen tegen elkaar of tegen hun vaderland vertegenwoordigende objecten of personen.

In dit korte bestek kunnen zij niet worden gespecificeerd; naast vele bom- en brandaanslagen zijn er bezettingen geweest van Griekse, Spaanse en Perzische consulaten, moorden, noorddreigingen, stakingen en vechtpartijen.

In september '71 b.v. werd door 30 vertegenwoordigers van de Griekse verzetsbeweging Demokratiki Amina, waaronder een vertegenwoordiger uit Nederland, op een vergadering in Bonn een plan besproken voor aanslagen ^{tegen Griekse personen en objecten} in en buiten Griekenland. De topfiguren van de groep werden gearresteerd evenals twee uit Zweden komende Grieken die met explosieven en wapens op weg waren naar deze vergadering. Volgende huiszoekingen bij Grieken in Zweden, Engeland, Duitsland en Italië leverden wapens, springstoffen en belastende documenten op.

Er zijn aanwijzingen dat de internationale Griekse PAK-organisatie dezelfde weg op zou kunnen gaan, evenals bijvoorbeeld de anti-regime Turken, in verband waarmee contacten opgemerkt zijn tussen lieden in Nederland en Duitsland.

De categorie van de nationalistische minderheden loopt uiteraard voor een deel door deze groeperingen van buitenlandse arbeiders en studenten heen, al hebben nationalistten, separatisten of bepaalde ethnische groepen wel heel eigen motieven voor hun activisme of terroristische activiteiten.

De Zuid-Tirolers en Basken, verantwoordelijk voor een indrukwekkende reeks terreurdaden, zijn slechts in het voorbijgaan te noemen, al moeten we niet te gauw denken dat ze ver weg zitten: er is gebleken b.v. dat alle vier de fracties van de Baskische ETA vertegenwoordigd zijn onder de Spaanse gastarbeiders in België.

Met de Kroaten zijn we toch dichterbij huis, vanwege de tienduizenden Kroaten onder de Joegoslavische gastarbeiders in Europa, dus ook in ons land. Velen van hen hebben zich verenigd in organisaties die het oude ideaal van een vrij en onafhankelijk Kroatië nastreven en dus de bevrijding van Kroatië uit de Joegoslavische Federatie en waarvan er enkele de terreur niet schuwen, zoals de "Kroatische Revolutionaire Broederschap". Het centrum van Kroatische activiteiten is München. Terreurdaden: de moordaanslag op ROLOWITSJ, de Joegoslavische ambassadeur in Zweden, bedreiging van de Zweedse ambassadeurs in Londen, Bonn, Brussel en Parijs n.a.v. het proces tegen de vijf in verband daarmee gearresteerde Kroaten, een aanslag op de Joegoslavische ambassade in Brussel, een aanslag op een Joegoslavisch vliegtuig, dat in Tsjechoslowakije is neergestort (januari 1972), ontvoering van de in Zweden gevangen zittende Kroaten naar Spanje, bomaanslagen elders ter wereld, bedreigingen tegen Joegoslavische ambassades, ook die in ons land.

Op de geschiedenis van de Molukkers hoef ik hier niet uitvoerig in te gaan. De radicalen lijken in 't algemeen wat gekalmeerd. Het bevrijdingsfront RMS, waarin heethoofdige jongeren zowel van de BADAN PERSATUAN als de MISSI MILITER na de affaire Wassenaar samengingen met figuren uit de Vrijheidsschool Amsterdam schijnt te verlopen. Sinds kort is er echter wel iets nieuws, de Pemuda Masjarakat een jongerenfront waarin nogal dreigende taal gesproken wordt tegen een van Indonesische zijde gepousseerde Molukse Jongeren Bond. Mogelijk zullen we dus een conflict zien groeien in het Molukse kamp zelf rond de pogingen van Indonesië het Ko-

lukse vraagstuk te helpen oplossen, hoewel in de kring van de Pemuda Masjarakat ook de bedreigingen tegen de Indonesische en Nederlandse autoriteiten weer zijn herhaald.

En dan tenslotte de joden.

In verband met de onderdrukking van Joodse minderheden in de Sowjet Unie is er een protestbeweging ontstaan die gestalte heeft gekregen in de zgn. Jewish Defense League met centra in New York, Jeruzalem en Londen die gewelddaden niet uit de weg gaat. De League heeft een bomaanslag op het gebouw van de Russische Handelsmissie in New York geclaimd kort nadat ook in Amsterdam (in april 1971) een aanslag op de Russische Handelsmissie had plaatsgevonden. In dit geval werd - zoals bekend - een papier gevonden met leuzen van de Jewish Defense League, zodat - hoewel andere mogelijkheden niet uitgesloten worden geacht - de daders wel in die sfeer gezocht moeten worden. De leider van de League, de Rabbijn KAHANE, heeft enkele malen aangekondigd ook naar Nederland te zullen komen om bij de Joodse jongeren wat meer felheid op te wekken tegen Russische vertegenwoordigers in ons land. Daarvan heeft hij gelukkig afgezien, vanwege gebrek aan belangstelling. Maar zijn Jewish Defense League is wel in het nieuws geweest vanwege plannen tot contra-terreur tegen de Palestijnen, waarmee de algemene onrust alleen maar toe kan nemen.

Trouwens, de contraterreur komt er toch, blijkens recente dreigbrieven aan Arabische instanties en vertegenwoordigers vanwege een "World Organisation for the Individual's Welfare and Security" en blijkens een aantal aanslagen op Arabieren.

Maar tot zover dit overzicht - verre van volledig en zonder de details die ons altijd zo intrigeren. De omvang van het probleem is hiermee echter wel voldoende vastgesteld, terwijl hopelijk ook nog voor eens een idee is gegeven van de grote variatie in groeperingen die in het beeld zijn.

Waarna - uiteraard - de vraag rijst wat we dan nu voor de toekomst te verwachten hebben. Kunnen we, wanneer we uit dit sombere overzicht misschien de indruk krijgen dat nu "alles" mogelijk is, toch tot een zekere reële inschatting komen van waar we op voorbereid kunnen zijn? Het lijkt van wel.

We moeten helaas wel concluderen dat een voortdurende, ernstige bedreiging bestaat van de zijde van de Palestijnen, waarbij het duidelijk is dat zich nog ernstiger zaken kunnen voordoen dan in 't verleden,

waarbij aanslagplegers professioneel en zeer fanatiek te werk gaan en grote schade of ernstig ongerief kunnen veroorzaken.

Palestijnen zullen zich tegen Israëlische objecten of personen in het algemeen kunnen keren, tegen vliegtuigen, schepen, olie-objecten of daarvan afgeleide objecten, maar verder - zoals intussen overduidelijk gebleken is - tegen alles waarin ze die of datgene kunnen treffen waarmee ze in de loop van hun affaires in conflict zijn gekomen.

Vervolgens moet er rekening mee worden gehouden, dat de escalatie van protest en verzet in de grote concentraties van gemigreerde arbeiders en studenten in Europa afkomstig uit minder ontwikkelde landen of landen met een straf regime, ook in ons land duidelijker voelbaar zal worden. Daarbij is te denken aan Spaans/Italiaanse anarchisten, Grieken, Turken en Kroaten in de eerste plaats.

Dergelijke groeperingen van buitenlanders zullen zich in de eerste plaats keren tegen hun land vertegenwoordigende personen of instanties. Daarnaast kunnen echter, bijvoorbeeld naar aanleiding van maatregelen van de zijde van Nederlandse autoriteiten, ook Nederlandse objecten of personen met terreurdaeden bedreigd worden.

Ongeveer dezelfde schatting geldt voor de Molukkers.

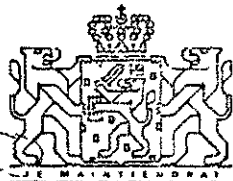
Ten derde moeten we vaststellen, dat een aantal van de bedoelde groeperingen gesteund wordt door Nederlandse sympathiecomité's en individuele sympathisanten. Dit geldt met name voor de radikale Molukkers en de Palestijnen. Maar er zijn ook min of meer georganiseerde contacten van politieke betekenis met Turken, Grieken, Portugezen en Spanjaarden, waarvan sommige zich in gewelddadige richting kunnen ontwikkelen. (Dat geweld zal dan eenzelfde richting krijgen als dat van groepen waarmee gesympathiseerd wordt.)

Tenslotte moeten verdere min of meer ernstige incidenten verwacht worden van de kant van extreme en activistische groepen (Nederlanders) die er kennelijk makkelijk toe komen - of zich zelfs zoals de Rode Jeugd programmatisch verbonden hebben - aan hun anti-imperialistische en anti-kapitalistische ideeën uiting te geven door "imperialistische", "kapitalistische" of misschien milieubedervende objecten aan te vallen of te saboteren.

De werkwijze van deze groepen zal veelal amateuristisch zijn en de toegebrachte schade beperkt, maar in langer volgehouden affaires kan dit - zoals we bij de Rode Jeugd zien - snel ernstiger vormen aan nemen.

Intussen, enige moed mogen we wel putten uit het feit dat het politieke terrorisme met succes te bestrijden blijkt. De Baader-Meinhof-groep en de Angry Brigade zijn opgerold. Bij ons is de Rode Jeugd voor maanden uit het veld geslagen. In Europa, afgezien van Ierland, is in de tweede helft van 1972 het aantal terreurdaden afgenomen. De Palestijnen blijven het grootste probleem, maar laten we niet alleen de ongelukken tellen: dank zij een enorme verdedigingsinspanning hebben ook zij met name in Europa al een reeks tegenslagen te incasseren gekregen.

Maar hier wil ik het voor deze keer graag bij laten.

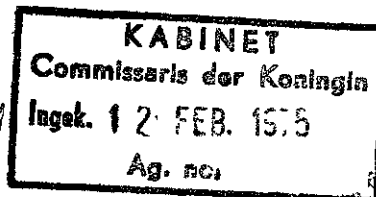

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

6099⁴⁰

AAN:
De Heer Commissaris der
Koningin in de Provincie
Noord-Brabant
te
's-HERTOGENBOSCH

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 1.213.084

Bijlage(n) : 1 (één) ex. no. 23

's-Gravenhage, 7.2.1975

Onderwerp : L'Amicale des Travailleurs
et Commerçants Marocains

President Kennedylaan 25

bijzondere Beten?

GEHEIM

Hiernevens moge ik U Hoogedelgestrenge een notitie aanbieden over de Marokkaanse vereniging "L'Amicale des Travailleurs et Commerçants Marocains", naar de inhoud waarvan ik mij verwijzing veroorloof.

2
HET HOOFD VAN DE DIENST

A. Kuipers

Drs. A. KUIPERS

INTERPELLATIE IN UTRECHT

Activiteiten politie leiden tot vragen

m
Kabo

volkskr.
20/2 95

Kritiek geuit op politieke informatie

Van onze correspondent

UTRECHT — Het Utrechtse gemeenteraadslid drs S. Theunis (PPR) houdt donderdag of vrijdag een interpellatie over de activiteiten van de Utrechtse politie, met name over het informeren naar politieke achtergronden van buitenlanders. De vragen zullen beantwoord worden door burgemeester H. Vonhoff als hoofd van de politie.

Bij zijn afscheid als voorzitter van de Migrantenraad beschuldigde Theunis de Utrechtse politie onlangs opnieuw van het nithoren van buitenlandse werknemers over hun politieke opvattingen en die van anderen. Twee jaar geleden zijn daarover ook

al klachten geweest. Deze keer betrof het een Marokkaan wiens naam Theunis uit veiligheid niet wilde opnemen.

Bij het gesprek zou de politie, aldus Theunis, de Marokkaan hebben proberen over te halen om zich aan te sluiten bij de "vereniging Amical". Deze vereniging wordt volgens de Industriebond-NKV door het bewind in Marokko gebruikt om de Marokkaanse werknemers in West-Europa af te houden van politieke of van vakbondsactiviteiten. Nadat de Industriebond-NKV in zijn blad over Amical had gepubliceerd, maakte de bond bekend dat een functionaris van de BVD, die inlichtingen kwam vragen, de deur was gewezen.

Regelmatig

In een reactie op de beschuldigingen van Theunis gaf de Utrechtse politie toe dat haar afdeling Vreemdelingenpolitie regelmatig contact heeft met buitenlandse werknemers over politieke zaken. De politie doet dat alleen om op de hoogte te blijven, zoals ze dat met Nederlanders ook

nere kampen in de buurt hebben tot nog toe categorisch geweigerd zich naar Sittard te laten "deporteren". doet, verklaarde een woordvoerder toen. De politie ontkende ten stelligste dat ze zich in die gesprekken positief of negatief over politieke groeperingen uitlaat.

Drs Theunis stelt hierover nu acht vragen aan de burgemeester. Hij wil weten welke bevoegdheden de burgemeester heeft inzake de vreemdelingenpolitie en de BVD en of hij politieambtenaren ter beschikking van de BVD stelt. Theunis vraagt verder van wie de Utrechtse politie opdracht krijgt om de politieke achtergronden van Nederlanders en buitenlanders te onderzoeken.

Hij wil ook weten volgens welke instructies de politie te werk gaat, welke instantie daarop controle uitoefent, wat er gebeurt met de ingewonnen informatie en of de privacy van de Utrechtse burgers gewaarborgd is.

Geïsoleerd

Drs Theunis wijst er in zijn vragen op, dat voorlichtingsfunctionarissen van de politiekorpsen in zeven andere grote steden verklaard hebben „op te kijken” van de berichten over de activiteiten van de Utrechtse politie. „Neem Utrecht inderdaad een geïsoleerde plaats in ten opzichte van andere grote steden? Is de burgemeester met mij van mening dat onderzoek naar politieke activiteiten geen doodnormale zaak is?”, aldus drs Theunis.

GEHEIM

BEHOORT BIJ BRIEF BVD 7.2.1975 kenmerk 1.213.084

1. Er zijn ongeveer 23.000 marokkanen in Nederland.
2. Zijn te vinden in Limburg, Rotterdam, Utrecht en Amsterdam.
3. Er bestaat oppositie in Marokko tegen regiem van de koning.
4. Deze oppositie is geconcentreerd in de legale partij Union Nationale des Forces Populaires (UNFP) met 2 harde, revolutionaire vleugels: Front National de Libération du Maroc (FNLM) en Révolution Populaire Armée (RPA).
5. Organisaties onder 4 onderhouden contact met Popular Front for the Liberation of Palestine.
6. In Limburg en Rotterdam aanplakbiljetten van UNFP gedrukt door Kommunistische eenheidsbeweging Nederland.
7. In Vrije Volk melding gemaakt van de zgn Amicale
8. Amicale wil zorgen voor de Marokkaanse arbeiders in Nederland en gaat uit van de regering in Marokko.
9. Alle gegevens van Marokkanen zijn in Marokko bekend. Dit kan omdat de kinderbijslag van hier werkende Marokkanen in Marokko wordt uitbetaald, de Marokkanen allen een bankrekening hebben bij een bank: Banque Populaire Shaab. Vermoeden dat door deze bank wordt gespioneerd onder de Marokkanen.
10. Bekend is dat door activiteiten Amicale Marokkanen in Frankrijk en België zijn ontvoerd, allerlei belemmeringen worden aangebracht voor het werken in vakbondsorganisaties onder de Marokkanen en pogingen tot intimidatie vaak voorkomen.
11. In Utrecht en Limburg zijn afdelingen van Amicale opgericht met een zeer eenzijdig bestuur. Eigenlijk al van tevoren aangewezen. Er zullen in Nederland 10 afdelingen komen.
12. Amicale is volledig overbodig voor het werk dat officieel wordt opgegeven omdat de Stichting Welzijn Buitenlandse Werknemers goed werkt.
- 13.

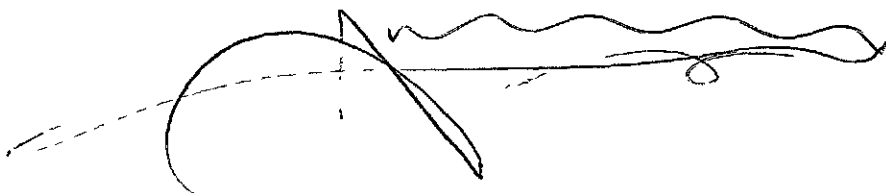
13. Marokkanen hier wakker geschud door publicaties in nederlandse kranten trachten zich te onttrekken aan Amicale en vrezen de spionage over al hun doen en laten. Vrezen dat het gaat zoals met Amical van Tunesië, dat alles controleert.

Het lijkt mij gewenst dat bij de provincie bekend is hoeveel Marokkanen er in de provincie werkzaam zijn en waar en in welke concentratie; voorts of er al pogingen zijn aangewend om hier tot afdelingen van Amical te komen.

Het zal zeker zijn nut hebben indien de burgemeesters van de plaatsen waar concentraties van Marokkanen in Brabant zijn, deze brief krijgen toegezonden en dat regelmatig de vinger aan de pols wordt gehouden.

14.2.75

v.d. Laarschot.

Waar Marokkanen in Brabant?

ja (geïmponeerd
by BVD)

Zijn de gezantelijke foto's
middels I.D.'s uit of de Rijk?

I.D.'s zullen veel informatie over
B.V. informatie inbrengen.

L'AMICALE DES TRAVAILLEURS ET COMMERÇANTS MAROCAINS.

1. De vraag of men voor of tegen het huidige Marokkaanse regiem (i.c. koning HASSAN II) is, houdt de Marokkanen in Marokko en elders verdeeld. Oppositionele Marokkanen schijnen vooral in het noorden van Marokko gevonden te worden, terwijl de royalisten hun grootste aanhang in het zuiden van Marokko hebben.

De tegen het regiem gevoerde "illegale" oppositie heeft zich geconcentreerd in de van origine legale politieke partij Union Nationale des Forces Populaires (du Maroc) (U.N.F.P.), waarvan de harde, revolutionaire vleugel gevormd wordt door het Front National de Libération du Maroc (F.N.L.M.) en de Révolution Populaire Armée (R.P.A.). De U.N.F.P.-leiders schijnen regelmatig in Tripolis/Libye te vergaderen.

De U.N.F.P. onderhoudt mogelijk contact met het Popular Front for the Liberation of Palestine (P.F.L.P.) (leider: George HABBASH). Zo is op het lichaam van de in 1973 in Parijs vermoorde Irakees Basil EL-KUBAISI een brief gevonden die afkomstig was van HABBASH en bestemd voor Ibrahim ABDALLAH, een vooraanstaand lid van de U.N.F.P.

In Nederland bevinden zich + 23.000 Marokkaanse gastarbeiders; Limburg, Rotterdam, Utrecht en Amsterdam zijn de belangrijkste centra. Marokkaanse Consulaten-Generaal zijn gevestigd te Rotterdam en te Amsterdam.

De Marokkaanse gastarbeiders hier te lande praten in ontmoetingscentra e.d. zeer weinig over politiek, aangezien zij elkaar wantrouwen en verdenken van het verlenen van medewerking aan de Marokkaanse geheime dienst. (In het verleden is bij geruchte vernomen dat medewerkers van deze geheime dienst in Nederland zouden zijn geweest.)

Voorzover bekend is er in Nederland nog geen afdeling van de U.N.F.P.; wel zouden er pogingen zijn of worden ondernomen om een dergelijke afdeling op te richten. Voorts zijn er de laatste jaren van tijd tot tijd op sommige plaatsen (vooral in Limburg en te Rotterdam) aanplakbiljetten van de U.N.F.P. aangeplakt; het drukwerk hiervoor zou in sommige gevallen door de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland/marxistisch-leninistisch (afdeling Rotterdam) zijn verricht.

Van daadwerkelijke steun van de Marokkaanse gemeenschap in Nederland aan Palestijnse verzetsbewegingen is nog niets gebleken; wel is bekend dat onder in Nederland verblijvende Marokkanen gelden werden ingezameld voor het Palestijnse verzet.

De in Nederland verblijvende Marokkaanse gastarbeiders worden begeleid door de bij de Stichtingen Welzijn Buitenlandse Werknemers (S.W.B.W.) werkzame Marokkaanse maatschappelijk werkers. De Stichting Nederlands Centrum Buitenlanders (N.C.B.) kan gezien worden als het overkoepelend orgaan van de zeventien onafhankelijke S.W.B.W.'s.

Bekend is dat in Rotterdam een Marokkaans Arbeiderskomitee (M.A.K.) actief is. Dit komitee, dat geleid wordt door de Rotterdamse Neeltje W.SOETENS (zeer actief in Arabische kringen), voert oppositie tegen het bewind van koning HASSAN II.

- II. In een artikel in "Het Vrije Volk" van 26 maart 1974 wordt voor het eerst melding gemaakt van de zgn. "Amicale". Leden van deze vereniging zouden belast zijn met de voorverkoop van kaarten voor een grote -door "Royal Air Maroc" en de "Banque Populaire Shaab" georganiseerde - Marokkaanse feestavond in Rotterdam. Volgens dit krantenbericht opereerde de "Amicale" toentertijd nog vanuit Frankrijk, maar was het wel de bedoeling dat de vereniging zich over geheel West-Europa zou gaan uitbreiden.

N.B.: In verband met het feit, dat de uitbetaling van kinderbijslag aan Marokkaanse gastarbeiders verplicht in Marokko geschiedt, hebben alle daarvoor in aanmerking komende Marokkanen een rekening bij de "Banque Populaire Shaab", zodat de employé's van deze bank over de persoonlijke gegevens van vrijwel alle hier te lande verblijvende Marokkanen beschikken. (Ongecontrôleerde berichten spreken van niet-volledige uitbetaling van deze gelden.) In Marokkaanse kringen vreest men dat de bank-employé's gegevens doorgeven aan de Marokkaanse geheime dienst; vernomen is echter, dat deze bankbedienden zich verre van de politiek houden.

Uit recente persberichten is bekend, dat de "Amicale" in Frankrijk de vakbonden tegenwerkt door stakingsacties te breken, terwijl in België verblijvende Marokkanen in hun vakbondsactiviteiten worden belemmerd. Voorts is volgens deze berichten in Frankrijk gebleken, dat de Marokkaanse Ambassade en de Marokkaanse Consulaten slechts diensten (paspoortverlenging en -vernieuwing, afgifte geboorte-akte) verlenen als de verzoeker lid is van de "Amicale". In deze berichten wordt benadrukt, dat het Marokkaanse regiem sterk gekant is tegen vakbondsactiviteiten van Marokkaanse gastarbeiders; zo zouden zelfs ontvoeringen niet geschuwd worden om Marokkanen, die actief zijn in het vakbondswerk, definitief de mond te snoeren.

Volgens "The Moroccan Worker" (1974, nr. 1) - een U.N.F.P.-uitgave - bespioneert de "Amicale" Marokkaanse gastarbeiders teneinde eventuele oppositie tegen het Marokkaanse regiem tijdig te kunnen onderkennen.

Voorts meldt dit blad, dat het regiem maatregelen (zoals ontvoeringen, die eindigen met het spoorloos verdwijnen van betrokkenen in Marokko) neemt tegen politiek onwelgevallige Marokkanen in het buitenland. (Een voorbeeld is de op een onbekende datum uit West-Duitsland ontvoerde Haj Ali EL-HAWARI, die identiek is aan de in "De Volkskrant" van 18 januari 1975 genoemde Gassa EL-HOUARI; voorts is bekend dat o.a. in België pogingen tot ontvoering zijn gedaan, terwijl de geslaagde ontvoering op 29 oktober 1965 van de Marokkaanse oppositie-leider BEN BARKA uit Parijs algemeen bekend is geworden)

Op 14 december 1974 is in Utrecht een afdeling van de "Amicale" opgericht. De oprichtingsvergadering stond onder leiding van een Marokkaanse autoriteit, waarvan de identiteit nog niet is vastgesteld, en werd bezocht door $\pm$ 150 Marokkanen uit Utrecht en omgeving. Volgens de voorzitter had de vereniging uitsluitend tot doel de Marokkaanse werknemers bij te staan in problemen op allerlei gebied (woongelegenheid, verblijfsvergunningen enz.). Tijdens de vergadering werd een bestuur gekozen, d.w.z.: De voorzitter deed een voordracht, die zonder hoofdelijke stemming werd aangenomen. In het bestuur namen daarop zitting een tweetal Marokkaanse leden van de Utrechtse migrantenraad, twee Marokkaanse medewerkers van de Stichting Bijstand Buitenlandse Werknemers (de Utrechtse S.W.B.W.) en een zestal Marokkanen à titre personnel.

Op 21 december 1974 heeft in Heerlen een bijeenkomst van Marokkaanse gastarbeiders in Limburg plaatsgevonden. Deze bijeenkomst werd bijgewoond door $\pm$ 500 Marokkanen en werd voorgezeten door een zekere LABEZIOUI, de directeur van het arbeidsbureau in Rabat.

Tijdens deze bijeenkomst is een werkgroep van de vereniging "Amicale" opgericht. Op deze vergadering was geen vertegenwoordiger van één der Marokkaanse Consulaten-Generaal aanwezig; wel is de vergaderzaal gehuurd in opdracht van de Consul-Generaal in Rotterdam.

LABEZIOUI deelde mee dat de vereniging zich ten doel stelt de belangen van de hier verblijvende Marokkaanse gastarbeiders in Marokko te behartigen, aangezien het merendeel t.z.t. naar hun vaderland zal terugkeren. Voorts zei hij, dat er in Nederland tien werkgroepen zouden worden gevormd, terwijl het hoofdbestuur in Den Haag zou gaan zetelen. (Dit hoofdbestuur is inmiddels door de Marokkaanse Secretaris-Generaal van de Arbeid, de heer OUAJJOU-JAAFAR, geïnstalleerd.)

- Volgens het Marokkaanse Consulaat-Generaal te Rotterdam zou de heer OUAJJOU-JAAFAR in de tweede helft van november 1974 Nederland bezoeken teneinde met de Nederlandse autoriteiten te overleggen hoe dezen behulpzaam zouden kunnen zijn bij de oprichting van de "Amicale" in Nederland. -

Mede tengevolge van recente perspublicaties hebben vele Marokkanen in Nederland (o.m. in Limburg en Amsterdam) nu hun bedenkingen tegen de "Amicale". Zo vrezen zij o.m. onderling grote moeilijkheden als gevolg van intimidatie van de zijde van de "Amicale". (De Marokkanen, die zich in Heerlen hadden opgegeven voor de werkgroep, hebben reeds te kennen gegeven zich te willen terugtrekken.)

Aangezien de hier te lande verblijvende Marokkaanse gastarbeiders niet klagen over de wijze, waarop de S.W.B.W.'s hun belangen behartigen, mag aangenomen worden, dat de "Amicale" niet in een behoefte voorziet.

Uit diverse perspublicaties is gebleken, dat een aantal S.W.B.W.'s bij hen in dienst zijnde Marokkaanse maatschappelijk werkers ontraden hebben deel te nemen aan de activiteiten van de "Amicale".

Bekend is echter ook, dat een zekere BOUALAITI, medewerker van de S.W.B.W. te Utrecht, voorzitter is van de Utrechtse afdeling van de "Amicale".

In een door de N.C.B. uitgegeven persbericht van 8 januari 1975 adviseert deze stichting de S.W.B.W. -gezien de vertrouwensrelatie tussen de S.W.B.W.'s en de gastarbeiders - te voorkomen, dat S.W.B.W.-functionarissen enige bestuurlijke functie vervullen in organisaties als de "Amicale".

Volgens de heer BOUCETTA, Consul-Generaal van Marokko te Rotterdam, gaat de Marokkaanse regering bij de oprichting van de "Amicale" uit van de gedachte, dat de Marokkaanse gastarbeiders te zijner tijd zullen terugkeren naar hun vaderland; om deze reden dient de gebondenheid aan het vaderland te blijven bestaan en dient de vernederlandsing van de Marokkaanse gastarbeiders te worden voorkomen. De "Amicale", die geen gelden van de Marokkaanse regering ontvangt, wil daarom een aanvulling vormen op het werk van de S.W.B.W.'s. Hoe de "Amicale" het werk van de S.W.B.W.'s wil aanvullen, deelde de heer BOUCETTA niet mee; wel ontkende hij iedere in de pers genoemde activiteit van de "Amicale".

N.B.: Aangezien de heer BOUCETTA stelt, dat 'de "Amicale" het werk van de S.W.B.W.'s wil aanvullen, zou verwacht mogen worden, dat de "Amicale" steun gaat verlenen aan de onder Marokkaanse gastarbeiders sterk levende plannen om te komen tot de bouw c.q. inrichting van moskeeën; de S.W.B.W.'s steunen deze plannen nl. financieel niet. Volgens de heer BOUCETTA valt deze steun echter niet onder de taak van de "Amicale".

De Marokkanen in Nederland zijn bang, dat het met de "Amicale" dezelfde kant op gaat als met de in Nederland gevestigde "Amical des Tunisiëns aux Pays-Bas". Onder de Marokkanen is bekend dat de Tunesische "Amical" alles, wat hier te lande onder de Tunesische gastarbeiders voorvalt, aan de Tunesische regering rapporteert; voorts is bekend dat de Tunesische Ambassade deze "Amical" volledig onder contrôle heeft en bij bestuursverkiezingen druk uitoefent t.b.v. haar eigen kandidaten.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

DOSSIER
1550

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 13 MEI 1975
Ag. no. 11238

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 1.232.018

Bijlage(n) : 1.

's-Gravenhage, 12 mei 1975.

Onderwerp : Fellere acties van werklozen. President Kennedylaan 25VERTROUWELIJK

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

drs A. Kuipers.

VERTROUWELIJK

Dit exemplaar bestaat uit 1 blz.

VERTROUWELIJK

FELLERE ACTIES VAN WERKLOZEN

1. De regeringsmaatregelen ten aanzien van de bestrijding van de werkloosheid zijn volgens het door de CPN geleide landelijk werklozenactiecomité volstrekt onvoldoende. De maatregelen zullen slechts voor een klein aantal werklozen soelaas bieden en dan nog pas het volgend jaar. Daarnaast worden ook de verbeteringen voor de financiële positie van de werklozen die de regering in het vooruitzicht heeft gesteld te gering geacht.
2. Het comité heeft tijdens een bijeenkomst op 21 april j.l. besloten de actie in de komende tijd te verscherpen. In het hele land moeten daartoe voorbereidingen worden getroffen. De acties zullen een hoogtepunt vinden in een actieweek, welke van 21 tot en met 28 mei a.s. georganiseerd wordt en die besloten wordt met een landelijk Werklozen Congres in Amsterdam.
3. Het landelijk werklozenactiecomité stelt zich voor zijn eisen met meer nadruk te propageren. Daarbij wordt gedacht aan plak- en kalkacties op vrij grote schaal. Daarnaast is men gestart met de voorbereiding van bezettingsacties van kantoren van Diensten van Sociale Zaken, van Arbeidsbureaus, van kantoren van wethouders van Sociale Zaken en kantoren van Sociale Diensten in enkele plaatsen. Genoemd zijn plaatsen als Amsterdam, Heerlen, Deventer, Groningen en Enschede. Verwacht mag worden dat acties zullen plaatsvinden in vrijwel alle plaatsen waar werklozencomité's bestaan. De CPN heeft voor deze soort acties toestemming gegeven op voorwaarde dat conflictsituaties met de politie worden vermeden. Bij bezettingen zullen actievoerders na enkele bevelen van de politie het gebouw verlaten.
4. Inmiddels zijn de werklozencomité's in Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Edam-Volendam (allen op 1 mei) en Heerlen (op 2 mei) tot actie overgegaan. In Amsterdam werd gepost bij het Gewestelijk Arbeidsbureau, in Utrecht bij de kantoren van de gemeentelijke Sociale Dienst en in Heerlen is het gebouw van de plaatselijke Sociale Dienst enige tijd bezet gehouden.

12 mei 1975.

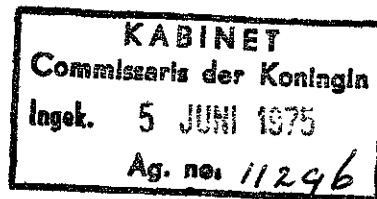
VERTROUWELIJK

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

De Heer Commissaris der
Koningin in de Provincie
Noord-Brabant
te
's-HERTOGENBOSCH

Uw kenmerk:

Bijlage(n) : 1 (één)

Onderwerp : De Zuidmolukkers

Ons kenmerk: 1234087

's-Gravenhage, 4 juni 1975

President Kennedylaan 25

VERTROUWELIJK

Hierbij doe ik U Hoogedelgestrenge een rapport toekomen
over recente ontwikkelingen in de Molukse gemeenschap,
naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Drs. A. Kuipers

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

ex. no. 24

Bijlage bij brief no. 1234087

RECENTE ONTWIKKELINGEN IN DE MOLUKSE GEMEENSCHAPS A M E N V A T T I N G

In maart 1975 werd opgericht de "Staf Missi Militer Republik Maluku Selatan" (= Staf Militaire Missie van de R.M.S., af te korten als S.M.M.).

De S.M.M. bestaat uit een twintigtal oudere Zuidmolukkers die in de periode 1951-1962 als officier van de "Angkatan Perang Republik Maluku Selatan" (leger van de R.M.S.) naar het buitenland zijn gezonden met de opdracht steun te zoeken voor de zuidmolukse verzetsbeweging.

De S.M.M. stelt zich ten doel:

- a) de talrijke, met elkaar rivaliserende R.M.S.-groeperingen te bundelen in één organisatie onder leiding van Ir. MANUSAMA;
- b) radicale tendenzen onder de zuidmolukse jongeren onder controle te houden, opdat excessen worden voorkomen.

Gezien het prestige dat de leden van de S.M.M. in de zuidmolukse gemeenschap genieten, lijkt de mogelijkheid in ruime mate aanwezig dat zij voor de verwezenlijking van hun doelstellingen kunnen rekenen op de sympathie en medewerking van het merendeel der R.M.S.-ers.

VERTROUWELIJK

R.M.S.-missies.

Na de proclamatie van de R.M.S. (25-4-1950) werden indonesische legereenheden naar de Molukken gezonden om het verzet te onderdrukken.

De "Regering" van de R.M.S. trok zich daarop terug in de binnenlanden van de Molukken van waaruit zij een guerillaoorlog tegen de indonesische strijdkrachten leidde.

De verliezen die de zuidmolukse verzetsbeweging werden toegebracht noodzaakten de zuidmolukse leiders tot het zoeken van politieke en militaire steun in het buitenland.

Met deze taak werden door de eerste zuidmolukse "president" MANUHUTU en zijn opvolger, de bekende Mr. Dr. SOUMOKIL, in de periode 1951-1962, een aantal missies belast, die hoofdzakelijk bestonden uit officieren van de A.P.R.M.S. (leger van de R.M.S.). Van de eerste groep, die in 1951 werd uitgezonden, maakten onder meer deel uit Ir. J. MANUSAMA als "minister van defensie", de toenmalige "legercommandant" TAHAPARY en de zich thans "generaal van de A.P.R.M.S." noemende TAMAELA.

Na een korter of langer verblijf in het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea zijn de leden van de verschillende missies tenslotte in Nederland gekomen.

Velen van hen sloten zich in de jaren 1969-1970 aan bij de door TAMAELA, na een conflict met MANUSAMA c.s., opgerichte organisatie.

Anderen onthielden zich van politieke activiteit, terwijl een enkeling werd opgenomen in de groepering van MANUSAMA. Dit was het geval met de hiervoor genoemde TAHAPARY.

De meeste missieleden hebben het altijd betreurd dat zij er niet in geslaagd zijn hun missie met succes te bekronen.

Dit verklaart o.m. waarom velen van hen zich sterk aangetrokken voelden tot de TAMAELA-groepering met haar militaire structuur, waarin zij hoopten alsnog uitvoering te kunnen geven aan hun militaire opdrachten die zij nog steeds als geldend beschouwen.

In het algemeen staan de leden van de missies ook thans nog in hoog aanzien bij de aanhangers van de R.M.S.-organisaties, ook bij de jongere generatie die van hen verwacht dat zij eens zullen overgaan tot daadwerkelijke acties voor de bevrijding van de Molukken.

Oprichting "Staf Militaire Missie".

Een van de missieleden die, zonder de zijde van MANUSAMA of TAMAEËLA te kiezen, min of meer actief is gebleven, is de commandant van de laatste militaire missie, "kapitein" WALANGITAN. Tot voor kort trachtte WALANGITAN nog d.m.v. verzoeken aan diplomatieke vertegenwoordigingen in Nederland hulp te verkrijgen voor de verzetsbeweging op de Molukken.

Rond WALANGITAN heeft zich een groep geformeerd van radicale Molukkers van wie velen in het verleden hebben behoord hetzij tot de MANUSAMA-hetzij tot de TAMAEËLA-groepering, maar die zich daarvan hebben losgemaakt, omdat zij het beleid van deze twee leiders te gematigd vonden.

De zogenaamde "groep WALANGITAN" toonde zich ook voorstander van infiltraties op de Molukken om de bevolking aldaar tot revoltes aan te zetten.

In januari 1975 zocht en kreeg WALANGITAN contact met de hiervoor genoemde TAHAPARY aan wie hij uiteen zette dat in zijn groep het plan was opgevat voor actie op twee fronten, t.w. acties in Nederland naar het model van de palestijnse commando's en infiltratie op de Molukken.

TAHAPARY, van wie in zuidmolukse kringen algemeen bekend is dat hij een sterk tegenstander is van gewelddadige en ordeverstoringen, heeft daarop al zijn autoriteit en invloed aangewend om WALANGITAN c.s. te laten afzien van deze laatste acties.

Een infiltratie op de Molukken heeft hij weliswaar niet afgekeurd maar afgeraden, omdat de uitvoering op te grote praktische bezwaren zou stuiten.

Eens te meer had zich echter gemanifesteerd welke ontevredenheid en onrust in radicale molukse kringen heerste over het uitblijven van concrete resultaten in de "R.N.S.-strijd" en tot welke excessen e.e.a. zou kunnen leiden, onder meer als gevolg van het bestaan van vele splintergroeperingen waarvan de plannen en activiteiten nauwelijks te controleren zijn.

Uit voortgezette contacten tussen TAHAPARY en WALANGITAN c.s. groeide het idee om informele contacten te leggen met de overige missieleden.

Deze contacten hebben in maart 1975 geresulteerd in de vorming van een zogenaamde "missieraad", waarbij zich ook vele missieleden aansloten die tot de TAMAELA-organisatie behoorden.

Deze missieraad, bestaande uit circa 20 personen, kreeg de naam "Staf Missi Militer R.M.S." (Staf Militaire Missie R.M.S., afgekort S.M.M.), en werd geplaatst onder voorzitterschap van E. KAKISINA, voormalig "minister-president" en vervolgens "regeringsadviseur" van TAMAELA.

KAKISINA werd echter uit deze functie geschorst na zijn aanhouding op verdenking betrokken te zijn geweest bij de plannen tot gijzeling van H.M. de Koningin.

Hij werd opgevolgd door P. TUANKOTTA.

De S.M.M. beschouwt zichzelf als de officiële vertegenwoordiger van de A.P.R.M.S., de strijdkrachten van de R.M.S.

Als zodanig stelt de S.M.M. zich volledig achter het politieke beleid van Ir. MANUSAMA, die zij als de "rechtmatige president" erkent.

De S.M.M. stelt zich voor als een soort "staatsapparaat" erop toe te zien dat de organisaties die MANUSAMA als hun leider erkennen diens beleid in alle opzichten zullen respecteren.

Elementen in deze organisaties, die de neiging vertonen eigenmachtig op te treden -met name in de sfeer van geweldpleging en ordeverstoring- zullen ter verantwoording worden geroepen.

D.m.v. overreding zal getracht worden hen tot andere gedachten te brengen. Mocht dit niet baten dan zullen betrokkenen uit de organisatie waartoe zij behoren worden gestoten.

Rechtvaardiging voor dit optreden ontleent de S.M.M. aan het feit dat in oorlogstijd of gedurende de staat van oorlog en beleg (N.B.: de R.M.S.-beweging beschouwt zich als in oorlog met de Republiek Indonesia) de militaire macht bijzondere bevoegdheden bezit, en dat aangezien de S.M.M. de krijgsmacht van de R.M.S. vertegenwoordigt, deze bevoegdheden aan de S.M.M. toekomen.

Als eerste taak ziet de S.M.M. het herstellen van de eenheid in de R.M.S.-gelederen, hetgeen concreet hierop neerkomt dat getracht zal worden de aanhangers van TAMAËLA en splintergroeperingen onder het bewind van Ir. MANUSAMA te brengen.

Welke actie in dit kader op de splintergroeperingen zal worden genomen, is vooralsnog niet bekend.

De actie tegen TAMAËLA en zijn vertrouwelingen zal o.m. bestaan uit publicaties over de beweerde R.M.S.-activiteiten van TAMAËLA bij de Verenigde Naties.

Men stelt zich voor in deze publicaties de verklaringen van TAMAËLA dat talrijke delegaties bij de V.N. zich achter het streven van de R.M.S.-beweging zouden hebben gesteld te weerleggen. Sinds kort beschikt de S.M.M. over een brief van het secretariaat van de Secretaris Generaal van de V.N., waarin formeel ontkend wordt dat TAMAËLA -zoals hij dat sinds december 1974 propageerde- in een onderhoud met de heer WALDHEIM van deze toezegging had gekregen dat de R.M.S.-kwestie in de vergadering van de Verenigde Naties aan de orde zou worden gesteld.

De mogelijkheid lijkt in ruime mate aanwezig dat de S.M.M. erin zal slagen zoniet de TAMAËLA-organisatie in haar geheel, dan toch talrijke aanhangers ervan over te halen tot het kiezen van de zijde van Ir. MANUSAMA.

TAMAËLA c.s. zullen zich waarschijnlijk sterk verzetten tegen deze acties van de S.M.M., waardoor agressie over en weer niet moet worden uitgesloten.

Het schijnt dat vele commando's van TAMAËLA en tot nu toe niet aan een organisatie gebonden radicale elementen zich sterk aangesproken voelen door de ideeën van de S.M.M.

De S.M.M. streeft ernaar deze jongeren te bundelen in een organisatie die door middel van exercitie-oefeningen en onderricht in de krijgstucht ontwikkeld zal worden tot een gedisciplineerde groep.

Daardoor zou het eenvoudiger worden deze elementen onder controle te houden, waarbij waarschijnlijk gezinspeeld zal worden op in de toekomst op de Molukken zelf te ontplooien actie.

M.b.t. de Pemuda Masjarakat, ligt het in de bedoeling van de S.M.M. om deze jongerenorganisatie vooralsnog te laten voortbestaan, zij het dat men het contact met de leidende figuren in deze groepering wenst te intensiveren om er zoveel mogelijk op toe te zien dat ook deze organisatie, die sinds haar oprichting veelvuldig de neiging heeft vertoond een eigen, radicale, koers te volgen, zich zal opstellen in overeenstemming met de algemene uitgangspunten van MANUSAMA.

CONCLUSIE

In het verleden zijn meerdere pogingen gedaan om de R.M.S.-groeperingen te bundelen.

Deze pogingen hebben niet het gewenste resultaat opgeleverd, hetgeen o.m. te wijten is aan het geringe gehalte van de initiatiefnemers.

De S.M.M. bestaat echter uit personen die in R.M.S.-kringen in hoog aanzien staan, omdat zij zich kunnen beroepen op opdrachten die hun destijds zijn verstrekt door de zuidmolukse Vrijheidsstrijder en voormalige president Mr. Dr. SOUMOKIL. Het gezag en overwicht dat zij hieraan ontleenen, garandeert hun een niet geringe kans van slagen.

De consequentie hiervan kan zijn het ontstaan van een belangrijk machtsorgaan, dat grote invloed zal hebben op de ontwikkelingen in en de activiteiten van de zuidmolukse beweging.

Hoe deze ontwikkelingen eruit zullen zien, zal in aanzienlijke mate afhangen van de koers die de S.M.M. in de toekomst zal volgen.

Het is van belang in dit verband aan te tekenen dat de S.M.M., bij het verwezenlijken van haar doelstelling in de zuidmolukse gemeenschap rust en orde te bevorderen, streeft naar een goede verstandhouding en contacten met de Nederlandse instanties die op plaatselijk of landelijk niveau met dezelfde taak zijn belast.

Mei 1975.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

DOSSIER

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-H E R T O G E N B O S C H.

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 9 FEB. 1977
Ag. no. 1323 /

Uw kenmerk:

Bijlage(n) : 1.

Onderwerp : De houding van de CPN in
het loonconflict.

Ons kenmerk: 1311.169

's-Gravenhage, 7 februari 1977.

President Kennedylaan 25

VERTROUWELIJK

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrengte een rapport aan te
bieden betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST^l

Mr. P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief nr. 1311.169

Ex. nr. 25

Dit exemplaar bestaat uit 1 blz.

VERTROUWELIJK

DE HOUDING VAN DE CPN IN HET LOONCONFLICT

1. De houding, die de CPN zal innemen in het komende loonconflict, is door partijvoorzitter HOEKSTRA verduidelijkt in zijn rede voor de Nationale CPN-conferentie, die op 15/16 januari j.l. te Amsterdam werd gehouden. Bij die gelegenheid heeft deze de communisten op bedrijven en kantoren opgeroepen het initiatief te nemen tot de vorming van "actiecomité's van georganiseerden en ongeorganiseerden" om daarmee een rol te spelen zowel bij de presentatie van de eisen als bij de voorbereiding en uitvoering van de acties. In buurten, op scholen en universiteiten moeten solidariteitsacties georganiseerd worden om de strijd van de werkers te ondersteunen.
2. De CPN-leiding heeft vermoedelijk de beschikking over de volledige actieplannen van de FNV. Zij heeft besloten om - althans voorlopig - bij geen andere bedrijven "spontane acties" te entameren. Wel zal getracht worden stemming te maken om de actiebereidheid te doen toenemen. En als de acties in de door de vakbeweging aangewezen bedrijven eenmaal zijn begonnen, moeten communisten proberen de leiding daarvan over te nemen en het verloop ervan verder te ontwikkelen. In dit verband zij gewezen op uitspraken van de heer J.F. WOLFF tijdens een op 28 januari gehouden openbare CPN-bijeenkomst in Amsterdam, waar hij, sprekende over het zogeheten speerpuntenplan, de leiders van de FNV erop wees dat "het druk-op-de-knop-systeem een verkeerde en gevaarlijke gedachte is en dat zij de werkzaamheid van hun parolen niet mogen overschatten".

4 februari 1977.

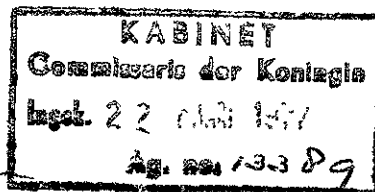
VERTROUWELIJK

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 1317.572

Bijlage(n) : 1.

's-Gravenhage, 21 maart 1977.

Onderwerp : De toepassing van
"klein geweld" in Nederland.

President Kennedylaan 25

VERTROUWELIJK

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge een rapport aan te bieden betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1317.572

Ex. no. 23

Dit rapport bestaat uit 6 blz.

VERTROUWELIJK

DE TOEPASSING VAN "KLEIN GEWELD" IN NEDERLAND

I. Inleiding

De recente plaatsingen van voornamelijk bezinebommen met tijdontsteking, o.a. bij topfunctionarissen van multinationals en vertegenwoordigers van Zuidafrikaanse instellingen h.t.l. en de "pesterijen", uitmondend in het werpen van molotov-cocktails, gericht tegen overheidsfunctionarissen en vertegenwoordigers van de farmaceutische industrie, vormen de aanleiding tot onderstaande beschouwing over de toepassing van al dan niet "klein" geweld in Nederland en over de organisaties die dit geweld hanteren.

II. Geschiedenis

A. De Rode Jeugd (1966-1974)

De Rode Jeugd is ontstaan als een maoïstische groepering van voornamelijk werkende jongeren. Een deel van de RJ sprak zich in 1966 uit vóór het gebruik van geweld ter bereiking van politieke idealen. Tot ± 1970 werd dit geweld, bij o.a. Vietnam-demonstraties, Maagdenhuisbezetting, "provo" e.d., gebruikt op het niveau van stenen, knuppels, rookbommen en molotov-cocktails. In 1970 ontstond binnen de RJ een discussie over de ontwikkeling van de stadsguerilla en het herorganiseren van de RJ volgens het cellenprincipe met een "legale" en een "illegale" tak.

In 1972 pleegde de Rode Jeugd d.m.v. mantelorganisaties een zevental bomaanslagen o.a. tegen multinationals als Philips en Nederlandse vestigingen van de Amerikaanse ITT (Holiday Inn en de verzekeringsmij. "de Zwolsche Algemeene"). Hierop volgden twee arrestaties en veroordelingen van RJ-leden, o.w. Luciën van HOESEL, wegens het in bezit hebben van materiaal om zware buisbommen te vervaardigen, zoals deze tot dan toe slechts gebruikt waren door de BAADER-MEINHOF-Gruppe. In 1974 hief de RJ zichzelf op "vanwege de toenemende repressie van politie en justitie", aldus een persverklaring.

- 2 -

B. Rode Hulp (1974-1976)

De al in 1973 ter ondersteuning van de RJ-gedetineerden opgerichte Rode Hulp kwam na de opheffing van de Rode Jeugd nadrukkelijker naar voren. In deze RH verenigden zich voormalige RJ-leden en RJ-sympathisanten uit de "periferie".

Van HOESEL's terugkeer uit de gevangenis leidde, behalve tot een radicalisering en internationalisering van de harde kern van RH, tot een interne discussie over de vraag van toepassing van geweld in Nederland. Deze discussie leidde tot afscheiding van een groepering rond Joost van STEENIS die de "gewapende strijd hier en nu" wilde voeren. Over deze groepering en sub-groeperingen handelt het hoofdstuk "Klein geweld in Nederland".

De "internationale" richting in de Rode Hulp vestigde in 1976 de aandacht op zich door de volgende gebeurtenissen.

1. De affaire - HAUSMANN (mei 1976)

In mei 1976 vond op de luchthaven van Tel-Aviv een bomontploffing plaats. Hierbij werden twee mensen gedood t.w. de Duitse terrorist HAUSMANN, die de bom vervoerde en een vrouwelijke veiligheidsbeambte van de luchthaven. Bij onderzoek bleek dat HAUSMANN had gereisd op het paspoort van de Nederlander Hugo MÜLLER, lid van Rode Hulp. Hugo MÜLLER verklaarde desgevraagd zijn paspoort afgegaan te hebben aan Rudi MEIJER (student, aanhanger van Rode Hulp) ten behoeve van politieke vluchtelingen vanuit de BRD. Bij MEIJER hield het spoor op. Hij verklaarde het paspoort aan een onbekende man te hebben afgegeven.

2. Terroristisch Trainingskamp in Aden, Zuid-Jemen (juli 1976)

Gedurende de maand juli 1976 namen 15 personen vanuit Nederland, onder wie 11 leden van Rode Hulp, deel aan een terroristisch trainingskamp in Aden, Zuid-Jemen, georganiseerd door het Volksfront voor de bevrijding van Palestina (PFLP).

In dit kamp werd geoefend in stadsguerilla-activiteiten zoals het omgaan met explosieven. Ook het hanteren van vuistvuurwapens, machinegeweren, handgranaten e.d. stond op het programma.

- 3 -

- 3 -

Naast de 11 Rode Hulp-leden nam aan deze training het echtpaar EEKEN deel (dan nog te beschouwen als de PFLP-fractie binnen het Palestina Komitee), alsmede een Zuid-Molukker en een lid van de Irish Republican Socialist Party, met welke organisatie Rode Hulp via het Ierland Komitee Nederland nauwe relaties onderhield.

De kosten van de training en de helft van de reiskosten van de Nederlandse groep kwamen voor rekening van het PFLP, met dien verstande dat de groep als tegenprestatie één operatie t.b.v. het PFLP zou uitvoeren. Als zodanig is de verkenningreis van Lidwina JANSSEN en Marius NIEUWBURG te beschouwen. Verondersteld mag worden dat, na het mislukken van deze operatie, de rekening met het PFLP nog niet is vereffend.

3. De arrestatie van Lidwina JANSSEN

Ter voldoening van de genoemde "schuld aan het PFLP" verplichtte de groep zich tot het uitvoeren van één actie. Deze actie bestond uit een verkenningssactie, ter voorbereiding van een vliegtuigkaping, op de route Parijs-Tel-Aviv-Bombay, van Air-France. Deze actie werd uitgevoerd door Lidwina JANSSEN en Marius NIEUWBURG, beiden deelnemers aan de training te Aden en beiden lid van de Rode Hulp. Lidwina JANSSEN, gearresteerd op de luchthaven van Tel-Aviv, heeft inmiddels verklaard dat het in Aden wel degelijk ging om een stadsguerillatraining, in praktijk te brengen op eigen terrein in West-Europa. Recentelijk is mej. JANSSEN in Israël tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld. NIEUWBURG woont in Amsterdam.

Door de op bovenstaande affaire gevolgde perspublicatie vond Rode Hulp dat haar naam te besmet werd; hief zich, analoog aan de opheffing van Rode Jeugd in 1974, eind 1976 op.

C. Rood Verzetsfront

In januari 1977 vond de oprichting van het "Rood Verzetsfront" plaats. Secretariaatswerkzaamheden voor deze organisatie worden verricht door de familie GREIDANUS, persoonlijke vrienden van de familie

- 4 -

- 4 -

EEKEN (deelnemers aan het kamp te Aden). Verwacht mag worden dat deze organisatie als één van de spreekbuizen gaat functioneren voor de in de "illegaliteit" verdwenen leden van Rode Hulp. Op de achtergrond speelt het echtpaar EEKEN in het Rood Verzetsfront een grote rol. Met name richt deze organisatie zich tegen de Europese Conventie ter bestrijding van het (politieke) terrorisme en tegen de rol van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten daarbij.

III. "Klein geweld" in Nederland

De acties tegen de farmaceutische industrie (met name tegen de import van het "platspuitmiddel" Largactil) en tegen bepaalde ambtenaren kunnen op rekening worden geschreven van de actiegroepen "Helder van Geest/Schoon van Lichaam", resp. "Verbond tegen Ambtelijke Willekeur". Deze actiegroepen bewaren omtrent hun leden een volstrekt stilzwijgen. Uit o.m. schriftkundig onderzoek is gebleken dat beide actiegroepen elkaar overlappen en n.a.w. vanuit één centrale gedachtengang opereren. Uit politie-onderzoek in een concreet geval is komen vast te staan dat de bekende voormalige Rode Jeugd- en Rode Hulp-leider Joost van STEENIS althans daarin een leidende rol speelde.

Joost van STEENIS heeft zich, in concurrentie met Henk WUBBEN, later met Lucien van HOESEL, steeds opgeworpen als theoreticus van de Rode Jeugd, later Rode Hulp. Hij deed dat zeer expliciet in een discussiestuk dat hij aan de leden van de Rode Hulp voorlegde in november 1975. Van STEENIS' stuk verscheen in een periode waarin de Rode Hulp zich bevond in een fase van her-oriëntering: na zijn vrijlating was Van HOESEL (zeker nadat WUBBEN zich had teruggetrokken) in toenemende mate de ideologische "lijn" van de RH gaan aangeven. In het kader van deze heroriëntering binnen Rode Hulp vond op 13 december 1975 in Amersfoort een vergadering plaats op initiatief van Van STEENIS en van dr Tom de BOOY.

De belangrijkste stelling in het discussiestuk dat op deze vergadering ter tafel kwam was: "De doelstelling is HIER en NU gewapende strijd te laten ontstaan".

- 5 -

- 5 -

Om tijdens het opbouwen van de geweldsorganisatie de bevolking niet tegen de guerilla in te nemen door afschrikwekkende daden, zal men in het begin alleen gebruik maken van z.g. "klein geweld". Dit houdt in dat men, aldus het discussiestuk, analoog aan de Italiaanse Rode Brigades, "de macht in de vorm van personen" wil aanpakken.

E.e.a. is al van de grond gekomen, getuige de daden van de actiegroepen "Verbond tegen Ambtelijke Willekeur" en "Helder van Geest/Schoon van Lichaam".

Degenen die het doelwit van deze acties vormen, zijn de mensen die de macht hebben, t.w. de directies van multinationale ondernemingen, hoge ambtenaren e.d. Een psychologische oorlog wordt tegen deze categorieën gevoerd.

Een scala van deze acties heeft zich recentelijk voorgedaan, o.a. in de vorm van de "bommen" die werden aangetroffen in Naarden en Oosterbeek. Het vermoeden bestaat dat deze bommen opzettelijk zodanig waren geconstrueerd dat zij níét of met beperkte gevolgen tot ontbranding zouden komen.

De bedoeling (en het effect) van e.e.a. is dat men laat weten in staat te zijn bommen (in de toekomst uiteraard zwaardere) te vervaardigen en te plaatsen, waar en bij wie men wil. Via dit "kleine geweld" wil men in de toekomst komen (en met zoveel woorden wordt dit ook geschreven in het betreffende discussiestuk) tot het directe afschieten van de mensen die het doelwit zijn. Het discussiestuk is verder doorspekt met stellingen betreffende de guerilla van o.a. LENIN, MAO en LIN PIAO.

De opsteller van het stuk (Van STEENIS) is van mening, dat er verschillende groeperingen zullen ontstaan, die allen een wat verschillend antwoord hebben op de vraag hoe de gewapende strijd gevoerd moet worden. Deze groeperingen zullen in de persoonlijke sfeer weinig contact met elkaar hebben, maar vormen in zeker opzicht toch één geheel, omdat ze verbonden zijn door de gewapende strijd, die ze hier en nu voeren.

Als "verschillende groeperingen" kunnen momenteel het "Verbond tegen Ambtelijke Willekeur", de actiegroep "Helder van Geest/Schoon

- 6 -

VERTROUWELIJK

- 6 -

van Lichaam" (waarin dr Tom de BOOY een belangrijke rol speelt), mogelijk een groep rond Rob GROENHUIJZEN en "de illegalen" (de deelnemers aan het Aden-kamp e.d.) onderscheiden worden. Hierbij moet aangetekend worden dat deze laatste groep, de "groep Van HOESEL" zich tijdens de genoemde vergadering in december 1975 uitdrukkelijk van het "klein geweld"-concept van Van STEENIS heeft gedistancieerd.

Deze illegale guerillagroeperingen moeten terug kunnen vallen op legale instellingen, teneinde via legale bulletins "kameraadschappelijke kritiek" op elkaar te kunnen uitoefenen. De legale instellingen van vandaag zijn het Rood Verzetsfront met haar gelijknamige blad en het Ierland Komitee met het Ierland Bulletin, terwijl voor incidentele publicaties ook bladen als "de Vrije Socialist" van de anarchistische Federatie van Vrije Socialisten in aanmerking komen.

IV. Voorlopige conclusie

Als voorlopige conclusie kan gelden dat de reeks "aanslagen" met brandbommen, molotov-cocktails, stenen e.d. geheel in te passen is in het "klein geweld"-concept dat - overgenomen van de Italiaanse Rode Brigades - door Joost van STEENIS aan de Nederlandse verhoudingen is aangepast.

18 maart 1977.

VERTROUWELIJK

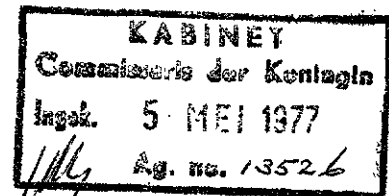
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

┌

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-H E R T O G E N B O S C H.

DOSSIER

└

└

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 1322.981

Bijlage(n) : 1.

's-Gravenhage, 4 mei 1977.

Onderwerp : De Nederlandse Volksunie.

President Kennedylaan 25

VERTROUWELIJK

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrengte een rapport aan te bieden betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1322.981

Ex. no. 22

Dit rapport bestaat uit 3 blz.

VERTROUWELIJKDE NEDERLANDSE VOLKSUNIE (NVU)De Nederlandse Volksunie en de verkiezingen

Op 25 mei a.s. zal de NVU voor de eerste maal sinds haar oprichting in 1971 deelnemen aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer. De NVU heeft lijstnummer 16 gekregen en zal in alle 18 kiesdistricten uitkomen. Aan de NVU zal, zoals aan alle aan de verkiezingen deelnemende partijen, zendtijd op radio en televisie beschikbaar worden gesteld.

Als landelijk lijsttrekker zal optreden NVU-voorzitter J.G. GLIMMERVEEN. Hij werd eind 1975 veroordeeld tot een geldboete en een voorwaardelijke gevangenisstraf naar aanleiding van het verspreiden - tijdens zijn campagne in verband met de gemeenteraadsverkiezingen in 1974 - van pamfletten met een inhoud die beledigend was voor Surinaamse en Antilliaanse Rijksgencten. In maart 1977 werd hij, met nog 6 NVU-leden veroordeeld tot 14 dagen gevangenisstraf wegens het verspreiden van pamfletten met een voor Turkse en Surinaamse gastarbeiders beledigende tekst.

Op de tweede plaats van de NVU-lijst staat J.P.C.J. HAGENBEEK, een man die veel waarde hecht aan uiterlijk vertoon, zoals het gebruik - ook naar buiten - van de "Odal-rune" (het symbool van de NVU) en het optreden van een nog te formeren knokploeg. Hij maakt er geen geheim van, dat hij grote bewondering heeft voor wat hij noemt "de goede voorbeelden uit het verleden".

Propaganda-acties van de NVU

De NVU-propaganda heeft vooral het karakter van pamflettenacties, waarbij de activist G.A.N.M. BEEMSTERBOER de taak van "actieleider" heeft. Men heeft eerst pamfletten verspreid waarvan de inhoud beledigend was voor bepaalde bevolkingsgroepen, als gevolg waarvan in maart 1977 zeven leden van de NVU zijn veroordeeld tot 14 dagen gevangenisstraf. Hierna is er actie gevoerd met pamfletten die wél door de

Behoort bij brief no. 1322.981

VERTROUWELIJK

juridische beugel konden en waarvan de tekst veelal toegesneden was op een bepaalde categorie (bijv. ambtenaren), of die sterk refereerden aan plaatselijke omstandigheden.

Programma en ideeën van de NVU

Het programmapunt van de NVU dat het meest in het oog springt is het "terugsturen van ondermeer gastarbeiders, Surinamers, Antillianen en zigeuners naar hun land van herkomst". Dit programmapunt wordt in het kader gezet van het "Volksnationalisme", waarbij er vanuit gegaan wordt dat ieder volk - en daarmee ieder individu - het best tot zijn recht komt in zijn eigen "natuurlijke volksgemeenschap", in het gebied waar men historisch thuis hoort.

De NVU streeft de "Heel-Nederlandgedachte" na, omdat volgens haar de "Nederlandse Volksgemeenschap" op dit moment gescheiden leeft. Als eindresultaat heeft men een "Europese Volkerengemeenschap" voor ogen. Een ander programmapunt is het "vernietigen van communisme, anarchisme, liberalisme en materialisme".

De NVU streeft een maatschappij na op basis van "volksnationale verantwoordelijkheid". Het parlement zou omgevormd moeten worden en moeten bestaan uit 3 categorieën: de politieke partijen, afgevaardigden van werkgemeenschappen en afgevaardigden van nationale geledingen zoals de medische stand, de kunstenaars en de strijdkrachten. Dit komt erop neer, dat de NVU ons huidige parlementaire stelsel wil vervangen door een corporatief stelsel, hoewel in de toelichting op het programma van de NVU een zuiver corporatieve maatschappij-inrichting wordt afgewezen.

De NVU en andere organisaties en groeperingen

In de tweede helft van 1976 heeft de 18-jarige student M.J.N. SCHOT de leden van de door hem opgerichte Nationale Partij Nederland (NPN) opgeroepen om lid te worden van de NVU. Hijzelf is door de NVU benoemd tot "Jeugdleider van de NVU" en tot "Verbandsleider" van de jeugdorganisatie die de NVU heeft opgericht, het Nederlands Volksnationalistisch Jeugdverbond (NVJ). Dit NVJ probeert contacten te leggen met gelijkgerichte personen en organisaties in het buitenland (België, Duitsland).

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1322.981

VERTROUWELIJK

Het contact van leden van de NVU met leden van het Geschiedkundig Genootschap "De Wende" (een stichting die de jongste geschiedenis herschrijft volgens haar nationaal-socialistische inzichten) en met leden van de Jan Hartmanstichting (een organisatie voor hulp aan voormalige politiek-delinquenten en hun nabestaanden) is de laatste tijd niet meer zo goed.

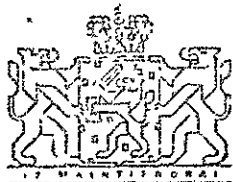
Het jaarlijks congres van de NVU

Op 27 maart 1977 werd te Zeist het jaarlijks congres gehouden van de plm. 100 leden tellende NVU. Het werd bijgewoond door ca. 35 personen. Na de gerechtelijke vervolging van leden van de NVU wegens verspreiding van pamfletten met beledigende inhoud zijn sommige leden van de NVU bevreesd voor justitieel ingrijpen en een eventuele ontbinding van de partij. Het congres heeft daarom een wijziging van de statuten goedgekeurd, die bedoeld is om dergelijke stappen te bemoeilijken.

Tijdens het congres heerste er een optimistische stemming ten aanzien van de a.s. 2e Kamerverkiezingen. In zijn jaarrede verklaarde voorzitter J.G. GLIMMERVEEN zeker 3 zetels te verwachten. Hij zei voorts, dat de NVU erin geslaagd is om met weinig middelen bekendheid te krijgen en in de publiciteit te blijven.

4 mei 1977.

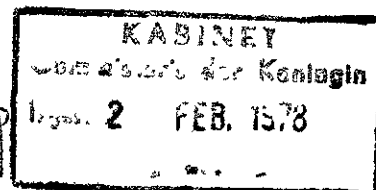
VERTROUWELIJK

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

de Commissaris der Koningin
in de Provincie NOORD-BRABANT

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 1.357.959

Bijlage(n) :

's-Gravenhage, 31 januari 1978.

Onderwerp : Wijziging postadres

President Kennedylaan 25

DIENTSTGEHEIM

Als gevolg van de verhuizing van het Ministerie van Binnenlandse Zaken naar het gebouw Schedeldoekshaven 200 te 's-Gravenhage en in verband met het door de P.T.T. in te voeren nieuwe postcoderingssysteem zal de voor de Binnenlandse Veiligheidsdienst bestemde post als volgt geadresseerd moeten worden:

Buitenenveloppe: het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postbus 20011

2500 EA 's-GR A V E N H A G E

Binnenenveloppe: de Binnenlandse Veiligheidsdienst

President Kennedylaan 25,

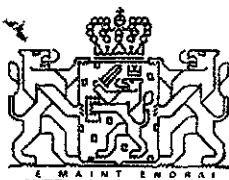
's-GR A V E N H A G E

Uw medewerking bij het invoeren van deze adressering zal zeer op prijs worden gesteld.

Het Hoofd van de Dienst,
Namens deze,
Het Hoofd van de Centrale Documentatie,

(J. de Haan)

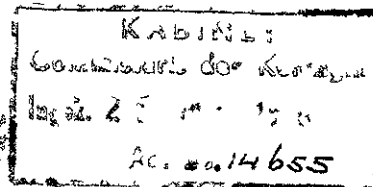
DIENTSTGEHEIM

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

binnenlandse veiligheidsdienst

Aan de Heer Commissaris
der Koningin
in de provincie Noord-Brabant
Brabantlaan 1
's-Hertogenbosch

Uw kenmerk.

Ons kenmerk 1.381.554

Bijlage(n)

's-Gravenhage, 22 mei 1978

Onderwerp Kwartaaloverzicht BVD

President Kennedylaan 25

VERTROUWELIJK

Geachte Heer van der Harten,

Met genoegen heb ik kennis genomen van Uw positieve reactie op de ontvangst van het eerste kwartaaloverzicht van mijn dienst.

Bij het besluit, van maandoverzichten over te gaan op kwartaaloverzichten, heb ik mij zeer wel gerealiseerd dat informatie en commentaar vaker op de actuele gebeurtenissen ten achter zouden kunnen raken.

Om aan dit, ook door U aangevoerde bezwaar tegemoet te komen zullen dan ook - en meer systematisch dan voorheen - over speciale, doorgaans actuele onderwerpen aparte rapportages worden opgesteld. Wel zal de toezending van deze rapportages, zoals U zult begrijpen, veelal beperkt blijven tot de kring van de feitelijk en direct geïnteresseerden.

Ook wanneer bij U behoefte mocht bestaan aan informatie over of commentaar op bepaalde ontwikkelingen, wil ik op Uw verzoek daartoe gaarne bezien of een rapport van dien aard kan worden verzorgd.

Aldus zal ik U, naar ik vertrouw, door een algemene en brede voorlichting enerzijds en een meer geschikte, specifieke informatieverschaffing anderzijds, op een ook uit oogpunt van bronbescherming en geheimhouding verantwoorde wijze op de hoogte kunnen houden van die zaken die voor U in verband met de uitoefening van Uw taken van belang zijn.

Hoogachtend,

Mr. P. de Haan

VERTROUWELIJK

Provincie Noord-Brabant

KABINET VAN DE
COMMISSARIS DER
KONINGIN

Ag Nr. 14655

Onderwerp: kwartaaloverzicht BVD.

Afschrift aan:

Antwoord op brief van:

's-Hertogenbosch, 21 april 1978

VERZONDEN
d.d. 21 APR. 1978
KABINET

Bijl.:

Geachte heer de Haan,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het eerste nummer van het kwartaaloverzicht van uw dienst. Ik ben met u van mening dat de vanaf heden gevolgde werkwijze de voorlichtende aspecten van deze rapportage beter tot hun recht doet komen. In het bijzonder verheugt het mij dat nu ook de andere taken van uw dienst (contraspionage en beveiliging) een definitieve plaats hebben verworven naast de traditionele rapportage over de ontwikkelingen in de uiterste hoeken van het politieke spectrum

Toch wil ik een enkele kanttekening maken. De verschuiving van maand naar kwartaaloverzichten doet mij vrezen dat het (nog) minder dan voorheen mogelijk zal zijn in te haken op actuele gebeurtenissen, hetgeen ik bepaald als een gemis zal ervaren. Bovendien heeft u blijkens het omkaderde deel van de titelpagina de rubricering -hoewel formeel gehandhaafd- duidelijk afgezwakt, wat naar mijn mening consequenties heeft voor de inhoud van uw rapportage (minder details, minder "kwetsbare" gegevens e.d.). Ik zou u daarom willen verzoeken naast deze kwartaaloverzichten een andere vorm van berichtgeving te handhaven c.q. te herstellen, waarbij ik met name doel op de gerubriceerde brieven waarin u belangwekkende, actuele ontwikkelingen placht te melden. Vanuit mijn taken t.a.v. de handhaving van de openbare orde in de provincie en het toezicht dat ik vanuit die optiek dien uit te oefenen op de politie heb ik deze vorm van berichtgeving steeds als bijzonder nuttig ervaren, vooral omdat daarin zonodig wel gedetailleerd op de zaken kon worden ingegaan.

Hoogachtend,

J.D. van der Harten,
commissaris der koningin.

Aan
het hoofd van de binnenlandse
veiligheidsdienst
Pres. Kennedylaan 25
te
's-Gravenhage

Ontw.:

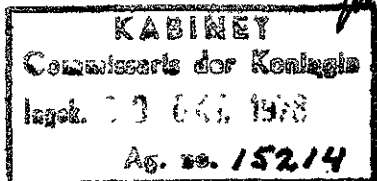
Type:

G. 80

Binnenlandse Veiligheidsdienst

3:173

Ministerie van Binnenlandse Zaken

VERTROUWELIJK

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

- Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-H E R T O G E N B O S C H.

Bijlagen

Uw brief

Ons nummer

Datum

- 1.

-

- 1403.790

- 25 oktober 1978.

Onderwerp

- Politieke Groeperingen binnen de
Turkse gemeenschap in Nederland.

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrengte een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

VERTROUWELIJK

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Behoort bij brief nr. 1403.790

Ex. nr. 48.

Dit exemplaar bestaat uit 4 blz.

VERTROUWELIJK

POLITIEKE GROEPERINGEN BINNEN DE TURKSE GEMEENSCHAP IN NEDERLAND

MHP

De Partij van de Nationale Beweging (in de Turkse afkorting MHP) is in Turkije in 1957 ontstaan uit het samengaan van de Republikeinse Nationale Partij en de Republikeinse Boerenpartij. De MHP is een islamitische, sterk nationalistische en conservatieve partij, die zich zeer anti-communistisch opstelt. Sinds 1965 is Alparslan TÜRKES, in de vorige regering-DEMIREL één van de vice-premiers van Turkije, voorzitter van deze straf geleide partij. Bij de laatst gehouden verkiezingen wist de MHP 6,4% van de stemmen te bemachtigen.

In Turkije werden o.l.v. TÜRKES militante jeugdgroepen opgericht onder de naam "TÜRKES' Grijs Wolven", die door hun gewelddadig optreden tegen linkse en communistische tegenstanders mede verantwoordelijk zijn voor de harde confrontatie tussen links en rechts in Turkije.

UTID

Op 15 mei 1978 werd in ons land de "Idealistische Turkse Arbeidersvereniging" (UTID) opgericht door de in Rotterdam wonende Turk Orhan YILMAN. Volgens de statuten wil de UTID belangstelling wekken voor het Turkse nationalisme, de Turkse cultuur en voor de Islam. Tot dusverre heeft de UTID zich in zijn activiteiten beperkt tot het houden van bijeenkomsten waarbij gewezen werd op bedreigde waarden als "het Turkendom" en "de Turkse Staat"; van deze bijeenkomsten maakten godsdienstoefeningen deel uit.

De UTID moet gezien worden als een overkoepelende organisatie waarin in elk geval de aanhangers van de MHP zijn opgenomen. Dit "onderduiken" van de MHP-aanhangers was nodig geworden, omdat het sinds 1976 Turkse partijen verboden is, zich in het buitenland als zodanig te organiseren. Er is in Nederland dus officieel geen aparte organi-

VERTROUWELIJK

- 2 -

satie-MHP (meer). Met de in de pers en door politieke tegenstanders nog steeds gebruikte aanduiding MHP wordt derhalve bedoeld op de harde kern van de UTID, onder leiding van genoemde YILMAN, die veelal in de publiciteit komt als "voorzitter van de MHP".

In hoeverre de personen, die herhaaldelijk in de pers worden aangeduid als "Grijze Wolven" zich eveneens onder de vleugels van de UTID hebben genesteld, kan niet met zekerheid gezegd worden. Wel is zeker dat sommige jonge Turken die tot de UTID behoren, door politieke tegenstanders als "Grijze Wolven" worden aangemerkt.

HTIB

In 1974 werd de "Turkse Arbeidersvereniging Nederland" (HTIB) opgericht. De vereniging is georiënteerd op de "Turkse Kommunistische Partij" (TKP). De Turkse Kommunistische Partij bevindt zich in ballingschap en vindt zijn grootste aanhang onder Turkse werknemers in de Bondsrepubliek; de partij is pro-Moskou.

Volgens zijn doelstellingen wil de HTIB steun geven aan de strijd van het Turkse volk onder aanvoering van de arbeiders, ten einde een volledig onafhankelijk, geïndustrialiseerd Turkije met democratische rechten en vrijheden tot stand te brengen. Ook de Turkse arbeiders in Nederland moeten deze strijd steunen; zij moeten om te beginnen dezelfde rechten krijgen als Nederlandse arbeiders.

De HTIB begon zijn activiteiten met het uitgeven van een krant, Gerçek (Waarheid), waarin nieuws wordt gegeven over de actuele situatie van Turkse arbeiders in Nederland en Turkije. Daarnaast begon de HTIB naar buiten op te treden o.a. in demonstraties tegen de zgn. f. 5.000,- premie-wet en tegen massa-ontslagen bij bedrijven in Nederland. De HTIB zocht en vond bij zijn activiteiten de steun en medewerking van o.a. de FNV.

In 1975 begon de HTIB actief aandacht te besteden aan sociale problemen van Turkse werknemers in Nederland. De HTIB vestigde met enkele landelijke demonstraties de aandacht op de "illegalen"-problematiek. De HTIB organiseert geregeld culturele avonden en scho-

- 3 -

lingsavonden voor de leden over actuele onderwerpen. Zo onderhoudt men contacten met de diverse "Stichtingen Welzijn Buitenlandse Werknemers", w.o. de SWBW in Amsterdam waarmee de HTIB in 1978 een cursus opzette, "Arbeidersbeweging en Vakbeweging in Nederland". In maart 1978 nam de HTIB deel aan de door de CPN geïnitieerde anti-neutronen-bomdemonstraties.

De voorzitter van de HTIB is Nihat KARAMAN. Ere-bestuurslid is İlhan SONMEZ, die tevens secretaris is van een comité van de "Turkse Kommunistische Partij" (TKP) dat zich bezighoudt met het recruterende van nieuwe leden voor de TKP. SONMEZ treedt tevens op als vertegenwoordiger van de "Turkse Onderwijzersvereniging in Nederland" (HTÖB), een mantelorganisatie van de HTIB.

Het "Turks Vrouwenkomitee in Nederland" (HTKB) is eveneens een mantelorganisatie van de HTIB.

Acties tegen "Grijze Wolven"

Toen, in het begin van 1976, leden en sympathisanten van de "Partij van de Nationale Beweging" (MHP) trachtten het hoofdkwartier van deze beweging vanuit West-Duitsland naar Rotterdam te verplaatsen, begon de HTIB onmiddellijk een publiciteitscampagne tegen deze nationalistische beweging.

De HTIB, ervan uitgaande dat zich onder de aanhangers van de MHP in Nederland "Grijze Wolven" bevonden, legde contacten met vakbonden, politieke partijen, parlementariërs en raadsleden van diverse gemeenten om de activiteiten van de "Grijze Wolven" te laten verbieden. De beschuldigingen van de HTIB strekken zich ook uit tot de "Idealistische Turkse Arbeidersvereniging" (UTID), de vereniging waarin de MHP-aanhang in Nederland in mei 1978 is opgegaan.

De "Grijze Wolven" zouden, thans vanuit de UTID, gewelddadigheden plegen tegen Turkse tegenstanders in Nederland. Als het er op aan komt, blijken deze beschuldigingen niet "hard" gemaakt te kunnen worden. Ook al gelet op het hiervoor vermelde over de "UTID", moet aan het waarheidsgehalte van de beschuldigingen van de HTIB getwijfeld worden.

- 4 -

AID

De "Turkse Arbeiders Vereniging Amsterdam" (AID) is een kleine marxistisch-leninistische groepering te Amsterdam die zich oriënteert op Albanië en verwant is aan het "Turkse Volksbevrijdingsleger" (THKO). De vereniging propageert het marxisme-leninisme en wijst de politieke koers van zowel Moskou als Peking scherp af. Tevens voert men actie tegen "kapitalisme en fascisme". In het begin van 1978 verspreidde men pamfletten, waarin geageerd werd tegen de Turkse geheime dienst (MIT) en tegen de contra-guerrilla organisatie van de Turkse legerleiding, alsmede tegen de "fascistische" MHP ("Partij van de Nationale Beweging") en diens "fascistische Idealistenclubs" (UTID - Idealistische Turkse Arbeidersvereniging).

HMTIC

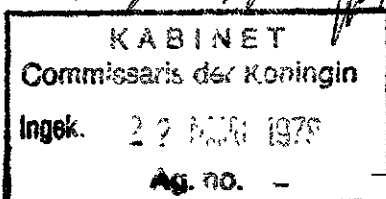
De HMTIC is een belangenbehartigende vereniging, die hier vermeld wordt omdat zijn Nederlandse naam, "Nationale Turkse Arbeiders Vereniging", wel eens verward wordt met die van de UTID, "de Idealistische Turkse Arbeiders Vereniging".

24 oktober 1978.

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministene van Binnenlandse Zaken

VERTROUWELIJK

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

Bijlagen

1

Uw brief

Ons nummer

1419.617

Datum

21 maart 1979.

Onderwerp

- Spanningen binnen de Turkse
gemeenschap in Nederland.

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge een rapport aan te bieden
betreffende bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Behoort bij brief nr. 1419.617

Ex. nr. 20

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

VERTROUWELIJKSPANNINGEN BINNEN DE TURKSE GEMEENSCHAP IN NEDERLAND

Op gezette tijden wordt de laatste jaren in Nederland (en ook bijv. in de Bondsrepubliek) stemming gemaakt tegen wat wordt aangeduid als de toenemende invloed van "Grijze Wolven" onder de Turkse gastarbeiders. Steeds opnieuw blijken het Turkse communistische groeperingen te zijn die op deze wijze politiek andersdenkende landgenoten in discrediet proberen te brengen. Onlangs presenteerde zich in dit kader een comité "Stop de Turkse MHP-fascisten" dat op 24 februari j.l. in Rotterdam een manifestatie hield tegen de "Grijze Wolven". De drijvende krachten achter het comité en de organisatoren van de manifestatie waren de pro-Chinese Turkse "Halkindesi"-groep uit Utrecht en de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland - marxistisch-leninistisch (KEN-ml). De grootste communistische en op Moskou georiënteerde Turkse groepering in Nederland, de "Turkse Arbeidersvereniging in Nederland" (HTIB) weigerde deelname aan comité en manifestatie, gezien de grote pro-Chinese invloed daarin. Om de demonstratie toch enige omvang te geven, verzekerden de organisatoren zich van deelname van in de Bondsrepubliek woonachtige pro-Chinese Turkse communisten. Het totaal aantal deelnemers aan de manifestatie bedroeg 200, waaronder 125 Turken uit Nederland, België en de BRD. Onder de aanwezige Turken vormde de groep uit de BRD een meerderheid.

Deze gang van zaken illustreert enkele belangrijke aspecten van de situatie in de Turkse gemeenschap in Nederland - een gemeenschap waarbinnen momenteel duidelijk (politieke) spanningen bestaan.

"Grijze Wolven"

Van het bestaan van een organisatie "Grijze Wolven" in Nederland is niets gebleken. Wel is duidelijk dat gezagsgetrouwe,

VERTROUWELIJK

- 2 -

islamitische Turken in ons land door een kleine minderheid van links-radicalen, c.q. communistische landgenoten het etiket "Grijze Wolf" krijgt opgedrukt, een benaming die in de propaganda wordt gelijkgesteld met "MHP-fascisten".

Er bestaat momenteel in Nederland slechts één organisatie van "rechtse", althans niet-"linkse" Turken, de UTID. Deze "Idealistische Turkse Arbeidersvereniging" werd in mei 1978 opgericht door aanhangers van de nationalistische en anti-communistische "Partij van de Nationale Beweging" (in de Turkse afkorting MHP), omdat het Turkse partijen sinds 1976 verboden is zich in het buitenland als zodanig te organiseren. De activiteiten van de UTID hebben zich tot dusverre beperkt tot het houden van bijeenkomsten van godsdienstige, culturele en folkloristische aard die ten doel hebben de Turkse identiteit in nationalistische en islamitische zin te verstevigen. Daarbij gebruikt men veelvuldig het symbool van de "Grijze Wolf", in Turkije een nationaal symbool en geenszins het monopolie van een groepering als de UTID.

Mogelijke reacties op agitatie

Voorname Turkse communisten van verschillende denominatie grijpen elke gelegenheid aan, hun "politieke tegenstanders" van de UTID in discrediet te brengen. Deze agitatie lijkt erop gericht de a-politieke grote meerderheid van de naar schatting 120.000 in ons land verblijvende Turken te dwingen tot een anti-UTID-stellingname. De Turkse communistische organisaties HTIB (pro-Moskou) en TIKP (pro-Peking) krijgen daarbij steun van enkele Nederlandse politieke groeperingen en van organisaties die zich bewegen op het terrein van de belangenbehartiging van buitenlandse werknemers. Het is opmerkelijk, dat deze campagne in de Nederlandse pers nogal wat aandacht krijgt, waarbij de kwalificatie "fascistisch" voor de in de UTID georganiseerde Turken veelal zonder meer wordt overgenomen.

Er zijn aanwijzingen dat de genoemde a-politieke maar wel traditioneel-religieuze meerderheid van de Turken in ons land zich door deze voortdurende agitatie bedreigd gaat voelen. Dit zou kunnen leiden tot - mogelijk ook gewelddadige - reacties van vooral jongeren uit deze groep. Daarbij kan men zich afvragen of de gesignaleerde campagne niet juist tot doel heeft dit soort reacties uit te lokken.

20 maart 1979.

Binnenlandse Veiligheidsdienst

14731

Ministerie van Binnenlandse Zaken

VERTROUWELIJK

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 21 MEI 1979
Ag. no. -

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

Bijlagen

1

Uw brief

Ons nummer

1428.779

Datum

18 mei 1979

Onderwerp

Het protest tegen kernenergie.

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge een rapport met bijlage
aan te bieden betreffende bovengenoemd onderwerp.

plv.
HET HOOFD VAN DE DIENST

Thomas

E. Thomas.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Behoort bij brief no. 1428.779

Ex. no. 27

Dit rapport bestaat uit 3 blz.
+ 1 bijlage v. 3 blz.

VERTROUWELIJKHET PROTEST TEGEN KERNENERGIEDemonstraties in West-Europa

Begin juni 1979, aan de vooravond van de eerste rechtstreekse Europese verkiezingen, zal er massaal en gecoördineerd in geheel West-Europa geprotesteerd worden tegen het Europese Kernenergie-programma. Dit protest krijgt de vorm van nationale demonstraties bij nucleaire projecten, die in de belangstelling staan of omstreden zijn.

In Nederland zal zo'n manifestatie op 2 juni in het Drentse plaatsje Gasselte - aangewezen voor proefboringen met het oog op het eventueel opslaan van radio-actief afval - plaatsvinden. In West-Duitsland zal opnieuw bij Kalkar worden gedemonstreerd, terwijl in België de centrale bij Doel is gekozen als object. Bij de organisatie van deze laatste twee demonstraties is de Nederlandse AKB (=Anti-Kern-energie-Beweging) eveneens betrokken. In de Verenigde Staten en n.a.v. ook in Australië zullen solidariteits-activiteiten ontplooid worden.

Deze synchrone demonstraties, voorbereid vanuit Zwitserland sinds het voorjaar van 1978, bevestigen het internationale karakter van het verzet tegen kernenergie - of die nu civiel dan wel militair gericht is.

In het afgelopen jaar is de internationale coördinatie (onder andere vanuit het in Amsterdam gevestigde World Information Service on Energy) toegenomen en is gezocht naar een doeltreffende strategie voor de komende tijd. De internationale actiedag in juni 1979 onder de centrale leus "Een meerjarig moratorium" *) is er een uitvloeisel van.

De inhoudelijke consequentie van een dergelijke leus/strategie is dat nieuwe activiteiten in het kader van een nationaal of internationaal kernenergie-program op verzet zullen stuiten. Voor Neder-

*) Bouw- en vergunningenstop.

- 2 -

land - waar bovendien een Brede Maatschappelijke Discussie is toegezegd, te starten in 1980 - betekent dit onder andere, dat iedere proefboring beantwoord zal worden met een tegenactie, die moet leiden tot het afgelasten ervan. Het behoort daarnaast zeker tot de reële mogelijkheden dat in Almelo alsnog zal worden overgegaan tot bezetting van het terrein waar uitbreiding van de verrijkingsfabriek is voorzien. Het verloop van de demonstratie in Gasselte zal, zo is de verwachting, rustig zijn; onvoorziene gebeurtenissen kunnen hierin uiteraard verandering brengen.

Methoden

Bij de keuze van de actiemiddelen zullen de actievoerders zich laten leiden door het principe van de geweldloosheid; bij voorbaat wordt dan ook de verantwoordelijkheid voor een eventuele gewelddadige escalatie gelegd bij autoriteiten en politie.

In aanmerking komen de in de jaren vijftig en zestig beproefde methoden als "burgerlijke ongehoorzaamheid" en "directe actie", aangevuld met eigentijdse vondsten als:

- sit-in;
- wegenblokkade (bijvoorbeeld om aanvoer van bouw materiaal of grondstoffen te verhinderen);
- (bouw-)terrein-bezetting;
- dumping van (huis-, tuin- en keuken)afval in publieke gebouwen.

Verbreiding van het protest

De discussie over het milieu - en dus de kernenergie - heeft inmiddels nieuwe accenten gekregen doordat ook thema's als "repressie" en "aantasting van de democratische rechten" aan de orde zijn gesteld. Aldus zijn verbanden gegroeid tussen de anti-kernenergie-beweging, de anti-repressie-beweging en de anti-EG-beweging.

Als "electorale" exponent van het Westeuropese verzet tegen kernenergie heeft zich op 7 mei 1979 in Brussel de Ecologische

- 3 -

Europese Actie ECOROPA *) gepresenteerd, niet als een partij die met een eigen lijst aan de a.s. Europese Verkiezingen zal deelnemen, maar als een (trans-nationale) pressiegroep. Een pressiegroep, die deze verkiezingen zodanig hoopt te kunnen beïnvloeden dat een Europa dat "techno-totalitair" **) dreigt te worden, vervangen zal worden door een "ecologisch-democratisch Europa", "een Europa naar menselijke maat", "een federatie van gemeenschappen op regionaal niveau".

In Nederland zal - naar mag worden aangenomen - de PPR kunnen rekenen op een gunstig stemadvies van ECOROPA-woordvoerders, c.q. aanhangers.

Een andere Nederlandse partij, die met het oog op de E.V. kennelijk heeft getracht zich te verzekeren van electorale steun door of vanuit de milieu-beweging, is de Communistische Partij Nederland (CPN). Afgevaardigden van deze partij - onder wie Europees lijststaanvoerder Rinus HAKS - hebben in de eerste helft van februari 1979 een gesprek gehad met representanten van het Landelijk Energie Komitee, LEK, één van de belangrijke, overkoepelende anti-kernenergie organisaties in Nederland. Men kwam, blijkens een uitgegeven persbericht, tot de conclusie dat de acties waarbij beiden betrokken waren - genoemd werden o.m. de acties tegen de snelle kweekreactor in Kalkar, uitbreiding van UC-Almelo en de invoering van de neutronenbom - wederzijds bevruchtend hebben gewerkt op de ontwikkeling van de eigen opvatting.

18 mei 1979.

*) De basis van ECOROPA werd gelegd tijdens een conferentie te Metz, in oktober 1977.

**) André GORZ heeft inmiddels de term "eco-fascisme" geïntroduceerd, waarmee deze Franse denker het naar zijn zeggen dreigend gevaar van een succesvol kapitalistisch antwoord (dus ter bestendiging van het eigen systeem) op de huidige milieucrisis heeft geprobeerd te benoemen.

VERTROUWELIJK

KARAKTERISERING BELANGRIJKSTE GROEPERINGEN

- VWO - Verbond Wetenschappelijke Onderzoekers
Nederlandse afdeling van de WFSW - World Federation of Scientific Workers.
- SSK - Stroomgroep Stop Kernenergie
Voortgekomen uit de boycotacties tegen invoering van een extra heffing op de electriciteitsrekening van 3% ter financiering van de snelle kweekreactor in Kalkar, de zogeheten Kalkar-heffing. Met andere - lokaal opererende - Energiekomitees of anders geheten groepen hebben de Stroomgroepen Stop Kernenergie zich verenigd in het LSSK - Landelijk Samenwerkingsverband Stop Kernenergie.
- VMD - Vereniging Milieudefensie
Opgericht in november 1972, mede naar aanleiding van de publiciteit rond de Alternatieve Milieu-Conferentie in Stockholm en het Rapport van de Club van Rome "Grenzen aan de Groei". VMD is de Nederlandse afdeling van de internationale organisatie Amis de la Terre / Friends of the Earth. Zij is een van de meest belangrijke pressiegroepen en toon-aangevende representant van de anti-kernenergie-lobby in Nederland. VMD heeft een staf van 7 - 8 "vrijgestelden", rond de 15.000 leden en zogenaamde "kerngroepen" in meer dan 25 plaatsen, verspreid over heel Nederland. De organisatie was gastvrouw voor de oprichtingsconferentie van WISE.
- STROHALM - Actie STROHALM
heeft in niet onbelangrijke mate bijgedragen tot de "politisering" van het milieu-vraagstuk; men zou kunnen stellen, dat deze organisatie de eerste "denk-tank" van de Nederlandse milieubeweging was, met als doel: "politiseren van ecologie, ecologiseren van politiek".

VERTROUWELIJK

- 2 -

LEK

- Landelijk Energie Komitee

"Dak-organisatie" voor groepen, partijen en organisaties in Nederland, die zich met het kernenergievraagstuk bezighouden. Het LEK is te vergelijken met het Duitse Bundesverband Bürgerinitiativen Umweltschutz - BBU; LEK en BBU organiseerden samen de Kalkar-demonstratie op 24 september 1977. Het LEK heeft zich inmiddels vooral ontwikkeld tot een technisch ondersteuningsapparaat voor Nederlandse groepen, die manifestaties, betogingen, e.d. tegen kernenergie - zoals op 2 en 3 juni 1979 - willen organiseren. Via de bij het LEK aangesloten VMD staat het in nauw contact met het WISE-secretariaat.

AAP

- Alarmgroep Atoomplannen

Onder deze naam ontplooiën diverse milieu-organisaties activiteiten in Noord-Nederland; zij hebben zich gebundeld in het Komitee Atoomalarm. Als vooral regionaal opererend samenwerkingsverband is het Komitee Atoomalarm - het KA - in eerste instantie verantwoordelijk voor de organisatie en voorbereiding van de demonstratie bij Gasselte op 2 juni 1979.

IKB

- Internationale Kommunisten Bond

Nederlandse sectie van de (trotskistische) Vierde Internationale.

WISE

- World Information Service on Energy

Wereld Energie Informatie Dienst.

Dit trans-nationaal opererend informatie-bureau werd formeel opgericht tijdens een conferentie in Amsterdam op 25 en 26 februari 1978, waaraan werd deelgenomen door - naar later is gebleken - meer dan 150 personen uit vele Westeuropese landen, de Verenigde Staten, Australië en mogelijk Japan. Naar eigen zeggen is het idee voor een "bemiddelingsbureau" voor de internationale anti-kernenergiebeweging opgekomen en gegroeid tijdens internationale

- 3 -

bijeenkomsten sinds de zomer van 1977; met name de conferenties over "Geweldloosheid" in Guernavaca (Mexico) en over "Ecologie en Europese verkiezingen" in Bergisch-Gladbach (West-Duitsland) zouden katalyserend gewerkt hebben. Tijdens de jaarlijkse vergadering van Friends of the Earth / Amis de la Terre, november 1977 in Brussel, werd de beginselverklaring voor WISE opgesteld.

WISE heeft een eigen bureau, waaraan als stafkrachten c.q. vrijgestelden verbonden zijn de Nederlander Frank van ZANEN en uit het buitenland Ann KIRSCHENMANN, Lin PUGH en Bari MADWIN, en verspreidt op gezette tijden een informatiebulletin, Engelstalig gedrukt in zowel Amsterdam als de Verenigde Staten en binnenkort Australië.

mei 1979

VERTROUWELIJK

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken

KABINET
Commissaris der Koningin
Ingek. 10 OKT. 1979
Ag. no. —

VERTROUWELIJK

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant
te
's-H E R T O G E N B O S C H

Bijlagen	Uw brief	Ons nummer	Datum
- 1	-	- 1447.907	- 5 oktober 1979.
Onderwerp			
- Analyse van de politieke situatie binnen de Turkse gemeenschap in Nederland.			

Notitie 9

Hierbij heb ik de eer U een rapport aan te bieden betreffende bovengenoemd onderwerp.

p. 3.5.6/7.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Thomas
plv.

E. Thomas.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Exc. no 28

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1447.907

Dit exemplaar bestaat uit 7 blz.

ANALYSE VAN DE POLITIEKE SITUATIE BINNEN DE TURKSE GEMEENSCHAP
IN NEDERLAND

Algemeen

In Nederland wonen (naar schatting) honderdduizend Turken, waarvan slechts een fractie zich op politiek gebied manifesteert. De overgrote meerderheid is niet of nauwelijks politiek geïnteresseerd.

De politiek-actieven zijn ruwweg te onderscheiden in "gematigden", die hier verder onbesproken blijven en extreme Turken van rechtse en linkse denominatie.

Bij het in beschouwing nemen van het politiek denken en doen van de politiek-actieve Turken in Nederland moet steeds in gedachte worden gehouden, dat deze Turken zich voor het overgrote deel laten leiden door de politieke situatie in hun vaderland.

In het volgende overzicht, wordt de "relatie" tussen de politieke situatie in Turkije en de belangrijkste politieke groeperingen van Turken in Nederland schematische weergegeven.

VERTROUWELIJK - 2 -

- 2 -

	extreem links	links	midden	rechts	extreem rechts
Politieke situatie in Turkije	(TIIKP) TIKP THKO TKP 	CHP		AP MSP	MHP "Grijze Wolven"
Politieke situatie in Nederland	Halkin Sesi AID HTIB				UTID

Pro-Chinees

- TIIKP : Turkse Revolutionaire Boeren- en Arbeiderspartij
(illegaal)
- TIKP : Turkse Boeren- en Arbeiderspartij (legaal)
- Halkin Sesi : (= stem van het volk) Groepje in Utrecht, dat zijn
naam ontleent aan het weekblad Halkin Sesi.

Pro-Albanees

- THKO : Turks Volksbevrijdingsleger
- AID : Turkse Arbeidersvereniging Amsterdam

Pro-Sowjet

- TKP : Turkse Kommunistische Partij
- HTIB : Turkse Arbeidersvereniging Nederland
- CHP : Republikeinse Volkspartij o.l.v. ECEVIT
- AP : Conservatieve Gerechtigheidspartij o.l.v. DEMIREL
- MHP : Nationale Actie Partij o.l.v. TÜRKES
- UTID : Idealistische Turkse Arbeidersvereniging

- 3 -

Extreem rechtse, nationalistisch georiënteerde Turken

In 1957 ontstond in Turkije-door het samengaan van de Republikeinse Nationale Partij en de Republikeinse Boerenpartij - de MHP: de Partij van de Nationale Beweging (of Nationale Actie Partij).

De MHP is een Islamitische, extreem nationalistische en -conservatieve partij, die zich zeer anti-communistisch opstelt. De voorzitter van deze centraal geleide partij is (sinds 1965) Alparslan TÜRKES. Bij de laatst gehouden verkiezingen wist de MHP 6,4% van de stemmen te bemachtigen.

Onder leiding van TÜRKES werden in Turkije militante jeugdgroepen opgericht onder de naam "TÜRKES'Grijze Wolven". Door hun gewelddadig optreden zijn deze "Grijze Wolven" medeverantwoordelijk voor de harde confrontatie tussen links en rechts in Turkije.

De situatie in Nederland:

Op 15 mei 1978 richtte Orhan YILMAN de UTID op, de Idealistische Turkse Arbeidersvereniging. Volgens de statuten wil de UTID belangstelling wekken voor het Turks nationalisme, de Turkse cultuur en de Islam.

In zijn activiteiten beperkte de UTID zich tot dusver tot het houden van bijeenkomsten, waarbij gewezen werd op bedreigde waarden als "het Turkendom" en "nationale eenheid en onafhankelijkheid". Godsdienstoefeningen maken deel uit van deze bijeenkomsten.

Binnen de UTID hebben zich adhaerenten van verschillende niet-linkse groeperingen verenigd, ook de aanhangers en sympathisanten van de MEP vonden in deze organisatie onderdak. Dit "onderduiken" van de MHP-aanhangers was nodig, omdat het de Turkse partijen verboden is zich als zodanig in het buitenland te organiseren. In Nederland is er dus geen zelfstandige organisatie MHP.

Communistisch georiënteerde Turken

De communistisch georiënteerde Turken in Nederland zijn in drie stromingen opgesplitst:

HTIB : op Moskou georiënteerd

AID : volgt de pro-Albanese lijn

Halkin Sesi: heeft pro-Chinese sympathieën.

- 4 -

Holanda Türkiyeli Isçi Birliği (HTIB)

In januari 1974 werd de Turkse Arbeidersvereniging Nederland opgericht. De HTIB is georiënteerd op de Turkse Kommunistische Partij (TKP); deze partij is pro-Moskou.

Het doel van de HTIB is volgens haar statuten:

- a) de strijd van het Turkse volk - onder aanvoering van de arbeiders - te ondersteunen om een volledig onafhankelijk, geïndustrialiseerd Turkije met democratische rechten en vrijheden tot stand te brengen. De Turkse arbeiders in Nederland moeten een onderdeel van deze strijd zijn;
- b) het verkrijgen van dezelfde rechten voor Turkse arbeiders h.t.l. als hun Nederlandse collega's bezitten.

De HTIB besteedt actief aandacht aan sociale problemen van Turkse werknemers in Nederland. Met enkele landelijke demonstraties vestigde zij de aandacht op de "illegalen"-problematiek. De HTIB zocht en vond bij haar activiteiten de steun en medewerking van onder andere de FNV.

Met de Stichtingen Welzijn Buitenlandse Werknemers onderhoudt de HTIB nauwe contacten.

De voorzitter van de HTIB is Nihat KARAMAN. Mantelorganisaties van de HTIB zijn:

HTKB : het Turks Vrouwencomité in Nederland

HTÖB : de Turkse Onderwijzersvereniging in Nederland.

Amsterdam Isçi Dernegi (AID)

De Turkse Arbeidersvereniging Amsterdam is opgericht in 1976 en telt ongeveer vijftig leden.

Deze marxistisch-leninistische groepering oriënteert zich op Albanië en is verwant aan het Turks Volksbevrijdingsleger (THKO) in Turkije. De AID wijst de politieke koers van zowel Moskou als Peking, scherp af. Tevens zet deze vereniging zich af tegen "kapitalisme en fascisme". In AID-kringen is men van mening dat vooral de HTIB fel bestreden moet worden, omdat deze "sociaal fascistische gevaarlijker zijn dan de rechts-fascistische Grijze Wolven".

- 5 -

Het AID-blad is de THKO *)-uitgave HALKIN KURTULUSU (=bevrijding van het volk). De AID wordt ook wel aangeduid als HALKIN KURTULUSU-groep.

HALKIN-SESI-Groep Utrecht

De HALKIN-SESI-Groep ontleent zijn naam aan het weekblad HALKIN SESI (=stem van het volk). Deze zeer kleine groepering staat een communistische, pro-Chinese politiek voor en is verwant aan de TIKP in Turkije. De TIKP (Turkse Boeren- en Arbeiderspartij) is een legale partij in Turkije, die in 1978 is voortgekomen uit de in Turkije illegale TIIKP, de Turkse Revolutionaire Boeren- en Arbeiderspartij.

De TIKP baseert zich op de theorie, dat alleen via de revolutionaire massabeweging Turkije een socialistisch (lees: communistisch) land kan worden.

De z.g. "Grijze Wolven"

Het is vooral de HTIB die er in slaagt om via de Nederlandse pers, radio en TV haar ideeën over de situatie binnen de Turkse gemeenschap te ventileren.

Dit heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen dat in brede kring in Nederland de mening heeft postgevat, dat de politieke problemen binnen deze gemeenschap in belangrijke mate zijn terug te voeren op de activiteiten van z.g. "Grijze Wolven".

Dit is op zijn minst een ongenueanceerde voorstelling van zaken. Nimmer is het bestaan gebleken van een organisatie van "Grijze Wolven" in Nederland.

*) De THKO wil de omwenteling in Turkije door middel van de tactiek van de plattelandsguerilla: het laten plaatsvinden van individuele terreurdaden.

Als de tijd daarvoor rijp is moet de plattelandsguerrilla overgaan in stadsguerrilla volgens het recept van CASTRO en CHE GUEVARA. DEV-GENC is een illegaal opererende stadsguerrilla-organisatie met banden naar de THKO. Niet uitgesloten mag worden dat deze organisatie ook in Nederland aanhang heeft.

- 6 -

Slechts kan worden vastgesteld dat in Nederland communistisch georiënteerde Turken in hun campagnes tegen niet-linkse landgenoten zich met name richten op de UTID, waarbij aanduidingen worden gehanteerd als "MHP-fascisten" en "Grijze Wolven".

Op gezette tijden worden de acties tegen de "Grijze Wolven" gevoerd, die doorgaans veel publiciteit krijgen.

Op 24-2-79 organiseerde het komitee "Stop de Turkse MHP-fascisten" in Rotterdam een manifestatie tegen de "Grijze Wolven". Drijvende krachten achter deze manifestatie waren de Halkin Sesi-groep uit Utrecht en de KEN-ml, de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland marxistisch-leninistisch, gesteund door pro-Chinese Turken uit de Bondsrepubliek.

De HTIB weigerde deelname aan deze manifestatie, gezien de grote pro-Chinese invloed daarin.

Op 22-9-'79 organiseerde de HTIB in Nijmegen het symposium "Grijze Wolven Problematiek". Doelstelling was de bestrijding van "het Turkse fascisme" in Nederland en een officieel verbod van de "Grijze Wolven".

De AID werd bij de organisatie van dit symposium door de HTIB volledig buitengesloten.

Tijdens het symposium raakten aanwezige AID-leden slaags met HTIB-ers. In het ontstane tumult werd met een pistool geschoten als gevolg waarvan een Turk dodelijk werd getroffen.

Later bleken zowel het slachtoffer als de Turk die het pistool gebruikte tot dezelfde pro-Albanese groepering te behoren.

De uitvaartplechtigheid (Zwolle 29-9-79) van het slachtoffer was georganiseerd door de AID in samenwerking met een gelijkgerichte Duitse organisatie. Vanuit de Bondsrepubliek hebben enkele honderden pro-Albanese Turken aan de bijeenkomst deelgenomen.

Conclusie

Van het bestaan van een organisatie "Grijze Wolven" zoals die in Turkije bestaat is in Nederland niets gebleken. Wel is duidelijk dat gezagsgetrouwe Islamitische Turken in ons land door een kleine minderheid van links-radicalen landgenoten het etiket "Grijze Wolf" krijgen opgedrukt. De indruk bestaat, dat deze minderheid hierdoor

- 7 -

primair de in grote meerderheid niet-politiek geïnteresseerde Turkse gemeenschap wil dwingen tot een anti-UTID-stellingname. Er zijn aanwijzingen dat de genoemde a-politieke, maar wel traditioneel-religieuze meerderheid van Turken in ons land door deze voortdurende agitatie geïrriteerd raakt. Dit zou kunnen leiden tot (mogelijk ook gewelddadige) reacties van vooral jongeren uit deze groep.

Naast de controverse tussen voornamelijk communistische Turken en hun "politieke tegenstanders" van de UTID, is er sprake van zeer troebele verhoudingen tussen de communistische Turken onderling.

Verwachting

In het licht van het voorafgaande, moet voor de naaste toekomst rekening worden gehouden met:

- ① Voortgaande agitatie en provocatie van de communistisch georiënteerde Turken tegen hun politieke tegenstanders, de UTID-laden;
- ② Scherpere reacties hierop uit de a-politieke Turkse meerderheid in Nederland tegen links-radicalen Turken en tegen de steun die dezen ondervinden van media, welzijns-stichtingen en delen van de vakbeweging;
3. Verdere escalatie van de tegenstellingen tussen de verschillende communistische Turkse organisaties onderling (met name tussen HTIB en AID);
4. Een grotere betrokkenheid van buitenlandse Turkse organisaties - vooral uit Duitsland en België - bij de activiteiten van gelijkgestemde Turkse organisaties in Nederland.

5 oktober 1979.

VERTROUWELIJK

Binnenlandse Veiligheidsdienst

3083

Ministère van Binnenlandse Zaken

KABINET
Commissaris der Koningin

Ingek. 5 FEB. 1980

Ag. no. -

VERTROUWELIJK

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant
te
's-HERTOGENBOSCH

Bijlagen

1

Uw brief

Ons nummer

1474.294

Datum

4 februari 1980.

Onderwerp

"Onkruid", een anti-militaristische
actiegroep.

rie:

Hierbij heb ik de eer U een rapport aan te bieden betreffende
bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1474.294

Ex. no. 22

Dit exemplaar bestaat uit 2 blz.

"ONKRUIT", EEN ANTI-MILITARISTISCHE ACTIEGROEP

Vooraf het afgelopen jaar werden militaire, politieke en justitiële autoriteiten in toenemende mate geconfronteerd met de activiteiten van de groep "Onkruid". Het leek daarom wenselijk dit fenomeen nader te belichten.

"Onkruid" is eind 1974 ontstaan uit de werkgroep Politieke Gevangenen, die begin van dat jaar binnen de Vereniging van Dienstweigeraars was opgericht. In de beginperiode propageerde de groep vooral de "totale dienstweigering", dat wil zeggen dienstweigering waarbij geen beroep wordt gedaan op de wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst.

De groep stelt zich thans tot doel door middel van buitenparlementaire acties stelling te nemen tegen de kapitalistische samenleving, in het bijzonder tegen die exponenten die men beschouwt als de steunpilaren van die samenleving: het leger, de politie en het justitiële apparaat. Men zegt te streven naar een socialistische samenleving, waarin men als vrij mens kan leven. Dat zal in de visie van deze groep pas mogelijk zijn wanneer het militarisme en dus het kapitalisme is vernietigd.

Hoewel men stelt principieel en ideologisch tegen elk militair apparaat te zijn, sluit "Onkruid" niet uit dat in sommige socialistische staten een militair apparaat noodzakelijk is "om niet door de imperialisten onder de voet te worden gelopen". Ook kan men er begrip voor hebben dat socialistische bevrijdingsbewegingen geweld moeten gebruiken om een rechtvaardige samenleving te vestigen.

VERTROUWELIJK

- 2 -

De visie van "Onkruid" op (de functie van) het leger is vrijwel identiek aan die van de Bond voor Dienstplichtigen (Witte BVD). Het verschil tussen beide groepen ligt vooral in de keuze van het actieterrein. De "Witte" BVD heeft primair gekozen voor het werken binnen de krijgsmacht, terwijl "Onkruid" het militaire apparaat van buitenaf tracht te ondermijnen.

De niet zelden nogal spontaan opbloeiende acties van deze anarchistisch getinte groep dragen in toenemende mate een provocerend karakter. Men streeft ernaar "de machthebbers te dwingen hun ware gewelddadige gezicht te laten zien". De radicalisering binnen de groep werd onlangs verwoord door één van de Onkruid-activisten: "Wij pakken het hard aan, anders dringt het toch niet tot de mensen door. Wij stappen bewust buiten het wettelijke kader. De tol daarvoor betalen wij graag".

Niet alleen kan geconstateerd worden dat de vaste aanhang van "Onkruid" snel groeit, ook moet worden vastgesteld dat de met veel publiciteit omgeven acties van de groep aantrekkingskracht uitoefenen op activisten uit andere "milieu's", hetgeen tot een verdere verharding van de acties kan leiden.

Voor de organisatorische gegevens, een overzicht van de acties in 1979 en de vermelding van enkele voorgenomen activiteiten moge worden verwezen naar de bijlage.

1 februari 1980.

Bijlage behorende bij brief no. 1474.294

Organisatie

"Onkruit" is geen vereniging met statuten, ledenlijsten of contributies, het is een beweging van anti-militaristen, in het afgelopen jaar gegroeid van 80 naar 400 aanhangers. De 15 (bekende) afdelingen (t.w. Groningen, Leeuwarden, Zwolle, Nijmegen, Breda, Dordrecht, Arnhem, Hoorn, Utrecht, Den Haag, Rotterdam, Den Bosch, Amsterdam, Deventer en West-Friesland) zijn autonoom. Maandelijks komen de vertegenwoordigers van de afdelingen in Utrecht bij elkaar voor de zogenaamde landelijke vergadering. Deze vergadering functioneert als een overkoepelend orgaan waarin informatie wordt uitgewisseld, acties worden aangekondigd, doorgepraat en geëvalueerd en waarin landelijke zaken aan de orde komen.

Zij is aangesloten bij het Internationaal Totaal Dienstweiger Kollektief (ITDC/ICI) waarin Totaaldienstweigeraars uit verschillende landen zich hebben georganiseerd.

Het secretariaat van "Onkruit" is gevestigd te Groningen, aan het Winschoterdiep 125, postbus 7007.

Financiën

- de actiegroep krijgt een jaarlijkse financiële ondersteuning van de Vereniging Dienstweigeraars;
- inkomsten uit giften;
- inkomsten uit de verkoop van brochures.

Veiligheidszaken

De "leden" waarschuwen elkaar te letten op eventuele activiteiten van veiligheidsdiensten gericht tegen de groep. Hiertoe heeft de groep een coördinator aangesteld.

Overzicht van activiteiten van Onkruid in 1979

(met uitzondering van plakacties)

- 4- 2-'79 Manifestatie tegen "Amerikaans-Duits-Europa" (eenwording van Europa) te Amsterdam,
- 15- 2-'79 demonstratie Arnhem i.v.m. het proces tegen de Totaal-dienstweigeraar BOSMA,
- 26- 2-'79 deelname demonstratie te Zuidlaren tijdens ouderdag "Libanongangers",
- 15- 3-'79 bezettingen van het bureau van militaire zaken in Nijmegen en Groningen; de Kerktorens in Groningen (Martinitoren) Utrecht (Dom), Leeuwarden (Oldenhove), Amsterdam (Mozes en Aäronkerk); in de avond straattoneel te Den Bosch en een solidariteitsavond in het gebouw Vera te Groningen in samenwerking met de Bond van Dienstplichtigen,
- 18- 3-'79 demonstratie bij Nieuwersluis (het "aanbieden" van de Totaaldienstweigeraars WOLSWIJK en De HAAN),
- 28- 3-'79 demonstratie bij Trip van Zoudtlandkazerne te Breda tijdens de aanmelding van WOLSWIJK en De HAAN,
- 30- 4-'79 "spandoekenactie" te Soestdijk tijdens viering verjaardag H.M. de Koningin,
- 23- 5-'79 demonstratie Nieuwersluis en het Huis van Bewaring te Arnhem en Assen i.v.m. de voorgenomen overplaatsing naar burgergevangenissen van de Totaaldienstweigeraars BOSMA, De HAAN en WOLSWIJK,
- 7- 6-'79 demonstratie tegen de F.16 bij vliegbasis Leeuwarden,
- 27- 6-'79 demonstratie voor Paleis v. Justitie te Den Haag i.v.m. proces van de bezetters Min. v. Defensie in nov.'78,
- beg.aug.'79 deelname aan IV-internationale mars tegen het militarisme (Brussel-Warschau-W.Berlijn),
- 25- 8-'79 bezetting toren te Breda als protest tegen de taptoe,
- 15- 9-'79 demonstratie tegen de F.16 "open dag" vliegbasis Twente,
- 18- 9-'79 poging tot verstoring rijtour H.M. de Koningin op Prinsjesdag, hulpverlening bij ontsnapping van de Totaaldienstweigeraar De KROON uit Nieuwersluis,
- 20- 9-'79 demonstratie voor de Kon.Mil.Academie te Breda tegen vrouwen in beroepsdienst,
- 29- 9-'79 actie bij het LIMOS te Nijmegen,

- 6-10-'79 demonstratie voor toegangspoort KW-I-kaz. te Den Bosch
i.v.m. reunie oud-Korea-strijders,
- 15/16-10-'79 ondersteuning bij blokkade URENCO (Almelo),
- 24-10-'79 bezetting munitie-fabriek "de Kruithoorn" te Den Bosch,
's-avonds demonstratie voor politiebureau Den Bosch,
- 25-10-'79 mini-demonstratie tijdens afscheidsbijeenkomst directeur
"de Kruithoorn" te Vught,
- 7-11-'79 poging tot bezetting van de 2e Kamer, Binnenhof Den Haag,
- 9-11-'79 bezetting Franse consulaat te Amsterdam,
- 11-11-'79 poging tot "ludieke actie" bij/op marineschip "H.M.
CALLENBURGH",
- 14-11-'79 bommelding munitiefabriek "de Kruithoorn",
- 15-11-'79 demonstratie bij voorkomen De HAAN / WOLSWIJK te Arnhem,
- 15-11-'79 bezetting Paleis v. Justitie Utrecht i.s.m. andere groe-
peringen,
- 21-11-'79 demonstratie opening Parkeergarage in Leeuwarden door
staatssecr. HAZEKAMP van + 50 leden. Massale vechtpartij
met politie + bouwvakkers,
- 22-11-'79 acties tegen oorlogsspeelgoed in Amsterdam, Nijmegen,
Den Bosch, Dordrecht, Groningen, Deventer, Hoorn, Utrecht,
Leeuwarden en Breda,
- 29-11-'79 acties bij voorkomen De HAAN / WOLSWIJK en De KROON te
Arnhem, later op de dag bij Zutphen,
- 30-11-'79 demonstratie bij voorkomen STADLER te Den Haag,
- 5-12-'79 bommelding 2e Kamer namens "ONKRUIT",
- 6-12-'79 demonstratie te Den Bosch i.v.m. voorgeleiding KLABBERS
bij aud.-militair te Arnhem (KLABBERS zit in HvB te Den
Bosch),
- 12-12-'79 bezetting Min. v. Buitenlandse Zaken te Brussel,
- 13-12-'79 uitspraak rechtbank in zaak De KROON te Arnhem, (niet
bekend is of er acties hebben plaatsgevonden),
- 18-12-'79 voorkomen te Utrecht van "krakers" van "ONKRUIT". Daarbij
werden wat acties gevoerd,
- 24/25-12-'79 demonstratie Huizen van Bewaring Maastricht, Assen,
Leeuwarden (Hongerstaking van de gevangenen Totaal Dienst-
weigeraars en sympathisanten).

Enkele voorgenomen acties voor de naaste toekomst zijn:

- Acties gericht tegen de Nationale Reserves. Gedacht is aan een mogelijke bezetting; in dit verband zijn genoemd de vestigingen in Utrecht van de N.R. aan de Kanaalweg 64 en aan het Lucas Bolwerk 12.
- Bezetting van het gebouw van de Tweede Kamer, een actie die een landelijk karakter zal dragen.
- Onder het motto "Neem en eet" een actie waarbij grote supermarkten massaal zouden moeten worden geplunderd.
- Verschillende nog niet nader uitgewerkte acties gericht tegen militaire en justitiële instellingen.

Dit rapport bestaat uit 8 blz.

VERTROUWELIJKRECHTS-EXTREMISMEInternationaal

De afgelopen jaren is in de meeste Westeuropese landen een zekere opleving van het rechts-extremisme merkbaar, niet zozeer door een toename van de aanhang, maar meer door de gewelddadige uitingsvormen. De bomaanslagen in 1980 in Bologna en München waren hiervan opvallende voorbeelden.

Enkele organisaties, zoals de Westduitse Wehrsportgruppe Hoffman, de Franse Fédération d'Action Nationale et Européenne (FANE) en de Italiaanse Nuclei Amatie Rivoluzionari (NAR) zijn in verband met geweld-daden sterk in de publiciteit gekomen. Er lijkt plaats voor twijfel over de vraag of in de rechts-extremistische sfeer evenals te linkerzijde sprake is van georganiseerde terroristische misdrijven. De indruk bestaat dat de aanslagen in Duitsland en andere Westeuropese landen door één of enkele aanhangers van extreem-rechtse groeperingen spontaan werden uitgevoerd, waarbij maar weinig voorbereidingstijd in acht werd genomen.

Het zijn enkelingen die zich op deze wijze afzetten tegen het naar hun oordeel te slappe optreden van de leiding van de organisatie waartoe zij behoren.

Er lijkt ook sprake van besmettingsverschijnselen. De aanslag in München was vermoedelijk een imitatie van de aanslag in Bologna.

Nationaal

In ons land zijn wij tot nu toe gespaard gebleven voor geweld-daden uit de rechts-extremistische sfeer. Zelfs op het punt van de actieve organisaties verkeert Nederland in vergelijking tot de overige West-europese landen in een redelijk gunstige positie. Toch manifesteren ook de Nederlandse neo-nazistische en overige rechts-extremistische

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1530.399

organisaties zich de laatste tijd wat duidelijker en agressiever, daarbij vooral inhakend op de vreemdelingsituatie.

Na de Tweede Wereldoorlog zijn in Nederland verschillende extreem-rechtse organisaties opgericht. Een aantal van deze organisaties is, na een kwijnend bestaan, opgegaan in andere groeperingen of na verloop van tijd geheel van het toneel verdwenen.

De volgende groeperingen zijn thans nog actief in ons land.

De Nederlandse Volksunie en het Nationaal Jeugdfront

De Nederlandse Volksunie (NVU) kwam in 1971 tot stand na een fusie tussen de Actiegroep Vlaanderen en het Nieuw Rechts Front. De Actiegroep Vlaanderen streefde vooral de zogenaamde Heel Nederland Gedachte na (een gedachte volgens welke Nederland en Vlaanderen een eenheid moeten vormen), terwijl het Nieuw Rechts Front bovenal een fervent anti-communisme propageerde. Beide elementen zijn terug te vinden in de denkbeelden van de NVU. Daarnaast vertoont de Volksunie sterke racistische trekken, waarbij vooral de in ons land verblijvende gastarbeiders en Surinamers het moeten ontgelden.

De Volksunie streeft een soort corporatieve staat na met een parlement waarin drie categorieën vertegenwoordigd zijn: de politieke partijen, afgevaardigden van werkgemeenschappen en afgevaardigden van andere nationale geledingen zoals b.v. de medische stand, de kunstenaars, etc.

In een dergelijke maatschappij zou de vorming van "gezonde en gelukkige Germaanse gezinnen" moeten worden bevorderd.

De Volksunie uit haar grieven tegen de huidige maatschappij in haar "volksnationale" partijblad "Wij Nederland", dat viermaal per jaar verschijnt, en d.m.v. incidenteel verspreide pamfletten waarmee - meestal op goedkope wijze - op heersende gevoelens van onvrede wordt ingespeeld.

In mei 1977 nam de NVU voor het eerst in haar bestaan deel aan de Tweede Kamerverkiezingen, hetgeen met de nodige problemen gepaard ging. Zo werden zeven NVU-leden, waaronder lijsttrekker Joop GLIMMERVEEN uit Den Haag, tot 14 dagen gevangenisstraf veroordeeld terzake het verspreiden

Behoort bij brief no. 1530.399

van pamfletten met een voor Turkse gastarbeiders en Surinamers beledigende tekst. Ondanks negatieve publiciteit wist de Volksunie bij de verkiezingen ruim 33.000 stemmen te behalen, die voornamelijk in de grote steden uitgebracht waren.

In 1978 werd de NVU door de rechtbank te Amsterdam tot verboden vereniging verklaard. Dit verboden karakter heeft echter voor de NVU en haar leden rechtens geen gevolgen, zo bepaalde de Hoge Raad in 1979, omdat de rechtbank tegelijkertijd een vordering tot ontbinding van de Volksunie had afgewezen. Derhalve kan de Volksunie meedoen aan alle verkiezingen waarvoor zij zich wenst in te schrijven.

Op 19 april 1980 besloot de NVU tijdens haar jaarcongres, in 1981 opnieuw aan de Tweede Kamerverkiezingen deel te nemen, waarbij Joop GLIMMERVEEN weer als lijsttrekker zal optreden. Partijvoorzitter GLIMMERVEEN bepaalt al jaren de harde politieke lijn van de Volksunie en hij is in verband met zijn uitspraken reeds enige malen met de justitie in aanraking gekomen.

Kenmerkend voor deze politieke leider is zijn fanatisme, wat met het volgende citaat moge worden geïllustreerd: "In de toekomst zal de linkse terreur met rechtse tegenterreur moeten worden gebroken. Als de NVU geen openbare vergaderingen kan beleggen zullen ook de PvdA en de CPN geen openbare vergaderingen moeten kunnen beleggen". (Joop GLIMMERVEEN in "Wij Nederland", najaar 1980).

Te verwachten valt dat de NVU in het kader van haar verkiezingscampagne in de komende tijd in toenemende mate publiciteit zal trachten te verwerven door middel van pamfletten, persverklaringen, provocerend optreden, etc.

Op het ogenblik telt de NVU ongeveer 150 leden, waarvan niet meer dan een derde werkelijk actief is ten behoeve van de partij. Het aantal sympathisanten is - getuige de verkiezingsuitslag in 1977 - waarschijnlijk veel groter.

Naast het behalen van een Kamerzetel wordt de uitbouw van de NVU-jongerenorganisatie, het Nationaal Jeugd Front, door de Volksunie zeer belangrijk geacht. De strijd om de politieke macht wordt op straat beslist, en zal voornamelijk gestreden moeten worden door de jongere NVU-

Behoort bij brief no. 1530.399

leden, verenigd in het Nationaal Jeugd Front, aldus Joop GLIMMERVEEN.

Het NJF, zichzelf kortweg omschrijvend als Blanke Militante Jeugd, bestaat op het ogenblik uit ongeveer twintig leden, die de laatste tijd in verschillende delen van het land door het verspreiden van pamfletten propaganda maakten voor Joop GLIMMERVEEN en de NVU. NJF-leden gaan uniform gekleed en zijn, indien zij de leeftijd van 16 jaar of ouder bereikt hebben, automatisch lid van de NVU. Het is de bedoeling dat enige NJF-leden tijdens de verkiezingscampagne van Joop GLIMMERVEEN als zijn lijfwacht zullen fungeren.

De Nederlandse Volksunie en het Nationaal Jeugd Front onderhouden contact, zij het niet erg intensief, met geestverwanten in West-Duitsland en Vlaanderen.

Naast het NVU-gezinde NJF opereert in ons land nog een kleine groep jongeren, voornamelijk afkomstig uit Den Haag, onder de naam Nationaal Jeugd Front. Deze groepering, die onder de leiding van Peter DUISTERHOF staat, geraakte in het najaar van 1979 in onmin met Joop GLIMMERVEEN en werd uit de NVU gestoten. Waarschijnlijk heeft de groep van DUISTERHOF, waarvan het laatste halfjaar nauwelijks activiteiten werden waargenomen, aansluiting gevonden bij de Vlaams nationalistische actiegroep VOORPOST.

Centrum Partij (CP)

Op 11 maart 1980 werd de Centrum Partij opgericht mede door Dr Henry BROOKMAN uit Amsterdam. Deze uit NVU-kring afkomstige wetenschappelijk medewerker had nog kort voordien (december 1979) de Nationale Centrum Partij (NCP) opgericht, doch deze partij kwam reeds in februari 1980 in opspraak toen een aantal van haar leden slaags raakte met in de Mozes en Aäronkerk te Amsterdam verblijvende illegale gastarbeiders. Omdat BROOKMAN met zijn partij een breed publiek wil aantrekken, meende hij weer met een schone lei te moeten beginnen: de Centrum Partij.

In de oprichtingsverklaring wordt vermeld dat de partij niet de belangen van links of rechts, maar van heel de Nederlandse bevolking centraal wil stellen, daarbij vragen aan de orde stellend die voor andere partijen kennelijk taboe zijn, zoals b.v. het vreemdelingenvraagstuk.

Behoort bij brief no. 1530.399

In het programma van de CP treft men inderdaad punten aan die voor links en/of rechts acceptabel zijn, maar een aantal zaken pleit duidelijk tegen de Centrum Partij, te weten:

1. de partij legt erg veel nadruk op het feit dat de in ons land verblijvende vreemdelingen de problemen die ontstaan door overbevolking nog vergroten en dat zij daarom naar hun land van herkomst moeten terugkeren. Uit de argumenten die de CP bij deze redenering hanteert blijkt dat de partij "volksnationalistisch" denkt;
2. het tamelijk gematigde partijprogramma ten spijt plaatst de partij advertenties en geeft zij stickers uit waarvan de tekst op z'n minst zeer provocerend kan worden genoemd. Op deze manier lijkt de CP problemen te zoeken om vervolgens verontwaardigd te wijzen op "het feit" dat m.n. de linkse partijen de vrijheid van vergadering en meningsuiting bedreigen;
3. binnen de partij worden op het ogenblik plannen uitgewerkt voor het opzetten van een eigen ordedienst, die het hoofd zal moeten bieden aan de problemen die telkens weer ontstaan als de partij een openbare bijeenkomst belegt;
4. gebleken is dat de CP leden aantrekt, waarvan bekend is dat zij politiek gezien thuishoren in de extreem rechtse hoek. Met name de jongere leden blijken in de praktijk veel radicaler te zijn dan het programma van de partij doet vermoeden. Daar het juist deze personen zijn die gerekend moeten worden tot de meest actieve leden, lijkt het erop dat zij in de toekomst meer en meer de politieke lijn van de CP zullen gaan bepalen.

Sedert haar oprichting concentreert de CP zich op deelname aan de komende Tweede-Kamerverkiezingen.

Inmiddels is de CP erin geslaagd elf afdelingen op te richten, die voor het overgrote deel in de provincies Noord- en Zuid-Holland van de grond kwamen.

De partij beweert ongeveer 1000 leden te hebben, doch dit aantal lijkt overdreven: in ieder geval telt de CP niet meer dan een 50-tal actieve leden.

Behoort bij brief no. 1530.399

Tot nu toe is niet gebleken dat de Centrum Partij contacten op internationaal niveau onderhoudt.

Naast de NVU en de CP, beide partijen van enige omvang, kunnen nog de volgende extreem-rechtse organisaties worden genoemd.

Nationale Partij Nederland (NPN)

Deze in 1974 opgerichte partij heeft diverse malen de aandacht getrokken door pamfletten en stickers te verspreiden met een fel anti-communistische en/of een voor bepaalde bevolkingsgroepen beledigende tekst. De NPN bleek aantrekkingskracht te hebben op actiebeluste jongeren, die in het najaar van 1979 veel publiciteit trokken met een demonstratie op het Malieveld te Den Haag, die leidde tot ongeregeldheden tussen demonstranten en - de in veel groter getale opgekomen - tegendemonstranten.

Sedert begin 1980 werden vrijwel geen NPN-activiteiten meer waargenomen, hetgeen niet los te zien is van het overlijden van de grote stimulator en voorzitter van deze partij de heer P.M.J. van der LINDEN uit Den Haag: een slag die de partij nauwelijks lijkt te overleven. Daarnaast is gebleken dat een aantal NPN-sympathisanten nu hun heil zoekt bij de Centrum Partij.

Hoewel de NPN niet officieel opgeheven is, lijkt het niet waarschijnlijk dat zij in 'de nabije toekomst nog activiteiten zal ontplooiën.

De Viking Jeugd

Sedert 1975 bestaat in ons land een afdeling van de Viking Jeugd, een organisatie die ook afdelingen heeft in West-Duitsland, Vlaanderen, Frankrijk, Engeland, Spanje en Noorwegen.

De Viking Jeugd-afdeling Nederland voelt zich in politiek opzicht verwant met de Nederlandse Volks Unie. Zij streeft naar een raszuiver Nederland, waarvan ook Vlaanderen deel zal mogen uitmaken. Daarnaast is een verwantschap op ideologische gronden met de Northern League (zie hierna).

Behoort bij brief no. 1530.399

Tot nu toe heeft de Nederlandse Viking Jeugd niet meer dan vijftien leden.

Kenmerkend voor de Viking Jeugd is de hang naar het militante, die zich ondermeer uit in een strenge discipline, uniforme kleding, gebruik van symbolen (Runetekens) en het deelnemen aan zogenaamde overlevingscursussen.

Het contact met de "Vikingen" uit andere Westeuropese landen komt voornamelijk tot stand bij gemeenschappelijke kransleggingen bij de oorlogsgraven van tijdens de Tweede Wereldoorlog gevallen geestverwanten en tijdens de zogenaamde zomer- en winterkampen waaraan wordt deelgenomen door leden van diverse afdelingen.

Belangrijkste exponenten van de Viking Jeugd in ons land zijn J.J.G. van SPENGEN en C.J. van RIJN. Beiden hebben een "oorlogs-verleden".

De Wende

Het in 1972 door enkele voormalige politieke delinquenten opgerichte geschiedkundig genootschap "De Wende" stelt zich tot doel eerherstel te verkrijgen voor zichzelf en voor geestverwanten. Dit doel wil men bereiken door het opnieuw beschrijven van de geschiedenis van organisaties als de NSB en de SS, maar dan op een "objectieve" manier. De bevindingen van dit genootschap worden gepubliceerd in een tijdschrift genaamd "De Wende".

Het genootschap zegt geen politieke doelstellingen te hebben, doch slechts het nationaal-socialisme op historische gronden te willen rechtvaardigen. Vooralsnog zijn er geen redenen om aan te nemen dat de doelstellingen van "De Wende" verder reiken.

Op het ogenblik leven bij "De Wende" plannen om het genootschap binnen de NVU te laten functioneren.

Northern League

De Northern League, ook wel Noordbond genoemd, is een internationale neo-fascistische groepering, ontstaan in 1958 uit de lezers-

Behoort bij brief no. 1530.399

kring van het blad "Northern World", dat in 1957 door de Engelsman Roger PEARSON in het leven werd geroepen.

Doel van deze organisatie is: "bescherming van de raciale identiteit en het culturele erfdeel van de Noordse volkeren". De organisatie beschouwt alle gekleurde rassen als inferieur; is anti-semitisch en anti-communistisch.

De Northern League heeft kleine afdelingen in o.a. West-Duitsland, België en Engeland. Ook de afdeling Nederland telt slechts een gering aantal leden.

Het secretariaat van deze organisatie is gevestigd in Amsterdam ten huize van de ex-NSB'er J. KRULS, die tevens hoofdredacteur is van het Engelstalig orgaan van de League "The Northlander". Naast het uitgeven van dit blad beperken de activiteiten van de Northern League zich tot het nu en dan organiseren van een - doorgaans slecht bezochte - bijeenkomst.

16 februari 1981

Binnenlandse Veiligheidsdienst

- 23799

Ministerie van Binnenlandse Zaken

KABINET
Commissaris der Koningin

VERTROUWELIJK

Ingek. 15 OKT. 1981

Ag. no. -

Postadres

Postbus 20011
2500 EA s-Gravenhage

- Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

Bijlagen

Uw brief

Ons nummer

Datum

1.

1570.141

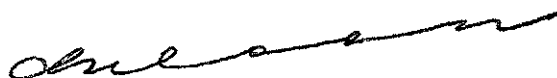
12-10-1981

Onderwerp

Turken in Nederland.

Hierbij heb ik de eer U een rapport aan te bieden betreffende
bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
s-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum nummer en onderwerp te vermelden

Behoort bij brief no. 1570.141

Ex. no. 26

Dit rapport bestaat uit 3 blz.

VERTROUWELIJK

ONTWIKKELINGEN IN TURKIJE EN DE GEVOLGEN DAARVAN VOOR DE TURKSE
GEMEENSCHAP IN NEDERLAND

Sinds 12 september 1980 kent Turkije een militaire dictatuur. Eén van de eerste daden van de militaire leiders, o.l.v. Generaal EVREN, was het laten arresteren van de vele politieke extremisten die verantwoordelijk werden gesteld voor het terrorisme van de afgelopen jaren in Turkije. Zowel uiterst rechts, w.o. de extreem religieus-nationalistische MHP^{*)}, als uiterst links, w.o. de uit de studentenbeweging ontstane Dev-Sol en Dev-Yol^{**)}, werden het slachtoffer van dit nieuwe regime.

Het afgelopen jaar hebben in Turkije verschillende politieke processen plaats gevonden, waarbij enige honderden doodvonnissen werden geëist. Tot op dit moment zijn acht van deze vonnissen voltrokken.

Op 19 augustus jl. ging in Ankara het lang te voren aangekondigde proces tegen ruim 500 MHP'ers, w.o. hun leider Alparslan TÜRKES, van start.

Begin september werd een proces begonnen, waarbij opnieuw leden van de Dev-Sol en Dev-Yol in de verdachtenbank plaats moesten nemen.

Nederland telt momenteel 130.000, hier legaal verblijvende Turken, van wie slechts een klein deel zich politiek manifesteert. Omdat het de Turken, na hun vertrek naar het Westen destijds vanuit het moederland werd verboden zich in het buitenland politiek te organiseren, hebben de politiek geëngageerde Turken zich in mantelorganisaties verenigd. Zo vonden degenen die van origine MHP-leden waren, een onderkomen binnen de extreem-nationalistische idealistenvereniging voor Turken in Nederland, de UTID^{***)}.

De revolutionaire Turken verenigden zich op hun beurt in verscheidene organisaties, die ideologisch sterk verschillen.

^{*)} Milliyetçi Hareket Partisi (Nationale actie-partij)

^{**)} Dev-Sol en Dev-Yol (Model-Links en Model-Weg)

^{***)} UTID = Ulkucu Türkiye Escler Dernegi

VERTROUWELIJK

-2-

- 2 -

De belangrijkste representant van deze categorie is de aan de Turkse Communistische Partij (TKP) gelieerde Hollandse Turkse Arbeiders Vereniging, de HTIB^{*)}. Vooral de samenwerking tussen HTIB en CPN is een in het oog lopende zaak.

Rechts-extreem

De tot voor kort milde opstelling van de UTID tegenover het militaire regiem in Turkije lijkt met de aanvang van het eerdergenoemde proces van 19 augustus jl. voorlopig ten einde.

De gevangenneming van TÜRKEŞ en met hem vele MHP-leden, vrijwel direct na de coup op 12 september 1980, is de UTID altijd al een doorn in het oog geweest. Men heeft dit als onrechtvaardig ervaren, daar de UTID/MHP altijd, vanuit een sterk nationalistisch gevoel, "het beste met Turkije voorhad".

De UTID heeft zich echter op gezag van de overkoepelende federatie van idealisten uit Duitsland, juist om de positie van TÜRKEŞ en de zijnen niet te schaden, bijna een jaar lang uiterst terughoudend opgesteld. In de loop van dit jaar begonnen de UTID-leden echter tekenen van ongeduld te vertonen, zoals op bijeenkomsten van deze vereniging bleek.

Het UTID-bestuur heeft de toen ontstane "roep om actie" bij de leden kunnen onderdrukken.

Nu de militairen er echter blijk van hebben gegeven de MHP daadwerkelijk te willen aanpakken, is de stemming binnen UTID-gelederen dreigend geworden en roept het bestuur haar leden zelf op om actie te voeren tegen het militaire regiem.

Tot nu toe heeft men volstaan met pogingen protestverklaringen af te geven aan het adres van de Turkse consulaten in Nederland. De betreffende consuls hebben echter geweigerd de verklaringen in ontvangst te nemen.

^{*)} HTIB = Hollanda Turkiye Isçiler Birligi

- 3 -

Deze ontwikkeling binnen de UTID-gelederen trekt temeer de aandacht aangezien Generaal EVREN begin deze zomer zijn in het buitenland verblijvende landgenoten liet weten in de toekomst actie te zullen gaan ondernemen tegen diegenen die zich, ondanks herhaalde waarschuwingen, toch politiek actief betonen.

Links-extreem

De Turken, verenigd in de HTIB hebben zich de dreigementen van Generaal EVREN aangetrokken, getuige de recente leegloop binnen deze organisatie.

De meerderheid van de revolutionair getinte Turken in Nederland heeft zich echter niet laten afschrikken door de uitspraken van de militaire leider.

Evenals in de andere Westeuropese landen ontwikkelen zich momenteel in Nederland meerdere Dev-Sol- en Dev-Yol-kernen. Deze organisaties, van veelal jonge Turken, staan o.l.v. Dev-Sol- en Dev-Yol-activisten en laten zich omschrijven als "nieuw-links" binnen de Turkse gemeenschap in Nederland.

Alhoewel ideologisch weinig onderbouwd, lijken Trotskistische invloeden in deze nieuwe organisaties aanwezig. Om de door haar gestelde doelen - contra de huidige dictatuur, contra de NAVO en contra het Internationaal Monetair Fonds - te verwezenlijken, acht men in deze kring het gebruik van geweld gewettigd.

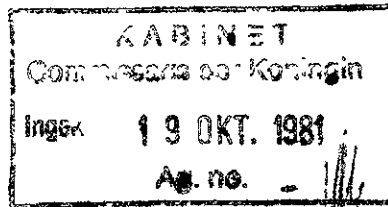
Illustrerend voor het potentieel van deze nieuwe organisaties was de voor "Turkse begrippen" grote opkomst van 2500 Turken bij de op 12 september jl. bij de Turkse ambassade in Den Haag gehouden protestdemonstratie.

12 oktober 1981.

24244

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministère van Binnenlandse Zaken

VERTROUWELIJK

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH.

Bijlagen

Uw brief

Ons nummer

Datum

- 1.

-

- 1.571.011

- 16 oktober 1981.

Onderwerp

Partijdiscussie nadert climax.

Hierbij heb ik de eer U een rapport aan te bieden betreffende boven-
genoemd rapport.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
's-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Behoort bij brief no. 1571.011

Ex. no. 20

Dit rapport bestaat uit 4 blz.

VERTROUWELIJK

PARTIJDISCUSSIE NADERT CLIMAX

1. Het 26ste congres van de CPN in januari 1978 betekende de afsluiting van een bijzondere periode in de geschiedenis van die partij. Het congres beklonk het einde van de carrière van de heer S. de GROOT, die gedurende bijna een halve eeuw een bijzonder grote invloed op de partij heeft gehad. Tevens werd besloten tot de formulering van een nieuw beginselprogramma, waartoe een commissie uit het partijbestuur werd gevormd, die ook de discussie in de partij over zo'n programma moest organiseren en richting geven. De commissie bracht tot het 27ste congres in juni 1980 twee tussentijdse verslagen uit en werd om de voltooiing van zijn werk te bespoedigen na het 27ste congres vergroot.

2. In de periode na het 26ste congres is door partijleden binnen en buiten de partij gediscussieerd over het fundament van de partij. Daarbij slaagden met name de critici van het orthodoxe communisme erin de aandacht van de publiciteit op zich te vestigen als zij zich in woord distancieerden van de marxistisch-leninistische voorhoedepretenties, het democratisch-centralistische organisatieprincipe, de verbinding met de partijen uit de Oosteuropese landen of van de huns inziens onmogelijke opstelling t.o.v. de sociaal-democratie. De laatste tijd pogen vertegenwoordigsters van het feminisme in de partij de feministische analyse een politiek gelijkwaardige plaats te geven naast de marxistische.

Bij dat alles is zelfs openlijke fractievorming in de partij tot nog toe getolereerd, ook al kon het roeyement van sommige partijleden (o.a. in Rotterdam) door de partijleiding nog maar net voorkomen worden.

3. Tijdens de zitting van het partijbestuur op 5 en 6 september jl. bleek duidelijk dat het geduld van de tot de orthodoxe vleugel behorende communisten ten einde is. Tijdens de pauzes van de zitting concludeerden zij onderling dat de tijd van handelen is aangebroken.

VERTROUWELIJK

- 2 -

Zij stelden zich tijdens de zitting dan ook al harder op dan tevoren, o.m. door al naar gelang de aard van de discussie-bijdragen duidelijk instemmende of afkeurende geluiden te laten horen. Voor het eerst ook werd aangedrongen op schorsing en roeyement van sommige partij-leden, zoals van de voormalige Groningse districtsbestuurder H. BROEKHUIS.

4. In de weken na de partijbestuurszitting zijn vanuit de orthodoxe vleugel nog enige initiatieven ontplooid, die beoogden de discussie in de partij aan te scherpen. Zo deed zich in Groningen rond de besluitvorming van het ter inzage leggen van een bouwplan voor een PTT-complex een gunstige gelegenheid voor om het karakter van de partij aan de orde te stellen: moest het een leninistische strijdorganisatie blijven of een parlementaire actie-partij? De Groningse leiding koos duidelijk voor het eerste, en bepaalde aan de hand daarvan haar optreden en stemgedrag. Elders in het land zijn, ook vanuit kringen binnen het Dagelijks Bestuur van de CPN, initiatieven genomen tot het schrijven van kritische ingezonden stukken in het dagblad De Waarheid en van artikelen in andere uitgaven van de partij. Naar verluidt is voorts vanuit het Rotterdamse CPN-district begin oktober een petitie aan de partijleiding gezonden, waarin ruim honderd ondertekenaars aandringen op het roeyement van bepaalde leden, die met de orthodoxie op gespannen voet staan.

5. De situatie in de partij is overigens bijzonder ingewikkeld; de verdeeldheid is groot:

- De commissie uit het partijbestuur die tot opdracht had het beginselprogramma te formuleren kon tot dusver niet tot overeenstemming komen over welke tekst dan ook. Partijvoorzitter HOEKSTRA heeft onderkend dat de partij zo'n fundamenteel stuk niet langer kan missen en heeft zich door het partijbestuur de opdracht laten geven de ontwerp-tekst van het beginselprogramma op te stellen.

- 3 -

- Het partijbestuur zelf is eveneens verdeeld. Globaal zijn drie vleugels te onderscheiden: de orthodoxe, die vermoedelijk het grootst is, een vernieuwingsgezinde, waaronder eurocommunistisch en feministisch gezinde personen en een groep personen, grotendeels afkomstig uit orthodox-communistische kring, die nog weifelt over de in te nemen standpunten.
- Een soortgelijke verdeeldheid bestaat binnen het uit 16 personen bestaande Dagelijks Bestuur, hoewel de vernieuwingsgezinde vleugel daarin hooguit uit twee personen bestaat. Eén van hen is evenwel de heer G. SCHREUDERS, hoofdredacteur van het partijdagblad, aan wie wordt verweten dat de redactie van het blad te zelfstandig ten opzichte van de partij stellingen betreft. Tot de groep, die aarzelt om de confrontatie aan te gaan, behoort partijvoorzitter HOEKSTRA. Zijn aankondiging na het volgende congres niet meer beschikbaar te zijn voor de functie van voorzitter wordt door vertegenwoordigers van de orthodoxe vleugel gezien als een vlucht voor de komende moeilijkheden. Tot de voornaamste representanten van de orthodoxe vleugel binnen het Dagelijks Bestuur van de CPN behoren de heren F. MEIS, M. BAKKER, J.F. WOLFF en J. WOLFF. Mogelijk zullen zij al tijdens de komende zitting van het partijbestuur op 24/25 oktober a.s. (met als onderwerpen: de werkwijze van het partijbestuur en de internationale betrekkingen van de partij) hetzij zelf, hetzij via anderen op een definitieve scheiding der geesten aansturen.
- De verhoudingen binnen het wetenschappelijk instituut van de CPN lijken minder gecompliceerd. Stichtingsvoorzitter J. WOLFF, die statutair feitelijk volledige zeggenschap heeft, behoort weliswaar tot de orthodoxe vleugel, maar vrijwel alle overige vaste en incidentele medewerkers behoren tot de vernieuwingsgezinde fractie.
- In de gehele partij ondervindt de vernieuwingsgezinde fractie slechts de steun van een betrekkelijk kleine minderheid. Het overgrote deel

- 4 -

van de partij zal willen vasthouden aan de zekerheden en de historische opdracht van het marxisme-leninisme. Dat een groot deel van de partijleden best wil breken met enkele, vanuit het stalinistische verleden in de CPN achtergebleven tradities, staat daarbij overigens buiten iedere discussie.

15 oktober 1981.

DE RUSSISCHE VREDE

Het heeft waarschijnlijk veel Nederlanders genoeg gedaan te zien, hoe zoveel mensen in november van het afgelopen jaar de straat opgingen. Ze deden het nu eens niet om oorlog te voeren, zoals vroeger, toen men zich bij het uitbreken van wereldkonflikten aan beide kanten juichend opgaf voor het front, maar juist om te demonstreren tegen de waanzin van oorlog en de moderne vernietigingsinstrumenten. Een stap vooruit dus. Inmiddels zijn er al weer enkele maanden verstreken en is, na de geestdrift en opwinding van die dagen, de tijd rijp voor enige reflectie.

De vredesdemonstratie heeft op overtuigende wijze laten zien dat wij af willen van oorlog en vooral van kernwapens, waarvan iedereen zo langzamerhand de verderfelijke uitwerking wel kent. Wij zijn ons er goed van bewust, dat inzet van het huidige nukleaire wapenarsenaal, of zelfs maar een gedeelte daarvan, vriend en vijand kan verdelgen. De redenatie van veel westerlingen, speciaal Nederlanders, en de meeste vredesbewegingen is zo ongeveer: Tot dusver heeft niemand een stap gedaan. Resultaat - een oplopende (kern-)bewapeningsspiraal. Als wij, vriend, dit patroon doorbreken en een eerste stap doen, zal dat zijn uitwerking op de ander, vijand, niet missen.

HET VIJANDBELEID

uitgegaan wordt, bij deze redenering, van een vijandbeeld, dat als het ware bekend is. Het streven bestaat onder invloed van denkers, in het bijzonder van polemologen, dat beeld te ontdoen van historische en geografische, laat staan van ethnische gebondenheid. Het gaat niet meer om een blok of land. De vijand wordt geabstraheerd en gezien als de projectie van onszelf. En als wij onszelf geen vijand zijn, wat is dan eigenlijk onze potentiële tegenstander? Wie is hij? Een mens van vlees en bloed, net als wij, met dezelfde eigenschappen en kwaliteiten, met hetzelfde denkvermogen, dezelfde wil tot leven, dezelfde idealen en, natuurlijk, hetzelfde verlangen naar vrede.

De theorie is loffelijk, omdat hij menselijk is, maar volstrekt onrealistisch. Reden daarvan is waarschijnlijk, dat de bedrivers van de theorie, net als de vaderlandse pacifisten van voor de 2e wereldoorlog, zo duidelijk niet gehinderd worden door enige kennis omtrent de vijand, beter gezegd: de ander. En daar kunnen zij niets aan doen.

DE ANDER

Wie is dan die ander die we niet meer als vijand moeten zien? De Russen? Maar Rusland is immers een smeltkroes van volkeren en volkjes! Er zijn meer dan honderd verschillende nationaliteiten, die meer dan honderdtwintig verschillende talen spreken om van dialecten nog maar te zwijgen. Er zijn ethnische groepen die weinig met elkaar gemeen hebben. Zozeer zelfs, dat botsingen niet uitgesloten zijn en zelfs een enkele keer de westerse pers halen, zeer tot ongenoegen van de sovjetregeerders, die op deze onderlinge onenigheden niet gesteld zijn, nooit gesteld zijn geweest. Van meet af aan hebben zij getracht dit soort wrijvingen te voorkomen. En als beste middel daartoe beschouwden zij de vorming van een nieuw type mens, de "sovjetmens", voor wie de ethnische afkomst sekundair is en die zich in de eerste plaats sovjetburger voelt. Het denken van de sovjetburgers, met als leidraad de ideologie van het marxisme-leninisme, diende zoveel mogelijk gelijkgeschakeld te worden. Een der beste methoden om tot dat doel te komen is de universele opvoeding, geldend voor ieder van de 266 miljoen zielen in elke uithoek van het Russische rijk, te vergelijken met een middenschool, maar dan voor de hele aanloop tot de volwassenheid. Het streven naar universeelheid, met zijn wortels in het oude, voorrevolutionnaire Rusland, wordt gediend door het al even oude begrip "pravda", dat niet slechts "waarheid" betekent in westerse zin (een onvolledige en daardoor onjuiste vertaling, gebruikt door de Nederlandse kommunisten), maar ook "gerechtigheid", "rechtvaardigheid", datgene wat goed is voor iedereen, waar het algemeen belang mee gediend is. En het algemeen belang, volgens sovjetopvatting, is gediend met het ontstaan van de nieuwe mens, de sovjetmens, die edel is en goed en wars van alles waaraan de westerse, imperialistische maatschappij nog mank gaat. Dit ideaal, met ook al weer zijn wortels in het voorrevolutionnaire Rusland (denk aan de stroming der slavophielen, het panslavisme), is nu, zoveel jaren later, echter nog niet bereikt. Toch hebben zestig jaar opvoeding en voorlichting vanuit de invalshoek van de almachtige en enige staatsideologie hun uitwerking niet geheel gemist en dat zal niemand, die terugdenkt aan de periode van Hitlerduitsland van 1933-1940, verbazen.

ASPEKTEN VAN DE SOVJETMENS

Hoe is die sovjetmens, liever gezegd hoe moet hij zijn?

Goed en edel en in zoverre model voor misschien de meeste bewoners van onze planeet. Daarnaast dient hij of zij zeer vast omschreven

politieke denkbeelden te hebben en zich iedere dag bewust te zijn van een groot aantal rechten en plichten, die hun neerslag vinden in de onlangs nog vernieuwde sovjetgrondwet.¹⁾ De rechten zijn die, waarnaar men in vrijwel iedere moderne staat streeft, hoewel vele ervan, zoals ook het recht op vrije meningsuiting, dat in de Sovjetunie wel degelijk bestaat, tegelijkertijd worden beperkt en gebonden door de formule, dat ze gelden "in overeenstemming met de belangen van het volk en met als doel de versterking en ontwikkeling van de socialistische structuur", waarbij het de kommunistische, tevens de enige, partij is, die bepaalt welke die belangen zijn. Voor het overige duiden de rechten op een wereld van welzijn en sociale gelijkheid zoals, volgens het leninistische denkpatroon, alleen bereikt is en ook bereikt kan worden in landen met een sovjetsignatuur. In de eerste plaats geldt dat Rusland, daarnaast landen als Polen, Tsjechoslovakije, de DDR etc. Deze landen verkeren in een toestand die de sovjets zelf omschrijven met het woord "mir" (spreek uit: mier).

WAT IS MIR?

Mir, een oud Russisch woord, betekent van oorsprong en in de eerste plaats "heelal", "wereld", "aarde", "planeet", "groep van bijelkaar behorende mensen", "kollektieve boerengemeenschap" en daarna, pas in de tweede plaats, "rust in betrekkingen, het ontbreken van vijandschap, oorlog of twist".²⁾ Het is dus onvolledig en daarom onjuist het woord MIR te vertalen met VREDE. Ten onrechte wordt vanuit diverse hoeken beweerd, dat de Russen vrede willen, omdat zij het zelf zeggen. Maar zij zeggen het niet. Zij hanteren, althans voor eigen, binnenlands gebruik, het begrip MIR, dat is de wereld van welzijn, die eigenlijk voor iedereen op de hele wereld ideaal zou zijn. In voor het buitenland bestemde publikaties zetten zij dit woord steevast om in "vrede", "peace", "Frieden" enz., maar dat³⁾ op zijn zachtst gezegd inkorrekt.

Telkenmale blijkt onkunde en onbegrip hierover, vooral bij bezoeken door buitenlandse, westerse staatslieden of topfunktionarissen aan de Sovjetunie. Ook bij, goedwillend vredesoverleg wordt dit maar al te gemakkelijk over het hoofd gezien. En dat is begrijpelijk, want het gaat, om te beginnen, om een semantische kwestie en die moet, zeker aan de konferentietafel, altijd opgelost worden om de dialoog voort te kunnen zetten. Maar het probleem kan niet opgelost worden. Er is een hemelsbreed verschil tussen onze opvattingen over "vrede" en het sovjetrussische begrip MIR.

. Na 1917 kreeg het begrip "mir" de marxistisch-leninistische toevoeging in die zin, dat ermee omschreven is de ideale staatsvorm of de aanloop daartoe volgens sovjetmodel

...In de jaren 1914-1918 werkte Lenin het vraagstuk over de MIR uit in het verband van de socialistische revolutie van het proletariaat. Het begrip MIR konkreet historisch in het licht zettend van bepaalde politieke eisen en belangen van de arbeidersklasse, zei Lenin in maart 1917 in zijn "brieven van verre", dat slechts de proletarische maatschappij in staat is tot MIR te komen..." 3)

Die MIR is nu bereikt in een land als de Sovjetunie, dat volgens eigen zeggen verkeert in het stadium van een "ontwikkeld socialisme" of "rijp socialisme", dat aan het stadium van "kommunisme" voorafgaat. Hoewel dit kommunisme (ieder werkt naar vermogen, krijgt naar behoefte) nog niet bereikt is, is de huidige vorm van sovjetsocialisme (ieder werkt naar vermogen, krijgt naar prestatie) volgens de sovjets al zo perfect, dat het de andere landen met andere systemen ver achter zich laat.

HET BUITENLAND, GEZIEN DOOR DE RUSSISCHE MEDIA

De Russische kranten, tijdschriften, radio, televisie en overige media laten geen gelegenheid voorbijgaan om de wereld buiten de sovjetlanden, speciaal buiten de Sovjetunie, zo zwart mogelijk af te schilderen. Overal heersen ellende, onderdrukking en hongersnood. Dat geldt niet alleen voor de Derde Wereld, wat wij ons goed kunnen voorstellen, maar ook voor het Westen als geheel en landen als Amerika, Frankrijk en Engeland in het bijzonder. "De rechten van de mens in de kapitalistische wereld zijn het recht om werkloos te zijn en honger te hebben, het recht onderhevig te zijn aan geweld en willekeur, het recht te leven zonder hoop op een toekomst, het recht te wonen in krotten, te verrekken in ruimtes die niet voor bewoning geschikt zijn en te overnachten onder de blote hemel... Kinderen die hier opgroeien kennen het begrip "gelukkige kindertijd" niet. Zij kennen enkel armoede, honger en ziekten..." aldus Ogonjok, 4)

een Russisch tijdschrift, enigszins vergelijkbaar met Panorama e.d.

Maar niet alleen daar is de situatie allerverschrikkelijkst volgens sovjet-informatie. Ook de situatie in een land als Nederland wordt in zijn algemeenheid als zijnde zeer slecht omschreven, waarvan vele schrijnende voorbeelden gegeven worden: "'s morgens haasten zich de mensen door de nauwe straatjes en over gewelfde bruggetjes (daar zijn er heel wat van) op de fiets naar hun werk in de haven en op de fabrieken van de grootste multinationale ondernemingen zoals daar zijn de Royal Dutch Shell, Philips, de autogigant Ford en wat nog meer toebehoort aan het Amerikaans, West-Duits en Engels kapitaal dat zich als een kankergezwel dieper en dieper vreet in de Nederlandse economie... In het land heerst woningnood.... Aan de passagiersterminal in de haven van Amsterdam liggen bijna altijd reus-

achtige, sneeuw witte passagiersschepen die een cruise maken. Vlak daarnaast echter, liggend in de Singel, troffen wij kleine woonboten aan die moeten dienen als behuizing. Hier leven en sterven de mensen voor wie geen plekje op het land beschikbaar is... Er zijn aparte winkels voor rijken en voor armen. In een woord, waar je ook gaat of staat, overal vind je die sociale kloof. " 5) In de Pravda beschrijft een Russische journalist die al enige tijd in Nederland woont, hoe veel mensen in het land een woning hebben, maar veel ook niet. Zo zijn er volgens hem 57.000 daklozen in Amsterdam, waarvan hij er een aan het woord laat: "Wat moet je, aldus een van mijn nieuwe kennissen daar, als je geen huis hebt, geen woonkamer... Als je niet een of twee keer, maar wel honderd keer met je hoofd tegen die onzichtbare muur gelopen bent op zoek naar werk en naar een dak boven je hoofd? Als je eigen huis bestaat uit een oude boot op een gracht met tegen de achtergrond het gekraak van het oude dek en het gekrijs van de ratten? Als je kindje alsmaar harder gaat hoesten en jijzelf verteert van verdriet bij het zien van zijn doorschijnend gezichtje? En zulke bijzondere wensen heb je heus niet. Het enige, wat je wil, is, dat je op zo' koude, natte avond, als het regent of sneeuwt, thuis kan komen, van je werk wel te verstaan, en dat je vrouw je begroet met een glimlach en dat ook je kind lacht, dat het warm is en droog. Maar dat alles is er voor jou niet bij... hij voerde me mee naar het centrum van Amsterdam, naar het Waterlooplein. Daar, tussen de kroegen en wat restaurants, bordelen en herenhuizen, juwelierswinkels en winkels waar ze voedsel in blik voor honden verkopen (in Russische ogen het summum van overdaad en spilzucht, vert.), daar hebben de hele zomer en herfst de tenten van de daklozen gestaan. Met het aanbreken van de winter zijn ze bijna allemaal weggetrokken van het Waterlooplein naar huizen die leegstonden. Er zijn nog een paar achtergebleven. Zij houden zich aan de wet, deze stijfkoppen. In uit oude planken inelkaargetimmerde ruimtes, die de daklozen eerder gebruikt hadden voor het zeggen van hun gebeden, stonden naast elkaar enkele britsen en brandden wat kaarsen, niet voor god (in sovjetmedia konsekwent zonder hoofdletter geschreven, vert.), maar voor verlichting. Overal hopen vodden, het gehuil van de wind door de kieren en de lucht van schimmel en armoede. Zonder overdrijving doet dit denken aan het boek "Nachtsyl" van Gor'kij..." 6) , zegt de schrijver. En voor wie dat boek kent is het inderdaad zo. Dit soort verhalen en beschrijvingen doen denken aan de somberste toestanden van het Nederland in de vorige eeuw, toen er nog geen sprake was van sociale voorzieningen. Maar het gaat om Nederland nu, anno 1982, waarover de Grote Sovjetencyklopedie zegt "Het systeem van sociale voorzieningen in Nederland is een van de meest achtergeblevene van de hele kapitalistische wereld." 7)

Daaraan heeft ook het socialisme in ons land, door de sovjets gewoonlijk aangeduid met "zogenaamd socialisme" of "bourgeois socialisme" niets kunnen, zelfs niets willen veranderen: "In de periode van het aan de macht zijn van de coalitie van socialistten met andere partijen werden antidemokratische wetten uitgevaardigd... zoals wetten, gericht op de verlaging van het levenspeil van de werkers." 8)

De verschrikkelijke nood die in het Westen, ook in ons land dus, zou heersen wordt op alle mogelijke manieren breed uitgesponnen, waarbij meestal niet sprake is van grof liegen, maar van karikaturale overdrijving en het sterk benadrukken van het negatieve. Tegen deze achtergrond krijgen zelfs nuchtere vaststellingen een ominous karakter, getuige de passage over de Nederlandse staatsinrichting: "Het hoofd van de staat is de koning (of koningin), die grote volmachten geniet. Hij benoemt ministers en rechters, heeft het recht het parlement te ontbinden en is opperbevelhebber van de strijdkrachten..." 9) een vrijwel juiste weergave van onze grondwet, die echter in het door de sovjets gevormde referentiekader de huidige koningin als een soort despoot afschildert.

Het totaalbeeld, kortom, van alle landen buiten de sovjetwereld is zo somber, zo negatief, dat bij ieder weldenkend mens langzaam maar zeker het gevoel opkomt er iets aan te moeten doen. Het is eigenlijk een zeer natuurlijke reactie. Maar dat niet alleen. Het is ook een plicht.

INTERNATIONALISME

Door de massale stroom van onheilstijdingen en negatieve verslagen over landen buiten de sovjetgrenzen wordt het verlangen gekweekt hier iets aan te doen, verbetering te brengen. Het zou immers van puur egoïsme getuigen het goede, het leven van welzijn, het leven in MIR alleen voor jezelf te behouden. Dit oprechte streven wordt door de sovjetregeerders aangemoedigd en, omdat de Partij nu eenmaal overal de leidende rol in moet spelen, gekanaliseerd, zelfs wettelijk geregeld. In de sovjetgrondwet heet het: "Het is de internationale plicht van de burger van de USSR bij te dragen tot de ontwikkeling van de vriendschap en de samenwerking met de volkeren van de andere landen, tot het ondersteunen en het versterken van de algemene MIR."

"Internationalisme", schreef Lenin is uitsluitend en alleen het grenze-loos toegewijd werken aan de ontwikkeling van de revolutionnaire beweging en aan de revolutionnaire strijd in eigen land... daarnaast: het steunen, door middel van propaganda en deelname, ook materieel, van diezelfde strijd en uitsluitend, maar dan ook uitsluitend diezelfde gang

van zaken in alle landen, zonder een enkele uitzondering."10) De gebruikte terminologie geeft vaak de indruk, dat het niet meer een streven betreft, of een theorie, een ideologie, maar een geloof: "De overwinning van het socialisme in de hele wereld zal tenslotte de sociale en nationale haarden van elke oorlog vernietigen. De historische missie (Russisch "missia", vert.) van het kommunisme is dan ook: de oorlogen verdelgen en het vestigen van eeuwigdurende MIR op aarde." 11)

Voor dit doel moet de sovjetburger alles overhebben. Er moet voor gestreden worden an dat niet alleen in overdrachtelijke zin. "Internationalisme", zegt de Grote Sovjetencyklopedie, "is een nieuwe vorm van internationale betrekkingen die gebaseerd is op vriendschap, gelijke rechten, wederzijds respect en algehele broederlijke politieke en economische samenwerking en op wederzijdse hulp, cultureel en militair..." 12) Dit vormt de grondslag voor het Russisch optreden in Afghanistan. Daar is geen sprake van agressie of veroveren, volgens het sovjetdenken. Het is een vorm van hulpverlening in het kader van het internationalisme, het uitdragen van MIR. Als zodanig wordt de sovjetbevolking ook met de feiten op de hoogte gebracht, wat, gezien het massale en intensieve van de voorlichting, genoeg positieve reacties teweeg brengt, zoals van een moeder, die in een brief aan de redactie van de Rode Ster schrijft: "Wees er zeker van, beste soldaten, dat wij trots zijn op jullie dapperheid en wees overtuigd van onze dankbaarheid als moeders!" 13) "En nog anderen", gaat de redactie verder, "brachten hun hartelijk dank aan de sovjetmilitairen die op waardige wijze hun internationalistische plicht vervullen op Afghaans grondgebied. Een leerlingetje uit klas 4b van school 94 (Russische scholen hebben doorgaans geen naam maar een nummer, vert.) te Tashkent, Ira Koerdjoekova, schrijft: Hallo, beste vriend soldaat! Ik wens je veel sukses in de dienst... Soldaten verdedigen mij. Dag en nacht staat de soldaat op de bres voor het leven in MIR, opdat alle kinderen in de wereld nooit bang hoeven te zijn, rustig kunnen leven en slapen en allerlei boeken kunnen lezen... Lieve soldaten,(staat het in een andere brief, vert.) Wij zijn pioniers van school 37 te Vorosjilovgrad. Wij zenden jullie onze hartelijke groeten. In gedachten zijn wij altijd bij jullie. Breng onze pioniersgroet over aan de scholieren van Afghanistan!"

CORLOG

Strijden voor het uitdragen van de MIR is goed. Niet uit veroveringszucht, maar om stakkers die in verdrukking zitten te helpen, te bevrijden. Daarvoor moet, indien nodig, gevochten worden en hierbij mag men niet vergeten, dat in het marxistisch-leninistische denken vechten en oorlog vaak anders bekeken worden dan wij, westerlingen gewend zijn.

"De ware betekenis van een oorlog," aldus het leninisme, "hangt af van de politieke grondslag ervan. Deze bepaalt de progressieve of reaktionnaire rol van een oorlog in de maatschappij. 14). De duidelijkste visie komt van Lenin zelf. Hij zei: "Er zijn rechtvaardige en onrechtvaardige oorlogen, progressieve en reaktionnaire...De uitleg, die je aan een oorlog kunt geven is voor de marxist een noodzakelijk element om zijn houding ten opzichte van die oorlog te bepalen." 15) "In deze tijd," zegt het leninisme, "wordt het rechtvaardige karakter van een oorlog bepaald door het feit of hij de belangen van het socialisme verdedigt en de democratie (bedoeld wordt de sovjetdemokratie, vert.) en de nationale onafhankelijkheid, Daarom treden de kommunistische partijen met kracht op tegen veroverings- en onrechtvaardige oorlogen, maar ze beschouwen als gewettigd en steunen daarom rechtvaardige oorlogen en revolutionaire bevrijdingsoorlogen tegen het imperialisme, omdat dit soort oorlogen de vooruitgang van de maatschappij dient." 16)

Ook ons begrip vreedzame koexistentie valt binnen dit kader. In het Westen vat men het doorgaans op als het vreedzaam naast elkaar laten bestaan, eventueel naar elkaar toe laten groeien van landen met verschillende politieke en sociale stelsels. Zo niet de sovjetopvatting over dit begrip, in het Russisch "mirnoje sosoestvovanije" genoemd, wat letterlijk betekent "het samenleven in MIR" : "Er kan geen sprake zijn van ideologische koexistentie of van een langzaam naar elkaar toe groeien van de beide maatschappelijke stelsels. Die politiek van vreedzame koexistentie lost de belangrijke hedendaagse sociale problemen niet op en kan dat ook niet. Ook kan die vreedzame koexistentie politieke en ideologische botsingen, soms zeer hevige, niet voorkomen. Maar dat is ook niet het doel ervan. Het doel is anders, namelijk het bewerkstelligen van MIR op aarde," 17)

aldus Lenin, die internationale ontspanning soms zelfs als een hinderpaal beschouwde.

Vechten en oorlog dienen dus niet alleen nationale doeleinden, maar ook sociale. Daarom heeft het sovjetleger de hoogste prioriteit. Het dient niet alleen de defensie van het land' (gezien de historie van Rusland met de vele invasies van buitenaf ^{aan} alleszins rechtvaardige zaak) maar ook het uitdragen en vestigen van MIR over de gehele aarde. Dientengevolge is de benadering van dat leger in de sovjetpers en -voorlichting uitsluitend zeer positief. En, omdat de kaders van het leger toch altijd weer door de jongeren geleverd worden, is ook het gehele onderwijssysteem daarop gericht.

DE MILITAIR-PATRIOTTISCHE OPVOEDING

Het onderwijs op de Russische scholen voorziet naast lessen in taal, rekenen muziek, aardrijkskunde, geschiedenis enz. ook in "militair-patriottische opvoeding". Het begint eigenlijk al op de kleuterschool. De kinderen

moeten positief staan tegenover strijd, voor het goede doel immers, en krijgen daartoe in en buiten schooltijd militaire spelen die "Weerlicht" en "Adelaartje" heten. Ze leren groepsgewijs aanvallen en bestormen, optrekken met (houten) pistoolmitrailleur-tjes en, speciaal voor de meisjes, gewondenverzorging. Daarna, op de basisschool, worden deze spelen voortgezet en aangevuld met militaire vorming zoals in de uren "moezjestvo" (dapperheid), waarbij de scholen bezoek krijgen van helden uit de 2e wereldoorlog die spannende verhalen over vechten vertellen. Speciale teksten bij het taalonderwijs sluiten hierbij aan. Zo leren kinderen hun angst voor sneuvelen of kogels af door bepaalde gedichten en verhalen, zoals uit

het boek "De moedertaal", leerboek voor de 2e klas:

Een lied, snel als een vogel
roept de dapperen tot marsen op.
En de kogel is bang voor wie dapper is.
Ook de bajonet haalt aan hem een strop.
Onsterflijke roem te behalen
in de strijd is wat ons siert.
Maar alleen de dapp're held is't,
die blij overwinningen viert. 18)

Ook zijn er groepsgesprekken over heldendaden en over kinderen die bang, dus laf, dus slecht zijn. Er wordt met geen woord gesproken over de verschrikkingen die een oorlog met zich meebrengt, zelfs niet de loopgravenoorlog. Zo luidt de aanbevolen tekst voor het geven van een diktee op school: "Iedere schuttersput, iedere versterking, iedere loopgraaf werd al meteen voor Aleksej een woonruimte. Hij voelt zich er best, alsof hij thuis is en hij maakt het er zich gemakkelijk. Hij zou er niet alleen een uur, niet alleen een nacht, maar wel altijd in kunnen blijven." 19) Daarbij worden afbeeldingen getoond van een gezellig samenzijn in een ondergrondse schuilplaats, zoals geschilderd (en door de staat gekocht en gepropageerd) door socialistisch-realistische schilders als Njemenskij. Als proeve van bekwaamheid in het schrijven sturen de kinderen hun eerste gelukstelegrammen naar het leger. In de hogere klassen leren ze, net als wij, meer van de taal en het verschil tussen enkelvoud en meervoud, niet aan de hand van voorbeelden als "de vogel vliegt - vogels vliegen", maar "de raket vliegt - raketten vliegen"

De bijbehorende illustratie laat zien hoe vier raketten tegelijk de blauwe lucht doorklieven.²⁰⁾ De kinderen moeten leren dat raketten, mits gebruikt voor het goede doel, mooi zijn. Als de kinderen twaalf jaar zijn worden ze vrijwel zonder uitzondering lid van de pioniersorganisatie. De inauguratie geschiedt met veel symboliek en uniformen, te vergelijken met onze padvinderij, maar inhoudelijk is het verschil gigantisch. Het begint al met het inauguratielied, waarin ze als het ware

afstand doen van een eigen mening, een eigen ik: "De hoogste wijsheid vind ik in deez' woorden, ik lees blij: ons verstand, onze eer, het geweten ja van ons is de Partij!" Bij het voortgezet onderwijs neemt het aantal uren politieke en militaire vorming op het rooster toe. Er zijn schietoefeningen voor jongens en meisjes en buiten schooltijd volgen meer en ingewikkelder militaire spelen. Ook zijn er massale bijeenkomsten van pioniers, waarbij, tegen de achtergrond van vlaggen, vaandels en trompetmuziek, aangrijpende verhalen over jonge helden helden verteld worden, die prachtig stierven in de oorlog of nu, in de strijd voor mir. Ook zijn er uitstapjes naar musea voor "oorlogsroem" of het "verheerlijken van vechten" en voor de ouderen gaan de poorten open van de nationale, para-militaire organisatie DOSAAF, die meer dan 80 miljoen (!) leden telt. De organisatie DOSAAF leert de jongeren de finesses van het vechten met konventionale wapens en materieel en het zich beschermen tegen alle vormen van oorlogstuig, ook tegen chemische en kernwapens. Er worden, en dat geldt ook voor de ouderen, die de (voor iedereen verplichte, 2 á 3 jaar durende) dienstplicht vervuld hebben, wekelijks oefeningen gehouden in het schuilen in antiatoomstralingsschuilplaatsen. Tegen kernwapens en -bommen, leren de Russen, kun je je goed beschermen, onder andere door het aantrekken van sportkleden en regenjassen en het innemen van speciale tabletjes (21). Iedereen leert in oefeningen hoe alles na de atoomaanval weer opgeruimd moet worden en hoe zelfs de koeien in de weide, die als het ware onder de rommel zitten, weer schoongemaakt kunnen worden met water, aangevoerd in speciale tankwagens. Deze positieve voorlichting over leger, vechten en oorlog, is allesomvattend en zelfs de sovjetkunstenaars is hierin een belangrijke rol toebedeeld. Zo worden overal in origineel of reproductie de schilderijen vertoond van kunstenaars als Intezarov en anderen, die prachtige raketten schilderen in mooie landschappen of luidlachende groepen militairen die net terugkomen van het gevecht, dat kennelijk een peuleschil was. Er vloeit geen bloed. Geen druppel.

HET RESULTAAT

Het is moeilijk, zo niet onmogelijk precies te zeggen wat het resultaat is van deze aanpak, daar de sovjets hierover niets publiceren en het houden van een objectieve enquête of opiniepeiling niet tot onze mogelijkheden behoort. Zeker echter zal deze massale beïnvloeding zijn uitwerking niet missen, temeer daar deze opvoeding en voorlichting totaal zijn. Dienstweigering bestaat niet in de Sovjetunie. Alle instituten, instellingen en organen onderschrijven de staatsbenadering. Ook de media sluiten zich er bij aan of gooien er nog een schepje bovenop. Radio en televisie verlenen voor honderd procent hun medewerking. Niet één kritisch geluid is te horen. Natuurlijk zijn er individuele burgers

die wél kritiek hebben op dit alles. maar zij krijgen geen enkele kans, omdat kritiek opgevat wordt als sovjetlaster. Zij moeten kiezen tussen zwijgen, (desnoods lijdzaam) meedoen of het land verlaten, wat maar enkelen lukt. De situatie doet denken aan het Hitlerduitsland van voor 1940. O6k daar was sprake van verregaande militarisering en propaganda voor het idee, dat oorlog "frisch und fröhlich" kan zijn. In zo'n toestand kan het militaire apparaat een eigen leven gaan leiden, autonoom worden. Het komt er niet meer op aan wie de leiders zijn, als ze er maar zijn. De militaire junta's in Zuid-Amerika, Polen en andere landen laten zien wat zo'n autonoom militair apparaat vermag. En dat is niet bemoedigend.

WIE A ZEGT...

Het is onmogelijk te zeggen waar de ontwikkeling, die nu gaande is, op uit zal lopen. In voor het buitenland bestemde bladen als Soviet Union, New Times e.a. zeggen de sovjets, dat ze Vrede willen, of peace, of Frieden, maar zij willen MIR, niet alleen voor zichzelf, maar voor de hele wereld. Wie zich daartegen verzet is vijand en wordt in de zwartste kleuren afgeschilderd. Over vijandbeeld gesproken.

Wij in het Westen zouden hieraan wat kunnen doen. Juist door niet op analoge wijze de sovjetstaat te beschouwen als onze vijand, maar als vriend. Wij alleen kunnen ze helpen, want ze mogen het zelf niet. Niet één oppositionele regel is toegestaan. Voor het ontvouwen van het minste spandoekje op het Rode Plein worden mensen in kampen ondergebracht of in psychiatrische ziekenhuizen. Maar niet zij zijn ziek, dat zijn de leiders, de staat, de machine.

De demonstratie in Amsterdam heet een groot sukses, maar het is slechts een stapje, waarop iedere adequate echo in de Russische pers ontbreekt:

Westerse anti(kern-)bewapeningsdemonstraties worden in eigen voordeel geretoucheerd of geheel en al verzwegen. Ieder die het serieus en oprecht met ontspanning en vrede meent, zal daarom verder moeten gaan en B zeggen. Niet alleen hier, maar ook daar, vooral daar. Wij uit het Westen zullen erheen moeten gaan, maar niet naief en zonder kennis van zaken. We zullen daar hardop dingen moeten zeggen en uitdragen die niet als muziek in de officiële oren zullen klinken. We zullen er ook voor moeten zorgen, dat die klanken niet blijven hangen in een enkele Partijsalon of aan een welvoorzien staatsbanket. Zij zullen daar luid en duidelijk uitgedragen moeten worden, net als op het Rokin in Amsterdam al is dat, ik geef het toe, verre van gemakkelijk.

Drs.H.Bax

(slavist)

20 - 1 - 1982

- 1) Konstitoetsija SSSR (grondwet van de USSR), Politizdat, Moskou 1977
- 2) Slovar' roeskovo jazyka (woordenboek der Russische taal, door S.I. Ozjegov c.s., Roeskij Jazyk, Moskou 1981
- 3) Bolsjaja sovjetskaja entsyklopedija (Grote sovjetencyklopedie), Sovjetskaja Entsyklopedija, Moskou 1970 - 1981
- 4) "Ogonjok", uitg. Pravda, Moskou, 7-1978 pag.5
- 5) "Morskoj Sbornik", uitg. Krasnaja Zvezda, Moskou 10-1978 pag.53
- 6) "Pravda", 6-4-1981 pag.6
- 7), 8), 9) zie 3
- 10) V.I.Lenin - Polnoje Sobranije Sotsjinjenij (Woll.Verz.Werken), 5e uitg. 31- pag.170, Naeka, Moskou 1972
- 11) zie 3
- 12) ,,
- 13) "Krasnaja Zvezda" (Rode Ster) 1-7-1981 pag.2
- 14), 15), 16) , 17) zie 3
- 18) "Rodnaja Rjetsj" II, pag.140 , Prosvestsjenije, Moskou 1979
- 19) "Roeskij Jazyk v Sjkolje (Russische Taal op School), 4-1977 pag 25, uitg. Prosvesjtsjenije, Moskou.
- 20) "Roeskij Jazyk v Kartinkach" (Russische Taal in beelden), I pag.65 Prosvestsjenije, Moskou 1980
- 21) "Wojennyje Znaniya" (Militaire Kennis), uitg. DOSAAF, 11-1978 pag.32, Moskou

19936

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministere van Binnenlandse Zaken

-187

KABINET	
Commissaris der Koningin	
Ingek.	11 OKT 1983
Ag. no	6276

VERTROUWELIJK

op leggen

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Commissaris der Koningin
in de Provincie Noord-Brabant,
te
's-HERTOGENBOSCH

Bijlagen

Uw brief

Ons nummer

Datum

1.

1697.430

10 oktober 1983.

Onderwerp

Centrum Partij.

Hierbij heb ik de eer U een rapport aan te bieden betreffende
bovengenoemd onderwerp.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr P. de Haan.

VERTROUWELIJK

Bezoekadres

President Kennedylaan 25
s-Gravenhage

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Behoort bij brief no. 1697.430

Ex. no. 24

Dit rapport bestaat uit 7 blz. + 2 bijlagen

VERTROUWELIJK

DE CENTRUM PARTIJ IN OPMARS

De winst van de Centrum Partij bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen in Almere heeft heel wat reacties, beweringen en speculaties uitgelokt.

Sommige commentatoren spreken in relatie tot het CP-verkiezingsresultaat van een soortgelijke situatie als in de dertiger jaren (opkomst NSB) of trekken een vergelijking met de bloeiperiode van de Boerenpartij. In hoeverre is sprake van overeenkomsten en verschillen?

Ontwikkeling van de Centrum Partij

De statuten, het huishoudelijk reglement en het program van de Centrum Partij bieden - zoals hieronder nader kan blijken - geen houvast voor een oordeel met betrekking tot de vraag, of er sprake is van on- c.q. anti-democratisch, fascistisch of racistisch denken. Een vonnis van de Amsterdamse Rechtbank van 26 februari 1981 bevestigde zulks. Volgens het program dient het democratisch gehalte van de Nederlandse samenleving te worden verhoogd door invoering van een volksstemming en door op plaatselijk niveau wijk-, dorps- en streekraden op te richten. Voorts wordt verkiezing van Burgemeesters, Commissarissen der Koningin en regionale en locale ambtbekleders bepleit. Een bedenkelijk element - vanwege de nationaal-socialistische reminiscenties - is wel het programmapunt over de staatsinrichting, vermeldende dat de Nederlandse staat zijn voornaamste bestaansrecht ontleent aan het behoud en het dynamisch uitbouwen van de Nederlandse cultuur, zoals die zich in de loop der Europese geschiedenis volgens christelijke en humanistische waarden heeft ontwikkeld.

Dit "volks-nationalistisch" denken komt in de praktijk tevens tot uiting in de benadering van het vreemdelingenvraagstuk. In het verleden werd het laatstgenoemde punt door de CP vaak als een op zich-

VERTROUWELIJK

- 2 -

zelf staand issue te berde gebracht, terwijl dit vraagstuk met name sedert de verkiezingen van 1982 wordt geïntegreerd in de beschouwingen over de economische en sociaal-maatschappelijke problematiek.

Deze benadering wordt door de Centrum Partij als een tweesnijdend zwaard gehanteerd: enerzijds wordt gesteld dat vrijwillige remigratie van legaal in Nederland verblijvende buitenlanders en een stringenter toelatingsbeleid ruimte bieden voor het oplossen van de huisvestingsproblematiek en de werkeloosheid en voor vermindering van de druk op de sociale voorzieningen; anderzijds wordt verdedigd, dat verhoging van de ontwikkelingshulp en toekenning van een vestigingspremie aan vrijwillig remigrerende oplossingen aandragen voor de werkgelegenheidsproblematiek en de infrastructuur in de landen van herkomst.

In de periode sinds het ontstaan van de Centrum Partij tot aan de Tweede-Kamerverkiezingen in 1982 heeft de partij zich vooral geprofileerd door haar vaak provocerende wijze van optreden en het eenzijdig benadrukken van één der programmapunten, i.c. de gewenste remigratie van vreemdelingen.

Met de beëdiging van drs. JANMAAT in de Tweede Kamer werd de provocatieve periode echter vrijwel afgesloten. Het accent is nu komen te liggen op de opbouw van de partij. Alle inspanning is geconcentreerd op de stichting van een wetenschappelijk bureau, de aanstelling van fractie-medewerkers, de oprichting van plaatselijke afdelingen en de scholing van (toekomstig) partij kader. Dit opbouwwerk van de partij blijkt tevens een rem te zijn op verdergaande radicalisering: enerzijds wenden de radicalere leden zich van de partij af en zoeken zij hun heil bij rechtsextremistische groeperingen als de Nederlandse Volks Unie en Voorpost; anderzijds blijkt de partij aantrekkingskracht uit te oefenen op een groeiend aantal maatschappelijk ontevreden en achtergestelden.

De radicale stroming binnen de Centrum Partij heeft door het vertrek medio 1983 van dr. BROOKMAN als adviseur van de partij en door het vervangen van de extreme partijleider KONST door de gematigde De WIJER als vertrouweling van het Kamerlid JANMAAT, aan betekenis ingeboet.

VERTROUWELIJK

- 3 -

De grotere invloed van de gematigde stroming komt ook tot uiting in de samenstelling van de ballotagecommissie van de partij.

Is in de periode voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 1982 de Centrum-Partij-propaganda gericht geweest op het "volks-nationalistisch" denken, na de verkiezingen is een verbreding van de propaganda tot het gehele scala van een "10-punten program" waar te nemen. Illustratief voor deze uitbreiding is o.a. de poging om door middel van de zgn. "10 groene punten" (de uitwerking van het ecologische onderdeel in het 10-punten-program) aansluiting te vinden bij zogenaamde "groene" partijen.

Hoewel de programmapunten geheel passen binnen het kader van dezemilieu-partijen, is de poging tot politieke aansluiting daarbij volledig mislukt, doordat de Centrum Partij ook nog andere standpunten huldigt, die voor die groene partijen volstrekt onaanvaardbaar zijn.

Motivatie van de CP-kiezers

Sedert september 1982 verricht verkiezingsonderzoek (Bureau de Hondt) geeft aan, dat de CP-kiezers het op één punt volledig eens zijn: hun vertrouwen in de politiek en met name in de regeringspartijen is zeer klein.

Het succes van de Centrum Partij lijkt derhalve vooral te moeten worden gezocht in de richting van maatschappelijke en sociale onvrede van diegenen, die op de onderste sporten van de maatschappelijke ladder staan. Onvrede over hun bestaansminimum, onvrede over hun huisvesting, onvrede over de buitenlanders met hun andere leef- en cultuurgewoonten en angst voor het verlies van werkgelegenheid en uitzicht daarop. Derhalve zou hun stemgeving vooral als een protest en minder als een ideële keuze kunnen worden opgevat.

Voor wat Almere betreft, waar 64% der bewoners uit Amsterdam afkomstig is, terwijl 6% uit buitenlanders bestaat, lijken de bekende effecten van de oude stadswijken nog een sterke rol gespeeld te hebben. Toch wijst ook het verkiezingsresultaat (6,61%) van de plaatselijke lijst "Stop '84" - een door teleurgestelde PvdA-ers opgerichte partij die in zijn verkiezingscampagne sterke nadruk heeft gelegd op de noodzaak van versterking van het politie-apparaat - op gevoelens van onveiligheid, onzekerheid en onvrede over allerlei misstanden. Ook de Centrum Partij pleit in zijn 10-strijdpunten voor intensieve bestrijding van drug-handel, misdaad en fraude.

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1697.430

VERTROUWELIJK

Een vergelijking

Landelijke commentatoren hebben in de afgelopen weken nogal eens getracht de successen van de Centrum Partij te verklaren uit factoren, die ook van betekenis waren in de groeiperiode van de NSB vóór 1940 en van de Boerenpartij in de jaren zestig. Wij willen hieronder dan ook trachten - met als uitgangspunt het zogenaamde "10-punten program" van de Centrum Partij - eveneens een poging tot een dergelijke vergelijking te ondernemen.

Na bestudering van hetgeen de programma's der in beschouwing genomen partijen over de onderscheidene onderwerpen zeggen, vallen daaruit in het kort de volgende conclusies te trekken:

- a. Op het terrein van de staatsinrichting stelde de NSB de gemeenschaps-gedachte zó sterk op de voorgrond, dat van een anti-democratische opvatting kan worden gesproken. De Boerenpartij stond daarentegen herstel en ontwikkeling van de persoonlijke waarde van de mens voor onder krachtige afwijzing van de corporatieve staat en bestrijding van de staatsalmacht. De Centrum Partij tenslotte wil aan de burger zelf de meeste middelen tot democratische besluitvorming in handen geven.
- b. De standpunten van NSB en BP op economisch en financieel gebied staan diametraal tegenover elkaar: zo proclameert de NSB een alles-beheersende staatsmacht, terwijl de BP het "laissez faire, laissez passer"-principe huldigt. De CP wil het spel der maatschappelijke krachten wat minder vrij laten, maar verzet zich anderzijds tegen een overheersende positie van de overheid. De CP ziet in de SER bijvoorbeeld een op democratische grondslag functionerend en beleidsbepalend orgaan: een overlegmodel.
- c. Waar op de punten van maatschappelijke en sociale zekerheid een zekere samenhang met de economische opvattingen bestaat, blijken de NSB en BP opnieuw bijna diametraal tegenover elkaar te staan, terwijl de CP uitbreiding van sociale voorzieningen en democratische contrôle bepleit.

VERTROUWELIJK

d. Buitenlands beleid

"Niet-inmenging in de interne aangelegenheden van andere landen", geen handelsboycotten of andersoortige overheidsmaatregelen, zegt de CP. De beide andere partijen waren weliswaar vóór samenwerking met andere landen, doch de BP en de NSB stelden daarbij de beperking dat het eigen karakter en de onvervreembare nationale waarden niet mochten worden prijsgegeven.

e. Met enige modificaties onderling zijn de drie partijen voorstanders van een sterk defensie-apparaat en een goede geestelijke weerbaarheid van de bevolking. CP en BP willen verbondenheid met de NAVO (de CP door middel van een vrijwilligersleger), terwijl de NSB de dienstplicht - onder de vooroorlogse omstandigheden - wilde inruilen voor een verplicht arbeidsjaar.

f. In het kader van binnenlandse aangelegenheden vermelden de programma's van zowel de BP als de CP de handhaving van de rechtsorde na te streven door middel van een "streng en rechtvaardig" vervolgingsbeleid. Het NSB-programa zwijgt op dit punt.

g. Onderwijs en culturele vorming zijn bij de NSB ingebed in onderworpenheid aan de staat, die begint bij de "opvoeding van de jeugd tot zedelijkheid, orde en tucht" en met de "vorming van leidende, karaktervolle persoonlijkheden".

De CP pleit voor uniformering van het onderwijsstelsel in de vorm van één type basis-, midden- en hogeschool, waarbij evenredige aandacht wordt besteed aan karaktervorming, kennisoverdracht, creatief denken en lichamelijke opvoeding.

Tevens moedigt deze partij de oprichting van rechts- en wetenschaps-winkels aan.

De BP daarentegen wilde onderwijs en cultuur overlaten aan particulier initiatief en slechts (overheids-)subsidie verlenen, waar "levenskrachtige particuliere activiteiten financiële aanvulling nodig hebben".

h. De Centrum Partij propageert in overleg met wijk-, dorps- en streek-raden een huisvestingsbeleid, dat huizenspeculatie aan banden legt. De volkshuisvesting is volgens de BP een zaak van particulier initia-

Behoort bij brief no. 1697.430

VERTROUWELIJK

tief; overheidsbemoeienis draagt slechts een aanvullend karakter.
Het NSB-programma kende geen stellingname op dit punt.

Resumerend *) kan worden gesteld, dat een voorlopige programvergelijking niet de stellingname wettigt als zou de Centrum Partij een herleefde Boerenpartij of Nationaal Socialistische Beweging zijn. Het CP-programma vertoont weliswaar op een aantal - geheel op zichzelf staande - punten overeenkomst met de programma's van BP en/of NSB, doch een belangrijk verschil is het ontbreken van een leidend beginsel bij de Centrum Partij.

De punten waarover alle drie partijen een eensluidende mening verkondigen betreffen het instandhouden van een doeltreffend defensie-apparaat en het nationalistisch denken.

Een onderzoek naar geografische **) en sociaal-maatschappelijke parallellen onder de electorale aanhang van NSB, BP en CP leert, dat die nauwelijks aanwezig kunnen worden geacht. Zo recruteerde de NSB aanvankelijk haar aanhang uit de beter gesitueerden en middenstanders en eerst in een later stadium uit plattelandsarbeiders, terwijl de CP-aanhang blijkens recente enquêtes overwegend tot de laagste inkomensgroepen behoort. Het lijkt onwaarschijnlijk, dat de in het algemeen als "rechtsgeoriënteerde ontevredenen" te bestempelen BP-kiezers identiek zijn aan de vroegere NSB-gezinden. Immers, wie op de BP stemde, voelde juist niet voor (nationaal-)socialistische staatssuprematie.

De ontwikkeling van de aanhang van de CP en de BP is ongeveer tegengesteld: respectievelijk beginnend in de Randstad en grote steden - met als kern doorgaans oude stadswijken, waar zich vreemdelingengetto's hebben gevormd - met een neiging tot uitbreiding naar andere gebieden, tegenover BP-groei van platteland naar stedelijke gebieden.

Degenen die op genoemde twee partijen stemden hebben naar het lijkt gemeen, dat zij uit ontevredenheid en onbehagen over de landelijke politiek tot hun partijkeuze gekomen zijn. Anders gezegd: politieke partijen, die dit ongenoegen weten te verwoorden en te kanaliseren, kunnen op bloei rekenen.

*) Zie ook bijlage I

**) Zie bijlage II

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1697.430

VERTROUWELIJK

Resumerende kan worden gesteld, dat zich in de CP weliswaar een ten aanzien van vreemdelingen onverdraagzame en in die zin niet-democratische partij presenteert, doch dat program noch kiezersaanhang ^{x)} wettigen te spreken van een groepering, die - als zodanig - een gevaar vormt voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde in de staat danwel voor haar veiligheid of andere gewichtige belangen, zulks conform de bewoordingen in de taakstelling van de BVD (KB 5-8-1972).

Dat neemt niet weg, dat de ontwikkeling in de doelstelling en in ^{x)} het leiderschap van de partij - vanwege de toch te maken bedenkingen ^{x)} - met enige waakzaamheid dient te worden gevolgd om te verhoeden, dat de Nederlandse overheid te eniger tijd toch voor ongewenste verrassingen zou worden gesteld.

10 oktober 1983

x) hier wordt voorbijgegaan aan andere factoren die (mede) het beeld van een partij bepalen en bij de CP wel eens doorslaggevend zonder kunnen zijn; zoals: uittalingen leiderde figuren, inhoud van folders, artikelen e.dgl, activiteiten van al dan niet openlijk met de partij verbonden groeperingen (zoals een jeugdafdeling) etc.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJKBijlage I

Behoort bij brief no. 1697.430

Schematisch resumé inzake onderwerpsmatige vergelijking tussen Centrum
Partij, Boerenpartij en Nationaal Socialistische Beweging-----

<u>CP</u>	<u>BP</u>	<u>NSB</u>
1. Staatsinrichting	n.v.t.	-
2. Referendum	+	n.v.t.
3. Wijk-, dorps-, streekraden	-	n.v.t.
4. Huis van Oranje	+	+
5. Economie	-	-
6. Herziening belastingstelsel	+	n.v.t.
7. Maatschappelijke zekerheid	-	n.v.t.
8. Sociale voorzieningen	-	+
9. Democratische contrôle op sociale voorzieningen	-	-
10. Buitenlands beleid	n.v.t.	n.v.t.
11. Defensie	+	+
12. NAVO	+	n.v.t.
13. Afschaffing dienstplicht	n.v.t.	+
14. Geestelijke weerbaarheid	+	n.v.t.
15. Binnenlandse aangelegenheden	+	n.v.t.
16. Cultuur/onderwijs	-	-
17. Huisvesting	-	n.v.t.
18. Ontwikkelingshulp	n.v.t.	n.v.t.
19. Milieu	n.v.t.	n.v.t.
20. Nationalisme	+	+

Noot: + : CP vertoont met deze partij (enige) overeenkomst
 - : CP vertoont met deze partij geen overeenkomst
 n.v.t.: vergelijking onmogelijk.

VERTROUWELIJK

Bijlage IIVERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1697.430

Geografische spreiding der kiezers

	<u>NSB</u>	<u>Boerenpartij</u>	<u>Centrum Partij</u>
	Kamerverkie- zingen 1937	Kamerverkie- zingen 1963	Kamerverkie- zingen 1982
Gehele land	4,2 %	2,13%	0,8 %
Groningen	<u>5,1</u> %	2,2 %	0,2 %
Friesland	1,68%	2,8 %	0,2 %
Drente	<u>8,6</u> %	<u>4,2</u> %	0,2 %
Overijssel	3,37%	<u>3,2</u> %	0,3 %
Gelderland	3,95%	<u>3,2</u> %	0,3 %
Utrecht	4,4 %	1,6 %	<u>0,9</u> %
Noord-Holland	<u>5,4</u> %	2 %	<u>1,4</u> %
Zuid-Holland	4,3 %	1,2 %	<u>1,7</u> %
Zeeland	2,7 %	2,1 %	0,5 %
Noord-Brabant	1,6 %	2,1 %	0,4 %
Limburg	<u>5,3</u> %	2,3 %	0,2 %

De NSB heeft éénmaal aan de Tweede Kamerverkiezingen deelgenomen, namelijk in 1937. De beweging was toen reeds op haar retour, zowel wat betreft ledental als aanhang.

De BP en de CP namen voor de eerste keer in 1963 resp. 1982 deel aan de Kamerverkiezingen in het gehele land.

De verkiezingsuitslagen betekenden toentertijd voor deze partijen een grote vooruitgang ten opzichte van vorige resultaten.

VERTROUWELIJK